

ANALOGI

HAMINAN, HÄMEENLINNAN, KOTKAN, LAPPEENRANNAN, TAMPEREEN JA TURUN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 31.1.2008

1

2008

Turun kirkkoherra
Ion Durac:

**“Tulkaa
kaikki
kirkkoon!”**

sivut 4-7

JUMALANPALVELUS- JA TOIMINTASIVUT

Hamina 34–35, Hämeenlinna 36–37, Kotka 38–39, Lappeenranta 40–42, Tampere 43–46, Turku 47–48

HELMIKUU

LA 2.2. Herran temppeliin tuominen
RADIO, aamuhartaus, rovasti Rauno Pietarinen, Joensuu

SU 3.2. sovintosunnuntai
RADIO klo 18.00-19.00 sovintosunnuntain iltapalvelus, Ilomantsi, Profeetta Elian kirkko

KE 6.2. puhdas keskiviikko
RADIO klo 18.00-19.00 Andreas Kreetalaisen kätumuskanoni, Rautalampi, Pyhän Nikolaoksen kirkko

SU 10.2. ortodoksisuuden sunnuntai
RADIO klo 11-12 liturgia, Lappeenranta, Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkko

SU 17.2. Gregorios Palamaksen sunnuntai

TI 19.2. RADIO, iltahartaus, rovasti Jarmo Hakkarainen, Joensuu

KE 20.2. RADIO klo 18.00-19.00 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia, Vaasa, Pyhän Nikolaoksen kirkko

LA 23.2. RADIO, aamuhartaus, TM Teemu Smalin, Helsinki

SU 24.2. ristinkumartamisen sunnuntai
RADIO klo 11-12 liturgia, Oulu, Pyhän Kolminaisuuden katedraali

MAALISKUU

SU 2.3. Johannes Siinailaisen sunnuntai

SU 9.3. Maria Egyptiläisen sunnuntai
RADIO klo 11-12 liturgia, Nurmes, Apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

LA 15.3. Lasaruksen lauantai
RADIO, aamuhartaus, kanttori Wilhelmiina Virolainen, Valamon kansanopisto, Heinävesi

SU 16.3. palmusunnuntai, Herran ratsastus Jerusalemiin

KIRSTI LIEVONEN

Tiistiseurannan johtokuntalaisia Lucia-tunnelmissa seurakunnan tiistaiseurojen yhteisissä toimintakauden päättäjaisissä Imatralla, ks. sivu 42.

HENKILÖKUVA

4-7 **Paljon lisää kanssakäymistä.** Kirkkoherra Ion Duracin haastattelu. Isä **Hariton**

HENGELLISTÄ OPETUSTA

8-9 **Sovinto – tie ja päämäärä.** Kirkkoherra **Markku Toivanen**

KIRKON MUSIIKKIA

10-11 **Bysantti kirkkomusiikissa – bysanttilainen kirkkomusiikki.** Tarja von Creutlein

TEOLOGIAN OPINNOT

12-13 **Ortodoksista teologiaa opiskelemaan.** Mikko Junes

OPETUSTA KUOROSSA LAULAMISEEN

14-16 **Pianissimon sävyisiä sanoja.** Jarmo Lehto

UUSI KIRKKOKALENTERI 2008 TARKASTELUSSA

18-19 **Murheellinen kalenteri** Rovasti **Johannes Karhusaari**

KIRJALLISUUDEN POHDINTAA

20-21 **Kauneuden ja kärsimyksen Armenia.** Esko Nikander

PUOLUSTUSVOIMIEN HENGELLINEN TYÖ

24-25 **Nuorten miesten kansalaisvelvollisuus.** Rovasti **Leo Huurinainen**

IKONIMAALAUUS

26-27 **Ikonien suosio kasvaa.** Simo Ojanen

SEURAKUNNAN RAAMATTUPIIRI TOIMII

50-51 **Pyhä Athanasios ja Psalmtarin rikkaudet.** Isä **Mikael Sundkvist**

SEURAKUNTIEN TAPAHTUMIA

28 HAMINA / **Kuvia seurakunnan tapahtumista.**

29 HÄMEENLINNA / **Forssan rukoushuoneen siunaus 30.12.2007**

30 HÄMEENLINNA / **Jaakobin mitta: sanoista tekoihin / Ari Stenberg**

30-31 KOTKA / **Nikolaoksen praasniekka**

31 KOTKA / **Diakoniatyössä halu auttaa on tärkeintä**

32 LAPPEENRANTA / **Isä Timo Tynkkynen siunattiin**

kirkkoherran tehtävään / Kaija Kivensalo

45 TAMPERE / **Seurakunnan nuorisotyön kysymyksiä / isä Heikki Honkamäki**

30 PORI / **Pipareita ja enkeleitä syntyi Porin kirkossa / Simo Ojanen**

32 TURKU / **Moldovalaisittain kehdestä hautaan / Mikael Miikkola**

VAKIOPALSTAT

3 **Pääkirjoitus / isä Hariton**
Ajassa liikkuu / isä Leo Huurinainen
7 **Metropoliitalta / Ambrosius**
11 **Arkkikiispa Leon** kolumni
17 **Luostaripalsta / nunna Kristoduli**
22-23 **Lapset ja nuoret / Leena Lomu**
25 **Helskyytelyä / Mikko Sidoroff**
33 **Isä Viktor Maksimovski (venäjäksi)**
51 **Analogin puhinapalsta**

SEURAKUNTIEN TOIMINTA

34-35 **HAMINA Kouvola**
36-37 **HÄMEENLINNA**
38-39 **KOTKA**
40-42 **LAPPEENRANTA Imatra**
43-46 **TAMPERE Pori**
47-48 **TURKU**

► SEURAAVA ANALOGI 2/08 ilmestyy 13. maaliskuuta. Siihen tuleva aineisto on jätettävä viimeistään **perjantaina 8. helmikuuta.**

► TÄMÄN LEHDEN ON SINULLE TILANNUT OMA SEURAKUNTASI.

ANALOGI

Julkaisija:

Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan,
Lappeenrannan, Tampereen ja Turun
ortodoksiset seurakunnat

Kustantaja:

Kotimaa-Yhtiöt Oy
Kahdeksas vuosikerta,
painosmäärä 7900 kpl.

Päätoimittaja:

Kari M. Rantilä, puh. 040 550 6272

Graafikko:

Heikki O. Jokinen, puh. 050 524 6007
ho.jokinen@kolumbus.fi

Toimitus:

Rautatienkatu 52 E, 13210 Hämeenlinna

Sähköposti:

analogi.toimitus@pp.inet.fi

Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:

Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere
Puh. (03) 3141 2700 (ti-pe klo 9-13)

Julkaisuneuvosto:

Kirkkoherra Leo Huurinainen (pj.), kirkkoherra
Markus Aroma (vpj.), kirkkoherra Ion Durac,
kirkkoherra Veikko Lisitsin, kirkkoherra Markku
Toivanen, kirkkoherra Timo Tynkkynen, isä
Gaius Sahlberg, Marita Jouhki-Inkinen, Mikko
Junes, Leena Karjalainen, Leena Lomu, Eeva
Manni, Marita Nieminen ja Johan Nyman.

Toimituskunta:

Mikko Junes, Anne Jurvanen,
Leena Lomu, Esko Nikander, Simo Ojanen

Tilauhinta 18 euroa/vuosi

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa

Ilmoitushinnat (sis. alv):

1/1 sivua 700 e, 1/2 sivua 480 e
1/4 sivua 300 e, 1/8 sivua 180 e,
1/16 sivua 90 e

Ilmoitukset toimituksen osoitteella.

Tilinumero 800018-291602.

Painopaikka: Uusimaa Oy, Porvoo 2008.

ISSN 1458-9257

Juhlaikoni

HERRAN TUOMINEN TEMPPELIIN, 2.2.

"Kun tuli päivä, jolloin heidän
Mooseksen lain mukaan piti
puhdistautua, he menivät
Jerusalemiin viedäkseen lapsen
Herran eteen." Luuk. 2:22

Löytääkö etsivä kirkko mediansa?

Viime kirkolliskokous päätti lähettää lausuntokierrokselle kirkkomme pitkän aikavälin toimintasuunnitelman nimeltään *Etsivä kirkko*. Ehdotukseen sisältyy suuri visio kirkkomme toiminnan kokonaisuudistuksesta. Vuoteen 2020 mennessä kirkossamme olisi kokonaan uudistettu hiippakunnan ja seurakuntien välinen työnjako ja siihen liittyvä kirkon eri tehtävien tarkoituksenmukainen hoito. Tämän periaatteisiin myös kuuluu, että osa yhteisistä asioista, esimerkiksi lehdet ja muu tiedotus, hoidetaan hiippakunnittain. Enteellisesti *Etsivä kirkko* –suunnitelmassa kuitenkin todetaan, että kirkkomme tarvitsee "aktiivisempaa ja suunnitelmallisempaa otetta sekä kirkon omaa mediastrategiaa."

Lehdentekijänä mietin, millä tavoin hiippakunnan tiedotuksen mahdollinen keskittäminen vastaa mediakentässä vallalla olevaan informaation pirstaloitumiseen ja sähköistymiseen. Uutiset luetaan nopeimmin verkosta, ja muu audiovisuaalinen tiedotus joutuu usein vain toistamaan sitä, mitä verkko tiesi jo aiemmin kertoa.

Sanomalehdistön tilanteeseen verkko ei tuo varsinaista taloudellista nostetta, koska mainostulojen kokoaminen verkkomainonnalla on huomattavasti vaikeampaa kuin perinteisestä lehtimainonnasta syntyvä tulonmuodostus. Tämä koskee myös kirkkomme lehdistöä. Kuitenkin itseään kunnioittava sanomalehti tai muu lehtimedia joutuu julkaisemaan itsestään myös verkkolehden ja ainakin lehden sähköisen näköispainoksen. Analogille se on tarkoittanut taloudellisen niukkuuden optimointia ja vain painetun lehden sähköisen kopion julkaisemista. Kyse ei siis ole Analogin osalta varsinaisesta verkkolehdestä. Tässä mielessä seurakuntiemme palveleminen jää meiltä toistaiseksi väkisin puolittiehen.

Kirkollisen tiedotuksemme eräs visio tulee kevään kuluessa päätökseensä, kun Aamun Koitto seuraa Analogin osoittamaa suuntaa ja siirtyy yhteistyöhön Kotimaa-Yhtiöiden kanssa. Kotimaille siirtyy vastuu lehden ilmoitusmyynnistä, taitosta, painatuksesta ja jakelusta. Sisällöstä alkaa vastata Jyrki Härkösen luotsaama Logosmedia, päätoimittajaksi nousee Tapani Kärkkäinen. Nykyajan sähköiseen huutoon vastaten Aamun Koiton painetun lehden rinnalle tulee kevään aikana verkkolehti. Toivon mielessäni, että myös Analogin seurakunnissa herättäisiin vihdoin tähän tarpeeseen oman lehtemme osalta.

Myös hiippakunnassa meidän olisi nyt kehitettävä printti- ja verkkomediaa päämäärätietoisesti ja rinnakkaisesti. Huolta aiheuttaa kuitenkin se, että kirkollisten viestimiemme yleistä kehitystä ohjaavat keskeisesti taloudelliset lainalaisuudet, ja juuri ne näyttävät pakolla luovan meille kaivattua kirkollista mediastrategiaa, pyytämättä ja tilaamatta. En osaa aina pitää tätä johdatuksena, saati sitten siunauksena.

isa Hariton

Kari M. Rantilä (isä Hariton)

Ajassa liikkuu

Vastuullinen sananvapaus

Lehtien yleisönosastot ja tekstiviestipalstat pullistelevat ihmisten lähettämiä mielipiteitä. Usein ne ovat arvostelevia ja hyvin harvoin myönteisiä. Olen miettinyt, mistähän tämä johdetaan? Olisiko yksi syy siinä, että näin puretaan omaa pahaa oloa. Kaikilla meillä on mieliharvoja. Tästä huolimatta emme tartu kynään tai kännykkään ja ilmaise tuntojamme kaikille.

Analogi-lehti on seurakuntien kustantama tiedotuslehti, missä kerrotaan seurakuntiemme menneistä tapahtumista ja ilmoitetaan tulevasta. Lehden tarkoitus on myös tarjota hengellistä luettavaa ja tuoda meille lohdun sanoja. Pitäkäämme edes tämä lehti tällaisena!

■ Isä Leo Huurinainen

Paljon lisää kanssa- käymistä

Isä **Ion Durac** siunattiin joulukuun alkupuolella Turun kirkkoherran tehtävään. Hän on toiveikas seurakunnan sisäisen ilmapiirin parantumisen suhteen. Hän haluaa myös tuoda uusia toimintamuotoja seurakuntaan.

Seurakunnan uudistumisen merkkejä on jo olemassa. Normaalisti Turussa on kastettu vuosittain 20-25 lasta, nyt kuluneena vuonna isä Ion on kastanut jo neljäkymmentä pienokaista.

ISÄ ION ei voi kuvitella elämää ilman kirkkoa

– **U**skossa on niin paljon tärkeitä asioita! Uskonto on niin voimakkaasti meidän elämässämme. Olin vielä aivan pieni poika, kun aloin käydä kirkossa. Isoisäni oli kirkonisännöitsijä, isäni oli kanttori. Ortodoksisuus oli meille normaalia elämää. Koskaan sunnuntaisin en miettinyt, lähtisinkö kirkkoon, vaikka koulussa meille kerrottiin jatkuvasti, ettei Jumalaa ole olemassa.

Matti Nykänen esimerkkinä

Isä Ion tuli Suomeen vuonna 1990. Samaan aikakauden sijoittuvat Neuvostoliiton romahtaminen ja Saksojen yhdistyminen. Romaniasta lähtönsä syitä pohtiessaan hän mainitseekin erityisesti poliittisten olojen aiheuttamat vaikeudet.

– Kommunismin aikana en voinut lähteä maasta, sillä se oli hyvin vaarallista. Minun isoisäni oli syntynyt Amerikassa, mitä pidettiin huonona asiana. Myös minua joskus haukuttiin amerikkalaiseksi. Isoisäni oli kaksi vuotta vankilassa ilman, että kukaan olisi kertonut hänelle syytä. Oma isänikään ei saanut koskea armeijassa aseeseen, ja hän oli työleirillä vain vuoksi, että hänen isänsä oli syntynyt Yhdysvalloissa.

Romaniassa ei paljon tiedetty Suomesta. Sen isä Ion tiesi, että Suomessa on autonominen kirkko, ja maa on rauhallinen. Mutta suomalaiset urheilijat olivat hänelle tuttuja.

– Matti Nykänen oli silloin huipulla, ja tietenkin me hänet tunsimme, isä Ion sanailee.

Vaimonsa kanssa isä Ion sai nopeasti oleskeluluvan ja työluvankin alle puolessa vuodessa. Hän oli aluksi työharjoittelussa Turussa isä **Teppo Siilin** kanssa. Sen jälkeen hän työskenteli kaupassa, postissa ja Åbo Akademin kirjastossa, jossa hän teki vanhojen kirjojen luetteloa. Kun kirjaston työllistämistuki vuoden päästä loppui, hän jatkoi aamulehdenjakajana yli kolme vuotta. Vuoden 1995 alusta hän sai aloittaa jumalanpalvelusten toimittamisen, aluksi Turussa, sitten romanialaisille myös Helsingissä, Turussa ja Tampereella. Hänestä tuli matkapappi 1999 neljän taloudellisesti epävarman vuoden jälkeen. Yhdeksän vuoden ympyrä oli sulkeutunut: hän oli taas kirkon palkkaama pappi, vain kotimaa oli toinen.

Papiksi Romaniassa

Teologian opintonsa isä Ion aloitti Romaniassa 1975. Silloin kirkon asema kommunistisessa yhteiskunnassa oli huono. Jumalanpalveluksia ei saanut toimittaa kirkon ulkopuolella. Vain hautajaisia toimitettiin julkisesti. Romaniassa on ollut tapana kuljettaa vainaja arkussa kotoa hautausmaalle, mutta kommunismin aikana siihenkin piti saada lupa. Ja usein kävi niin, ettei lupaa myönnetty.

– Kun aloitin opiskelu-

ni, olivat ajat vaikeat jo senkin vuoksi, että teologian opiskelijoita pidettiin erilaisina. Me emme kuuluneet kommunistipuolueeseen, niin kuin kaikki muut opiskelijat, joiden oli pakko siihen liittyä. Meidän yliopistomme ei saanut toimia niin kuin kaikki muut yliopistot. Siihen aikaan teologian yliopisto oli sisäoppilaitos, koska opiskelijoita piti seurata koko ajan. Me kävimme säännöllisesti synnintunnustuksella, joka aamu ja ilta piti olla mukana rukouksissa. Meillä oli kaksi rippi-isää, jotka tarkistivat paikalla olevat. Jopa sunnuntaiaamuisin, kun menimme liturgiaan katedraaliin, oli aina nimenhuuto. Jos joku oli poissa, se oli huono asia.

Yliopistosta valmistuttiin joko ilman maisterintutkintaa tai sitten lisäopintojen jälkeen teologian lisensiaatiksi. Kyseessä on kaksi eri tutkintoa.

“Pidän tärkeimpänä sitä, että papin ja seurakuntalaisten välillä on avoin suhde ja paljon kanssakäymistä.”

– Oma lisensiaatintutkintoani varten sain joka päivä, myös lauantaisin, opetusta kuusi tuntia neljän vuoden ajan. Kaksi kertaa vuodessa meillä oli puolitoista kuukautta tenttejä, yhteensä 30 tenttiä vuodessa. Meidän oli pakko opiskella näin neljä vuotta. Silloin opetus oli tiukkaa, isä Ion huokaa.

Seurakuntien papisto on Romaniassa jaettu koulutuksen mukaan ykkös-, kakkos- ja kolmosluokkaan siten, että kaupunkiseurakunnassa voi pappina toimia vain teologian li-

Kirkkoherra Ionin perheeseen kuuluvat Daniela-vaimon lisäksi 16-vuotias Paul (vas.) ja kymmenvuotias Elias. Matkapappina hän oli viikonloput poissa kotoa, nyt on mahdollisuus myös perheen kanssa olemiseen.

sensiaatti tai tohtori. Kakkosluokkaan eli maaseudun seurakuntiin voivat mennä myös ykkösluokan papit, kolmosluokkaan kuuluvat seminaarin suorittaneet ja ne, jotka eivät ole yliopistossa suorittaneet lisensiaatin tutkintoa.

Kirkon palveluksessa

Isä Ion aloitti alttariapulaisena Timisoaran katedraalissa heti kesällä 1979 valmistumisensa jälkeen, ja joulukuussa hänet vihittiin katedraalin diakoniksi. Hän toimi vuoden diakonina, ja 1980 hänet vihittiin papiksi. Vuonna 1984 hän sai hoitoonsa oman kaupunkiseurakunnan. Romaniassa seurakunnat tunnetaan niiden järjestysnumeroista, hänen vastuulleen tuli Timisoara VII. Kun hän lähti myöhemmin Suomeen, oli seurakuntana Timisoara III.

Romaniassa ihmiset käyttävät paljon enemmän hyväkseen kirkon tarjoamia palveluja. Papin ja seurakuntalaisten kanssakäymistä on siellä paljon enemmän. Tämä liittyy siihen, että Romaniassa ihmiset eivät käy ehtoollisella, elleivät he sitä ennen ole käyneet myös synnintunnustuksella.

Romaniassa toimitetaan palveluksia enemmän arkipäivinä, koska tärkeille pyhille, muun muassa Georgiokselle, Demitriokselle tai Elialle, on joka kirkossa omistettu oma vigilia ja liturgia. Romaniassa toimi-

tetaan joka perjantai myös yleinen sairaanhoito.

– Kaupungissa minulla ei ollut suurta seurakuntaa, vain noin kaksitoistatuhatta jäsentä, vaikka täällä sellainenkin tuntuu isolta, isä Ion sanoo myhäillen.

Suomalaisena matkapappina

Suomen kirkon matkapappeus oli hänelle uutta mutta varsin antoisaa aikaa.

– Romaniassa kirkkoherrana toimitin joka viikonpäivä ja jokaisessa palveluksessa aina samassa kirkossa kaikki toimitukset, joihin osallistuivat aina samat ihmiset. Nyt täällä matkapappina olenkin joka viikonloppu eri paikassa! Pian aloitettuani toimintani Poriin tuli paikka, jossa toimitin kahdesti kuukaudessa. Siitä tuli minulle ikään kuin oma paikkani. Muulloin olin eri paikoissa, Salossa, Turussa, Raumalla tai jossakin muualla. Vaikka niissäkin oli minulle tuttuja ihmisiä, he olivat minulle aivan kuin uusia, koska en ollut nähnyt heitä muutamaan viikkoon, isä Ion sanoo mieteliäänä. Samalla hän mainitsee, että matkapapin työn liikkuvuus toi myös etäisyyttä paikallisiin ongelmiin.

– Sanoin tavallisesti, etten puutu seurakunnan asioihin. Halusin toimia neutraalisti, minkä vuoksi pystyin tekemään joka paikassa myös paljon hengel-

listä työtä. Nytkin olisi hyvä päästä samaan, mutta enää se ei ole mahdollista, isä Ion naurahtaa.

– Nyt on niin paljon hoidettavia asioita, mutta matkoja ei sentään kerry niin paljon.

Turun seurakunnan lähimenneisyys

Uudessa tehtävässään isä Ion ei halua enää puhua menneistä. Sen sijaan hän korostaa, että Turussa on hyvä seurakunta, vaikka ongelmia onkin ollut. Kriitikille hän kuitenkin löytää yhden sijan.

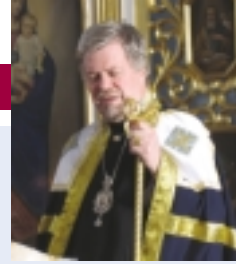
– Tapahtumien annettiin vain tapahtua, eikä niihin puututtu ajoissa. Ja kaikillehan voi aina tapahtua virheitä, siitä ei olekaan kyse, mutta on tärkeää, että ne korjataan ajoissa.

Vaikka isä Ion on ottanut etäisyyttä seurakunnan vaikeuksiin, on hänkin saanut niistä osansa.

– En voi sanoa, että kulunut vuosi on ollut helppoa aikaa. Jos jotakin pahaa tapahtui, se saattoi kohdistua epäsuorasti myös minuun. Vaikka näin ei tapahtunut tahallisesti, olen minäkin joutunut kokemaan huonoa oloa.

Silti hän haluaa pitää seurakunnan tulevaisuutta entistä valoisampana.

– Olen aina optimisti! Vaikka liikaan toiveikkautteen ei ole syytä, niin tilanne täällä paranee. Tie ylöspäin voi olla vaivalloinen, mutta se on selvä suunta.

Netistä luovuuden voimalaitos

Maapalloistuminen on tämän ajan avainsanoja. Maantiedon, kansallisen kulttuurin ja yhteisen kielen merkitys ihmisten ajattelumuodoille ja arvomaailmalle on vähenemässä.

Globaalit verkostot synnyttävät uutta kulttuuria. Tässä kristillisellä kirkolla ei ole pelättävää, itse asiassa päinvastoin. Onhan kirkko maailman vanhin ”globaali” kulttuuri. Jo apostolit – Tuomas etunenässä – veivät sen ympäri silloista maailmaa.

Maapalloistumisen keskeisimpänä välineenä on nyt tietotekniikka. Sitä kautta ihmiset ja organisaatiot verkostoituvat aivan uudella tavalla. Koululapsella voi netin kautta olla ystäviä toisella puolen maailmaa. Se vapauttaa ajasta ja paikasta.

Uudet vempaimet eivät teknisinä välineinä ole useinkaan jännittäviä. Kun itse aloitin koulun 50-luvulla, auto teki tuloaan joka kylään. Rippikouluikässäni mopo oli suuri hitti.

Kuitenkin jo ne aikanaan muuttivat meidän suhteemme etäisyyksiin ja toisiin ihmisiin. Tietotekniikka muuttaa ihmisten tapoja ja kulttuuria ennennäkemättömällä tavalla. Maailma ei enää koskaan näyttänyt samalta, kun televisio toi Vietnamin sodan jokaiseen olohuoneeseen.

Kohta meillä jokaisella on kannettava tietokone salkussa tai kommunikaattori taskussa. Tiedon haku internetistä tai sähköpostin lähettäminen on yhtä yksinkertaista kuin pesukoneen tai mikroaaltouunin päälle paneminen.

Tässä kehityksessä on myös ongelmia. Minulla saattaa olla netissä läheisempiä yhteyksiä ympäri maailmaa kuin seinänaapurin kanssa. Samalla tämä tuo uudenlaisen haasteen sananvapaudelle ja yksityisyyden suojalle.

Välineitä kirkon työhön

Tietoliikenne tarjoaa monta uutta välinettä kirkon työhön. Mainitsen esimerkkinä neljä:

1. Jumalanpalvelusten ja hartauksien välittäminen sähköisesti. Tämä palvelee esimerkiksi vanhuksia ja syrjäseuduilla asuvia.

2. Etäopetus uskonnonopetuksessa. Tämän ei tarvitse toimia yleisenä mallina, mutta palvelee haja-asutusalueita, joissa on pitkät välimatkat.

3. Tietoverkot. Tällä alueella on merkittäviä saavutuksia jo nyt. Ortodoksi.net -sivusto tarjoaa paljon helposti saatavaa tietoa ja liturgisia tekstejä käyttöömmemme.

4. Keskustelupalstat. Nämä tosin ovat usein varsin tunkkaisia, kun ihmiset nimettömänä tai nimimerkin suojassa purkavat ja heijastavat muihin ennakkoluulojaan, turhaumiaan ja pelkojaan.

Yhteenvetona on helppo todeta, että internet on luovuuden voimalaitos. Se on osoitusta ihmisen vapaudesta, luovuudesta ja henkisen kasvun mahdollisuudesta. Ihmisen tehtävä on aina olla Jumalan työtoveri.

Mahdollisuus maailmanlaajuiseen vuorovaikutukseen on myös Jumalan lahjaa. Siihen sisältyy näiden välineiden käyttö vastuullisella tavalla. Niillä voidaan nimittäin aiheuttaa tuhat kertaa enemmän harmia kuin keittiökoneella.

Jotta nuori ihminen pääsee ajamaan autoa, hän joutuu autokouluun. Netin käyttöön ei enää voida ”lisenssiä” vaatia. Mutta ennen muuta sen hyödyntämisessä tarvitaan itseuria ja eettisyyttä, joka nousee sydäimestä. Vanha sananlasku sopii tähänkin: ”Tuli on hyvä renki, mutta huono isäntä”.

■ **Metropoliitta Ambrosius**

► Vaikka mennyt vuosi on ollut hyvin vaikea, on seurakuntaan liittynyt paljon uusia jäseniä. Tänä vuonna saavutamme kasteissa Turun seurakunnan ennätysten! Tämä on hyvä merkki.

Isä Ion korostaa, että toipuminen tapahtuu vähitellen. Ei kuitenkaan riitä, että pappi esittelee hienoja suunnitelmia uusista toiminnoista, jos seurakuntalaiset eivät ota niitä omikseen ja tule niihin joukolla mukaan.

Kirkkoherran teeillat

Monet ovat liian arkoja tulla kirkkokahville pu-

humaan asioistaan, koska heillä ei ole ystäviä tai tuttuja, tai he eivät oikein osaa puhua asioistaan muiden seurakuntalaisten kanssa. Tähän isä Ion toivoisi muutosta.

– Pidän tärkeimpänä sitä, että papin ja seurakuntalaisten välillä on avoin suhde ja paljon kanssakäymistä. Siksi haluaisin, että Turussa ja Raumalla ja Salossa olisi kirkkoherran iltatee pari kertaa vuodessa. Silloin ihmiset voisivat puhua kansani, ei niin kuin synnintunnustuksella tai palvelusten aikana vaan niin kuin ihmiset tavallisesti

puhuvat asioistaan. Silloin voimme yhdessä pohtia sitä, mitä seurakunnassa voitaisiin tehdä.

Lisää ihmisiä kirkkoon

Myös kirkossakävijöiden määrää hän toivoisi suuremmaksi.

– Määrä on nykyään aika vähäinen koko seurakunnan jäsenmäärään verrattuna. Jos kymmenen ihmistä tulisi lisää kirkkoon, se olisi suuri saavutus ja näkyisi heti pienessä joukossa. En voi vakuuttaa, että tämä onnistuu, mutta haluan yrittää saada kirkkoon lisää ihmisiä.

– Olen iloinen, jos joku

haluaa liittyä seurakuntaan. Kysyn kuitenkin heiltä suoraan kaksi tai kolme kertaa, että oletko valmis liittymään ja käymään säännöllisesti kirkossa. Usein he ihmettelevät tätä! En pidä arvokkaana sitä, että paperilla Turun seurakunta kasvaa, mutta se ei näy osallistujien määrän kasvuna kirkon jumalanpalveluksissa. Saan saman palkan, on kirkossa sitten vähän tai paljon ihmisiä, mutta mitä iloa siitä on, jos vain harvat vaivautuvat tulemaan mukaan! Tulkaa kirkkoon mukaan!

■ **Isä Hariton**

Sovinto

Tie ja päämäärä

Kirkkoherra **Markku Toivanen** tuo esiin sovinnonteon eri puolia: sovintoa etsiessämme me kohtaamme itse Kristuksen.

Suuren paaston aika-alkaa sovintosunnuntaista. Päivän liturgiassa jo luetaan evankeliumiteksti, jossa puhutaan sovinnon tekemisestä. Illalla, ehtoopalveluksen lopussa suuren paaston alkaessa pyydämme sovinnon merkiksi toisiltamme anteeksi. Mitä sovinto tarkoittaa? Miksi pyytää anteeksi myös ihmisiltä, joita tuskin tuntee?

Uuden testamentin kreikankielisessä tekstissä käytetään kahta eri ilmaisuja, joilla tarkoitetaan sovintoa. Ihmisten kesken tehtävästä sovinnosta on puhe Matt. 5:24 (– – käy ensin sopimassa veljesi kanssa). Jumalan ja ihmisen välisestä sovinnosta puhutaan 2. Kor. 5:20 (– – suostukaa sovintoon Jumalan kanssa).

Maksimós Tunnustaja puhuu ensin mainitusta asiasta sanoen: ”Tutki tarkoin omaatuntoasi: ethän vain sinä itse ole syyllinen siihen, ettei veljesi suostu sopimaan kanssasi?” Sitten hän jatkaa: ”Älä sovun päivänä muistele veljesi riitapuheita. Älä muistele katteria sanoja, jotka hän heitti sinulle vasten kasvoja, älä myöskään panette-luja, jotka ovat korviisi kantautuneet. Jos näet haudot tällaisia kaunaisia ajatuksia, sorrut uudetaan turmiolliseen veljesvihaan.”¹

Jälkimmäisestä sovinnosta kirjoittaa pyhittäjäisämme **Simeon Uusteologi** seuraavasti: ”Jumalan

tahdon mukaan elävien päämäärä on olla otollisia Kristukselle meidän Jumalallemme, päästä sovintoon Isän kanssa tulemalla osallisiksi Pyhästä Hengestä – siinä näet on jokaisen sielun pelastus.”²

Useimmat meistä ymmärtävät arkikokemuksen perusteella, mitä sovinnolla tarkoitetaan. Kirkon pastoraalisen toiminnan näkökulmasta ajatellen sovinto on kuitenkin moniulotteisempi asia kuin ensin tulee

ajatelleeksi.

Sovinnon kokonaisvaltaisen merkityksen mieltämiseen ja sovinnon työstämiseen tarjoutuu mahdollisuus ortodoksisen kirkon katumuksen sakramentissa. Siinä tilanteessa sovintoa tarkastellaan ainakin kolmessa ulottuvuudessa: sovintona Jumalan kanssa, sovintona lähimmäisen kanssa ja sovintona itsensä kanssa.

Sovinto Jumalan kanssa

Etsiessämme sovintoa Jumalan kanssa kaikki saa alkunsa Jumalan tunnustamisesta. Me tunnustamme, että alkuperämme on Jumalan rakkaudessa. Jumala on rakkaudestaan antanut jokaiselle ihmiselle yksilöllisen elämän. Kellään toisella ei ole samanlaista elämää. Jokaisessa ihmisessä on Jumalan sinetti – Jumalan kuva – ja siksi jokainen yksilö on äärettömän arvokas ja korvaamaton.

Jumala on kutsunut ihmisen ”viljelemään ja var-

jelemaan”. Jokainen ainutkertainen persoona on kutsuttu yhteistyöhön Jumalan kanssa. Apostoli Paavali muistuttaa, että Jumala itse teki Kristuksessa sovinnon maailman kanssa, ja siksi apostoli sanoo: ”Pyydämme Kristuksen puolesta: suostukaa sovintoon Jumalan kanssa.” (2. Kor. 5:19–20)

Ei ole helppoa tehdä sovintoa. Sovinto on sekä tie että päämäärä. Siksi on tärkeää, että edes haluamme aloittaa sovinnon tekemisen. Jumala, joka pyrki-myksiämme vahvistaa, antaa myös voimaa työstää sydämemme maaperää, jotta sovinto lopulta olisi mahdollinen.

Kuten apostoli Matteus on kirjoittanut, ihmisten keskinäisellä anteeksiantamisella on merkitystä myös Jumalan ja ihmisen välisessä sovinnossa (Matt. 6:14–15). Kyse ei kuitenkaan ole mistään ”anteeksiantoa-otomaatista”.

Pikemminkin voimme

ymmärtää asian niin, että jos me emme suostu anteeksiantoon lähimmäisemme kanssa, emme pääse osallisiksi niistä Jumalan parantavista voimista, joita anteeksiantaminen tuo mukanaan.

Meidän on vaikeaa hyväksyä Jumalan rakkautta ja anteeksiantamista, jos emme itse edes pienessä määrässä pyri anteeksiantamiseen. Ihmisen, jonka sydämessä asuu kauna ja kostonhalu, on vaikeaa hyväksyä anteeksiantavaa Jumalaa työtoverikseen.

Sovinto lähimmäiseni kanssa

Ihmissuhteiden monimutkaisessa verkostossa jaottelemme lähimmäisemme usein niihin, joista pidämme, niihin, joiden kanssa tulemme toimeen ja niihin, joita emme voi sietää, ja siksi välttelemme heitä. Katumuksen sakramentissa joudumme tunnustamaan Jumalan edessä, että olemme syyllistyneet täl-

KARI M. RÄNTILÄ

laiseen luokitteluun.

Katumus eli mielenmuutos ohjaa meitä korjaamaan tilanteen. Emme voi koskaan ajatella, että aika hoitaa asian. Aika kyllä siirtää asioita taka-alalle, mutta ei lopultakaan paranna. Saatamme ajatella, että voin kyllä antaa anteeksi, jos lähimmäiseni pyytäisi ensin. Ei ole kuitenkaan syytä odottaa. Jotta pääsemme osallisiksi anteeksiannon parantavasta voimasta, meidän on lähdettävä liikkeelle. On tehtävä aloite.

Kun pyydämme anteeksi, joudumme samalla myöntämään itsellemme sen, että olemme erehtyneet, olemme osuneet harhaan, olemme tehneet väärää valintoja, olemme lainlyöneet lähimmäisemme, olemme liikaa luottaneet vain itseemme ja omaan suorituskykyymme. Anteeksi pyytämisen merkitsee omasta vallasta luopumista.

Mitä syvemmin meitä on haavoitettu, sitä vaikeampaa on anteeksiantaminen. Siksi anteeksiantaminen on nähtävä prosessina – tapahtumien ketjuna, joka kerran toteutuu, jos vain ensin suostumme aloittamaan ja lähtemään liikkeelle.

Globaaliin lähimmäisyyteen kuuluu, että olemme valmiit sovintoon myös ympäristömme kanssa. Meidän elämäntapamme, kulutustottumuksemme ja itsekkytemme voivat olla syynä siihen, että lähimmäisemme maailmalla joutuvat riiston ja ihmisarvoa polkevien olosuhteiden alaisiksi.

Mielenmuutosta tekevän ihmisen on tärkeä muistaa, että hänen ei tarvitse tehdä anteeksiantamisen prosessia yksin, sillä Jumala on mukana kipeiden asioiden työstämisessä. Siksi anteeksipyyttämiseen ja anteeksiantamiseen liittyy oleellisesti myös Jumalalle kannettu rukous työstettävien asioiden, ihmisten ja olosuhteiden puolesta.

den puolesta.

Maksim os Tunnustaja neuvoo: ”Mutta jos veljesi ei halua sopua, varjele sinä joka tapauksessa itsesi vihalta: rukoile vilpittömästi hänen puolestaan äläkä puhu hänestä pahaa kenellekään.”³

Sovinto itseni kanssa

Kun katumuksen sakramentissa tunnustamme Jumalan edessä väärät tekemämme, ne eivät kuitenkaan pyyhkiydy mielestämme. Synninpäästörukouksessa luvattu huojennus, päästö ja anteeksianto eivät merkitse muistin menetystä tai asioiden manipuloimista. Sen sijaan mielenmuutosta työstävä löytää uuden suhteen vaikeisiin asioihin.

Hän voi tavallaan kohota niiden yläpuolelle ja todeta: Tämä on minun menneisyyteni, jonka kanssa minun on eletävä. Jumala hyväksyy minut yhteistyöhön kanssaan, auttaa ottamaan opiksi menneisyyden karikoista ja antaa voimaa tulevaisuuden rakentamiseen.

Sovinto itsensä kanssa merkitsee sitä, että ihminen saa rakastaa itseään ja olla ylpeä asemastaan Jumalan silmäteränä – ainutkertaisena ja korvaamattomana – mutta samalla muistaen, että myös lähimmäinen on tässä samassa asemassa.

Kristillinen itsensä rakastaminen ei ole itserakkautta vaan sellaisen jumalallisen perustan löytämistä omalle identiteetille, josta saa voiman rakastaa myös lähimmäistään.

Anna anteeksi

Sovintosunnuntain iltana pyydämme kirkossa toisiltamme anteeksi. Tavallisesti kaikki kirkossa olevat eivät tunne toisiaan. Miksi pyydämme anteeksi myös niiltä, joita emme lähemmin tunne? Anteeksipyyttämiseen on ainakin muutama hyvä syy.

Ensimmäisen me emme voi tietää, ketä olemme

loukanneet. Kirkon jumalanpalveluksen rukouksissa pyydämme Jumalalta anteeksi niitä syntejä, joita olemme tehneet sanoin, teoin ja ajatuksin, tietäen tai tietämättämme, huomaamattamme tai ymmärtämättämme. Näitä meidän on soveliasta pyytää anteeksi myös lähimmäisiltämme.

Toiseksi anteeksipyyntöön suostuminen on sydä-

Mielenmuutosta tekevän ihmisen on tärkeä muistaa, että hänen ei tarvitse tehdä anteeksiantamisen prosessia yksin, sillä Jumala on mukana kipeiden asioiden työstämisessä.

memme työstämistä pois itsekkydestä. Vaikka emme tarkkaan tiedä, mihin olemme syyllistyneet, anteeksipyyttäminen on sellainen ulkoinen ilmaisu, jolla lähestymme sydämemme sisintä.

Kolmanneksi anteeksi pyytäminen antaa mahdollisuuden lähimmäisellemme lähteä työstämään häntä omassa elämässään kuormittavia asioita.

Jokaisessa lähimmäisessämme kohtaamme – ei ainoastaan Jumalan kuvan – vaan itse Kristuksen. Siksi pyytäessämme anteeksi lähimmäiseltämme menemme samalla kohtamaan Kristusta. Mikäli teemme näin vilpittömin sydämin, viemme myös Kristuksen lähimmäisemme kohdattavaksi.

Siunattua suuren paaston ja sovinnon aikaa!

■ Isä Markku Toivanen

¹ Filokalia 2:127–128,33–34

² Filokalia 3:119,90

³ Filokalia 2:128,35

Bysantti kirkkomusiikissa

– bysanttilainen kirkkomusiikki

Kirkkolaulusta on viime aikoina kirjoitettu suomalaisessa ortodoksisessa lehdistössä varsin vilkkaasti. Kirjoituksissa viitataan entistä useammin bysanttilaiseen kirkkolauluun, millä suomalaisen kirkossa kävijän mielestä ei välttämättä ole mitään tekemistä oman kirkkolaulumme kanssa. Kuitenkin myös sen juuret ovat Bysantissa, tuossa 1400-luvulla kukistuneessa Itä-Roman valtakunnassa.

Venäläinen kirkkolaulu siltana suomalaiseen kirkkolauluun

Venäläinen ortodoksinen kirkkolaulu on niin voimakkaasti leimautunut soinnulliseksi suurkuoromusiikiksi, että mielikuva peittää alleen venäläisen kirkkomusiikin lähtökohdan, yksiaänisen znamennyj-laulun. Kirkkolaulu tuli Venäjälle Bysantista, mutta venäläistämisen prosessia, siirtymävaihetta ei ole selvitetty eli sitä, miten bysanttilaiset sävelmät muuttuivat venäläisiksi. Venäläisen kirkkolaulun aarteita neumeineen on säilynyt 1000-luvulta asti, ja ne todistavat, että venäläinen kirkkolaulu oli itsenäistä systematiikkassaan, mutta sen pääperiaatteet ovat yhteisiä bysanttilaisen traditiion kanssa. Vasta 1600-luvulta lähtien alkoivat kirkkolaulun suuret mullistukset, toisin sanoen länsimaisen soitinmusiikin kaltainen moniääninen kirkkolaulu, mikä on edelleenkin hallitsevana, vaikka paluuta yksiaäniseen lauluun on alkanut tapahtua.

Suomalainen ortodoksinen kirkkolaulu

Jos ja kun kirkkokansa ei Suomessa koe kirkkolaulusta Bysantin kosketusta, se ei ole sen enempää kansan kuin kuoron tai kuoronjohtajankaan vika. Meillä kirkkolaulu on etäännytynyt varsin kauas bysanttilaisista

juuristaan. Meillä ortodoksinen kirkkolaulun useat kehitysvaiheet kuuluvat ortodoksinen Karjalan historiaan. Lisäksi on viime vuosikymmeninä jumalanpalveluksiin tullut sävellettyä ja sovitettua musiikkia, jolla ei ole selväpiirteistä historiallista taustaa.

Vaikka Karjalan alueen asukkaat olivat kuuluneet venäläisen ortodoksinen kirkon vaikutusalueeseen pitkään, niin vain runsaat sata vuotta on kirkkolaulua ollut suomenkielisenä. Sitä ei kukaan tiedä, miten tsasounissa laulettiin, mutta kirkkoslaavin kieltä tiedetään käytetyn 1900-luvun alkuvuosille saakka. Kun palvelukset käännettiin suomeksi, jouduttiin muokkaamaan myös sävelmiä suomalaisia sanoja vastaavaan asuun. Nykyisten suomenkielisten tekstien ongelmana on erityisesti se, että käännökset tehtiin suorasanaiseen muotoon, kun taas alkuperäiset bysanttilaiset tekstit ovat runoutta, joihin liittyy tietty luonteva musiikillisuus ja taiteellinen merkittävyys. Sävelmistön osalta suomalaisen kirkkolaulun kehitys liittyy Pietarissa 1700-luvulla tsarin toimeksiannosta laadittuun moniääniseen ns. hovikapellan sävelmistöön, jonka perustana olivat vanhat venäläiset yksiaäniset znamennyj-sävelmät. Venäjän vallankumouksen ja Suomen itsenäistymisen

Pyhä Jumala -veisu. Pappismunkki Paavali 1944, 75.

myötä ortodoksinen kirkko ja kirkkolaulu olivat uudessa tilanteessa, kun yhteydet entiseen hengelliseen isänmaahan katkesivat. Slaavilainen perintö on kuitenkin vaikuttanut kirkkomusiikissamme aina viime vuosiin saakka. Osasyynä lienee se, että Suomen ortodoksisveltäjät ovat enimmäkseen olleet syntyperältään joko karjalaisia tai venäläisiä.

Ortodoksinen kirkkolaulu Suomessa siis eroaa suuresti niin bysanttilaisesta laulusta kuin venäläisestä znamennyj-laulusta. Suomessa kuoro ei hovikapellasta sovitettua sävelmistöä laulaessaan laula yksiaänisesti, vaan kaikki sävelmät lauletaan neliääniseksi sovitettuina. Musiikin yksiaäninen alkuperä on hämärtynyt, ja samalla ekhos-melodiakin on hukunut sävelmää soinnutettaessa. Vaikka suomalainen kirkkolaulu noudattaa tyypistettyä ja sekavan kirjavaa oktoekhos-mallia, ei siinä olevien sävelmien olemassaoloa eikä käyttöönottajia ole syytä moittia, koska kirkkomusi-

kin historian erikoistuntijoi- ta ei ollut suomenkielistä sävelmistöä koottaessa. Nykyisiä sävelmiä ei voi kylmästi siirtää syrjään, sillä ne ovat tavallaan pyhittyneet käytössä ja tulleet kirkkoa ja jumalanpalveluksia rakastavien uskovaisten omaisuudeksi. Sävelmät ovat vakiintuneet meille siinä määrin, että niiden kor-

vaaminen yhtäkkiä esimerkiksi bysanttilaisella musiikilla on ongelmallista.

Arkkipiispa Paavalin vaikutus

Arkkipiispa Paavali (1914–1988) oli ensimmäisiä, joka aloitti käytännön tasolla paluun bysanttilaisille juurille, sillä hän tutki, sovitti ja julkaisi huomattavan määrän kirkkomusiikkia. Yhtenä hänen tavoitteistaan oli saada aikaan kattava kokoelma jumalanpalvelusten veisuja, jotka voitiin laulaa yksiaänisesti tilanteen niin vaatiessa. Vuonna 1944 pappismunkkina julkaisemassaan kokoelmassa etusija on annettu vanhoille kirkkosävelmille ja mukaan on otettu jokunen kreikkalainen, romanialainen ja virolainen sävelmä. Hän oli sota-aikana löytänyt Itä-Karjalan ortodoksisuuden ikivanhat juuret, ja kokoelmassa onkin mukana yksi karjalaisiksi luokiteltu sävelmä, vainajansaatus laulettava Pyhä Jumala -veisu.

Vuonna 1964 julkaistiin liturgiasävelmistö (”muovi-

liturgia”), jonka kokoamis- ja sovittamistyössä hän oli merkittävässä roolissa. Sävelmistöllä oli neljä keskeistä tavoitetta. Ensinnäkin sävelmistöllä haluttiin tietoisesti irrottautua venäläisestä kirkkolaulutyylisestä, toiseksi pyrittiin ymmärtämään ja soveltamaan käytäntöön vanhaa alkukirkollista liturgiasta perinnettä. Kolmanneksi pyrittiin luomaan edellytykset kirkkokansan yhteislaululle, ja neljäntenä tavoitteena oli ”kielen pyhittäminen”. Viimeksi mainitulla tarkoitettiin vanhan perinteen pyhiin arvojen siirtämistä suomen kieleen siten, että ne noudattaisivat kielen luonnollista painotusta, tavujen laajuutta, rytmikkaa ja lauserakenteita. Tällä tavoin vanha perinne imeytyisi osaksi suomen kielen liturgista kokonaisilmaisua ja pyhittäisi kielen. Esikuvana tässä työssä Paavalilla oli kreikankielinen ja kirkkoslaavinkielinen jumalanpalveluslaulu. Vaikka tavoitteena oli irrottautua venäläisestä hovikapellatyylistä, on vanhat sävelmät poikkeuksetta sovitettu neljänisiksi kuorolauluiksi ja sunnuntaipäivien troparit ja kontaktit otettu sellaisenaan hovikapellan mukaiseen liturgiakirjasta. Kokonaisuudessaan liturgia on varhainen ja poikkeuksellinen edelläkävijä niille jumalanpalvelusmusiikin uudistuksille, joita yliopistollinen kirkkomusiikkikoulutus on alkanut toteuttaa 30 vuotta myöhemmin.

Yliopistokoulutusta

Kirkkomusiikkikoulutuksen siirtyminen vuonna 1988 Kuopion pappisseminaarista Joensuun yliopiston ortodoksisen teologian koulutusohjelmaan on lisännyt merkittävästi kirkkomusiikoiden perehtymistä autenttiseen bysanttilaiseen lauluun ja znamennyj-lauluun. Uudet kirkkomusiikot ovat hyvin tietoisia kirkkolaulun juurista ja tuovat vähitellen käyttöön myös bysanttilaista laulua. Ruhtinaslaularia

Rakentava yhteisöllisyys

Arkkiepiispa Leo toivottaa Analogin lukijoille siunauksellista vuodenjatkoa.

Olemme juuri viettäneet Kristuksen syntymäjuhlan: ”Lapsi on syntynyt meille, poika on annettu meille. Hän kantaa valtaa harteillaan, hänen nimensä on Ihmeellinen Neuvontuoja, Väkevä Jumala, lankaikkinen Isä, Rauhan Ruhtinas.” (Jes. 9:5). Nyt toivotan kirkkokansallemme ja kaikille onnellista uutta vuotta, Rauhan Ruhtinaan siunaamaa! Kristus julisti rauhan sanomaa koko maanpäällisen elämänsä ajan sekä teoin ja sanoin. Ylösnousemuksensa jälkeen Kristus tervehti opetuslapsiaan sanoilla: ”Rauha teille.” Vapah-tajan tervehdys herättää kysymyksen, minkälainen on Jumalan toivottama rauha? Vastaus siihen löytyy Kristuksen omista sanoista pääsisäiserialla: ”Minä jätän teille rauhan. Oman rauhani minä annan teille, en sellaista, jonka maailma antaa.” (Joh. 14:27)

Kun tarkastelemme kulunutta vuotta, voimme suruksemme havaita paljon murheellista tapahtuneen. Meitä kaikkia järkyttivät koulumaailman traagiset tapahtumat. Viime vuosina eri puolilla maailmaa koulun piirissä koetut levottomuudet ja traagiset verityötkin ovat saaneet jatkoa suomalaisessa koulussa. Kuvaamaton määrä surua ja kärsimystä on kohdattu, mutta myös yhteisesti jaettu.

Paljon kysymyksiä on herätetty ja haettu niihin vastauksia. Aito yhteisöllisyys on nostettu esiin käsitteenä, mutta myös puuttuvana todellisuutena. Yksinäisyys, syrjäytyminen ja tällaisten olosuhteiden seuraukset ovat nousseet keskustelun aiheiksi. Perheestä, kodista, koulusta, työpaikoista ja seurakunnista tahdottaisiin kehittyvän jälleen paikkoja, joissa vaikuttaisi hoitava ja turvallinen yhteisöllisyys. Tällainen henkisesti vahvistava, rakentava yhteisöllisyys ei todellisuudessa voi löytyä tietoverkoista ja virtuaalisesta todellisuudesta. Paremminkin se on siellä, missä nuorella on lähellä aikuinen, ihmisellä toinen ihminen. Yhteisöissä, joita toivomme olevan olemassa nyt ja tulevaisuudessa, jokainen yksilö on valmis tekemään itsensä oikeaksi lähimmäiseksi toiselle ihmiselle. Perheestä ja seurakunnasta olisi luonnollista aloittaa ja jatkaa sitten työpaikoille ja kaikkiin muihin paikkoihin, joissa ihmiset toimivat.

Vastaavaa yhteisöllisyyttä, jota toivomme kansamme keskuuteen, tahdomme kansojen väliseen vuorovaikutukseen. Kuulemme viestejä ja näemme kuvia kansanmurhista ja niiden seurauksista, valtioiden välisistä sodista eri mantereilla, kaikenasteisista kriiseistä ja koettelemuksista. Nämä kaikki koskettavat meitä syvästi.

Tällaisen maailmamme melskeitten keskelle on syntynyt Kristus. Joulu on toivon juhla, epätoivolle ei ole siinä sijaa. Olkoon tällainen koko uusi vuosikin. Jeesus-lapsen syntymä on ikään kuin silta näkymättömän ja näkyvän, Jumalan ja ihmisen, välillä. Jumala tuli ihmiseksi. Jos niin tahdomme, voi Jumalan maailman tuoma rauhan sanoma rakentaa meidän kauttamme yhä uusia siltoja, uusia yhteyksiä, uutta yhteenkuuluvuutta ihmisten välille.

Julistaen Jumalan kunniaa tahdomme vastaanottaa Kristuksen keskellemme alkavaan vuoteemme, hänet ja hänen rauhansa. Vietämme uudenvuodenpäivää ilon ja uuden toivon juhlan. Niin kuin meitä on kehoitettu tekemään lupauksia ja täyttämään ne Herralle, Jumalallemme, niin toivon, että teemme todellista parannusta kaikessa siinä, missä meidän rehellinen omatuntomme sitä meiltä odottaa ja edellyttää.

Siunaten,
arkkiepiispa Leo

Nikolaos Nikolaidiksen (1946–2006) bysanttilaiseen perinteeseen pohjautuva liturgiasävellystyö toimii tiennäyttäjänä uusille, perinnettä kunnioittaville sävellyksille. Kesäkuussa 2007 Joensuussa elettiin varsin historiallisia hetkiä, kun kansainvälisen kirkkomusiikkikongressin yhteydessä julkaistiin suomalainen bysanttilaisen laulun oppikir-

ja. Sen ovat laatineet kirkkomusiikin professori Hilkka Seppälä ja teologian opiskelija **Jaakko Olkinuora**. Kirja on omistettu Lintulan luostarin **igumenia Marinalle** ja sisaristolle, sillä sisaristo on vuoden ajan perehtynyt bysanttilaiseen lauluun ja sen merkitsemistapaan ja pystyy laulamaan vaativiakin hymnejä neu-meista. ■

Lähteinä mm.

- * Nikolaidis Nikolaos, Pyhän Johannes Krysostomoksen jumalallinen liturgia. Joensuun yliopisto 1997.
- * Olkinuora, Jaakko – Seppälä, Hilkka, Avain bysanttilaisen laulun maailmaan. Joensuun yliopisto 2007.
- * Paavali, pappismunkki, Ortodoksinen laulukirja. Helsinki 1944.
- * Seppälä, Hilkka - Bysanttilaiset ekhokset ja ortodoksinen kirkko-laulu Suomessa. Helsinki 1981.
- Sanasta sävelle. Ortodoksisen kirkkolaulun kysymyksiä. Joensuun yliopisto 1996.
- Bysantin laulutähteistä ja laulajista. Oulun yliopisto 2003.
- Bysantin kirkkolaulajista ja sen taitajista. Joensuun yliopisto 2005.

Joensuussa kaivataan lisää nuoria Ortodoksista teologiaa opiskelemaan

Kuvat ja teksti: Mikko Junes

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 20 vuotta siitä, kun ortodoksisen teologian koulutus siirrettiin Kuopion pappisseminaarista Joensuun yliopistoon. Pappien ja kanttorien lisäksi Joensuussa koulutetaan ortodoksisen uskonnon aineenopettajia sekä teologian ja kulttuurin asiantuntijoita. Etenkin kirkkomusiikin opiskelijoita kaivattaisiin kiipeästi lisää.

Pappiskoulutuksen siirto akateemisen lipun alle oli kirkolle muutos, joten Joensuuhun perustettiin myös Ortodoksinen seminaari. Sen tehtävänä on, paitsi tarjota opiskelijoille edullinen asunto ja ruokailu, antaa hengellistä ohjausta ja seurakuntaelämään ohjaavaa koulutusta.

Seminaari järjestää myös koulutukseen kuuluvat liturgiset harjoitukset Pyhän Johannes Teologin kirkossa. Päivittäiset aamu- ja ehtoopalvelukset lukijan, laulajan tai pono-

marin tehtävissä ja rukoilijana on koettu ”kirkon sydämenlyönneiksi”, joita ilman yliopisto-opiskelu jäisi paljoka paitsi.

Ainoa yliopistollinen koulutus pohjoismaissa

Joensuun yliopiston ortodoksisen teologian koulutusohjelma on ainakin kahdessa suhteessa erikoinen. Se on pohjoismaiden ainoa akateeminen ortodoksisen teologian koulutus, joka tapahtuu lisäksi samassa tiedekunnassa läntisen teologian kanssa.

Yhteinen teologinen

tiedekunta merkitsee yhteistä luento-opetusta mm. klassisten kielten, eksegetiikan ja uskontotieteen perusopinnoissa, vaikka pääosa läntisen ja itäisen puolen opetuksesta tapahtuu erikseen. Kurseissa ja kirjallisuudessa on eroja, jotka lisääntyvät opiskelun edetessä.

Ortodoksisen teologian ”ydinalueiden” eli käytännöllisen teologian, systemaattisen teologian ja patristiikan sekä kirkkomusiikin opetus on erillistä jo perusopinnoista alkaen. Kirkkomusiikkiin kuulu-

van musiikin teorian opiskelu tapahtuu Joensuun konservatoriossa.

Joustavaa opiskelua jakulttuurien kohtaamista

Joensuun yliopisto on kulttuurien kohtaamispaikka, sil-

Ortodoksisen seminaarin jumalanpalveluksissa opiskelijoille tarjoutuu tilaisuus harjoitella mm. kanttorin tehtäviä. Seminaarin kuoroa johtaa kirkkomusiikin opiskelija Heikki Hattunen.

lä huomattava osa myös teologian opiskelijoista tulee muualta kuin Itä-Suomesta. Kansainvälistä väriä tuovat mm. Serbiasta, Romaniasta, Kreikasta ja Venäjältä tulevat opiskelijat.

Aiempien yliopisto-opintojen hyväksiluku ja opiskelu ylipäätään on varsin joustavaa, ja tenttejä voi suorittaa myös essee-tehtävinä. Kirkkomusiikissa pro gradu -tutkielman voi tehdä säveltaiteellisenä työnä, ja graduun niin ikään tähtäävä videokäsikirjoituskoulutus alkoi yliopistossa viime syksynä.

TIETOLAATIKKO:

Papeista ja kanttoreista pian pulaa?

Teologian maistereille avautuu lähivuosina ortodoksisessa kirkossa runsaasti työpaikkoja, mikäli eläkeikään tuleva papisto ja kanttorit käyttävät oikeuttaan jäädä 63-vuotiaana eläkkeelle.

Seuraavien viiden vuoden aikana tulee eläkeikään kutakuinkin yhdeksän kirkkoherraa, seitsemän pappia ja kuusi kanttoria. Lisäksi Oulun hiippakunnassa on avoinna neljä kanttorin tointa ja OKJ saa uuden määräaikaisen kirkkomusiikin toimittajan ensi kesänä.

Eläkeikään tuleva papisto kuuluu sodan jälkeisiin suuriin ikäluokkiin, jotka yleisen kokemuksen valossa eivät ole kovin halukkaita jatkamaan ainakaan pitkään alimman eläkeiän ylitse. Nykyinen joustava eläkeikä on 63–68 vuotta.

Vuonna 2008 ortodoksisen teologian opinnot aloitavien ohjeellinen maisteriksi valmistumisvuosi on 2013. Työpaikkoja avautuu kirkossa myös sen jälkeen mm. eläkejoustopien ansiosta.

Kirkkoherraksi valitaan harvemmin suoraan koulun penkiltä, joten papin toimia avautuu itse asiassa enemmän kuin nuo mainitut seitsemän. Lisäksi kanttorikunnassa on tarjolla runsaasti eripituisia sijaisuuksia.

Jonkin muun tieteenalan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet voivat hakeutua suoraan maisterikoulutukseen. Ortodoksista teologiaa voi opiskella myös avoimessa yliopistossa, jonka kautta voi päästä opiskelemaan

teologiaa yliopistoon.

Ortodoksisen teologian koulutusohjelmaan otetaan opiskelijoita vain joka toinen vuosi. Hakuaika alkaa 1.2.2008 ja päättyy tänä keväänä 30.4.2008.

Lisätietoa:

www.joensuu.fi/teoltdk/ort-teol/ ja www.seminaari.net.

Halu auttaa muita nuoria kannusti alalle

Susanne Hellberg aloitti ortodoksisen teologian opinnot opetusalan suuntautumisvaihtoehdossa syksyllä 2006. Susanne on 21-vuotias helsinkiläinen, ja hän on hankkinut työkokemusta nuorten parissa mm. leireillä ja kuoroissa.

– Hain opiskelemaan teologiaa, koska koen kirkon itselleni läheiseksi, ja uskon ja toivon, että voin nyt ja tulevaisuudessa innostaa myös muita nuoria hakeutumaan tälle alalle.

Susanne kokee opettajan ammatin itselleen kutsuksena, jossa hän haluaa auttaa ortodoksinuoria ymmärtämään omaa uskoaan ja pääsemään siihen sisälle.

– Haluan olla erilainen uskonnonopettaja kuin mitä omani ovat olleet, koska koulussa en mielestäni saanut kaikkea sitä hengellistä tukea, jota olisin tarvinnut.

Opetusalan suuntautumisvaihtoehtoon kuuluu teologisen pääaineen lisäksi 60 opintopistettä (op) pedagogisia opintoja ja 60 op toista opetettavaa ainet-

Uskonnonopettajaksi opiskeleva Susanne Hellberg haluaa auttaa ortodoksinuoria tulevassa työssään ymmärtämään paremmin omaa uskoaan.

ta. Muita sivuaineita voi valita niin paljon kuin jaksaa opiskella. Teologian maisterin opintojen laajuus on kandidaatin tutkinto mukaan lukien yhteensä 300 op.

Opetusalan suuntautumisvaihtoehdosta valmistuu muodollisesti päteväksi peruskoulun ja lukion aineenopettajaksi, mutta muihinkin töihin voi tietysti hakeutua.

Joensuun yliopiston luokanopettajakoulutuksessa on lisäksi ainoana Suomessa ortodoksihaki-joille oma 10 prosentin kiintiö, josta kovin moni ei taida olla tietoinen.

– Olen saanut Joensuusta todella paljon uusia ystäviä ja oikeastaan kokonaisen uuden sosiaalisen verkoston, ja täällä voi kokea yhteisön läheisyyden.

Susannen mukaan Joensuussa on helppo liikkua ja Ortodoksinen seminaari on ideaali paikka asua edullisuutensa, hyvän sijaintinsa ja ennen kaikkea pihapiirissä sijaitsevan kirkon vuoksi. ■

Pianissimon

Director cantus
Jarmo Lehto
Tampereelta
kertoo siitä, miten
kuorossa laulami-
nen on parhaim-
millaan keskinäi-
sen osaamisen
jakamista.

KUVAT SEIJA AHONEN

PRELUDIO

Maailmankaikkeus, jossa elämme, loistaa valoa ja rakkautta. Niin kauan kuin ihminen on kyennyt tiedostamaan itseään, hän on kaivannut ja ikävöinyt jotain itseään suurempaa. Hän on etsinyt jotain, mikä olisi kuoleman tuolla puolen. Uskonnot, taide – kuten musiikki – luonto ja mystiikka ovat olleet hänen ikuisuuskaipuunsa kannavia. Ihminen on aina kurkottanut taivaaseen ja yrittänyt ylettyä sinne, missä on elämän kehto, sinne missä kuolemakin löytää voittajansa. Elämä on matkaa valoa ja rakkautta kohti, sillä nämä muodostavat perustan, jonka suuruutta emme kuitenkaan koskaan kykene tavoittamaan.

Syntymä ja kuolema ovat kaksi suurta ikuisuusaukkoa rajaten sen, mitä ihminen nimittää ajaksi. Minkä merkityksen ihminen antaa tälle ajalle, joka muodostuu näiden kahden aukon väliin? Koko ihmisen elämä on vastauksen antamista tähän. Kun tästä ajasta tulee ikuisuuden sävyttämää, se muuttuu armonajaksi. Tämä synnyttää ihmisessä pyhyden tunnon: kaikki on armonaikaa. Armonaika on sitä, että ihminen säilyttää tajuntansa siitä, että elämä on lahja.

Laulun lahjan saanut ihminen saa elää ihmeen sävyttämää elämää. Kuitenkin tie ihmeen sävyttämään elä-

sävyisiä sanoja

mään kulkee vain hiljaisuuden ja pysähtymisen kautta. Uljasta ja kantavaa fortea pystymme laulamaan vain, jos ensin olemme löytäneet pianissimon sävyt. Vain se, joka pysähtyy ja opettelee olemaan hiljaa, kykenee kuulemaan jo tässä ajassa enkelten laulua.

Kun laulaja elää syvässä yhteydessä itseensä, hän tietää, kuka hän on. Hän tuntee omat tarpeensa, lahjansa ja haaveensa. Niinpä hän elää kuunnellen niitä. Kun kuuntelee vakavasti, tekee valintoja, jotka johtavat sellai-

seen laulajayhteisöön, jossa hänen lahjansa ovat oikeassa käytössä. Näin hän alkaa myös palvella muita laulajia, kuoroyhteisöään, parhaalla mahdollisella tavalla.

NON ACCELERANDO

Olemme luoneet ajan, jonka krooninen ongelma on ajan puute. Rauha on muuttunut rauhattomuudeksi. Levosta on tullut levottomuutta, läsnäolosta ja kiireettömyydestä on tullut alituinen kiire ja ajanpuute. Ihmisestä on tullut olento, joka ajaa takaa sitä, mitä hän samalla juoksee pakoon. Nopeatempoisessa ja kiihkeässä elämänrytmisessä sielu jää jälkeen, ihminen kadottaa yhteyden omaan syvyyteensä. Syntyy tyhjyys. Syntyy ihmisen vailla identiteettiä.

Olemme siis jatkuvasti menossa seuraavaan hetkeen, seuraavaan asiaan. Mutta siihenkään emme pysähdy, koska siitäkin jokin muu harrastus tai asia kutsuu pois. Olemme levottomia. Kiireestä syntyvä rauhattomuus näkyy usein myös kuoroharjoitustilanteissa. Kun niissä syntyy pieni tauko, alkaa välittömästi torikokousta muistutava pulina: syntynyttä tärkeää ja hetkellistä hiljaisuutta on kiireisen laulajan vaikea sietää.

Aikamme tunnetun kirjailijan **Tommy Hellstenin** mukaan kiire ei tapahdu ihmiselle, vaan hän luo sen itse. Kiire syntyy vääristä valinnoista. Kaikilla on aikaa siihen, mitä he pitävät tärkeänä. Olisi tosin helpompi ajatella, ettemme voi kiireelle mitään, sillä silloin meidän ei tarvitsisi kantaa vastuuta siitä, vaan olisimme kiireen uhreja. Mutta näin ei ole. Jokainen on vastuussa siitä, mihin aikansa käyttää. Kukaan ei voi vedota kiireeseen, jos sellaista kerran ei ole olemassa!

Kiire syntyy siitä, ettemme osaa päättää, mikä on arvokasta ja mikä ei. Valitsemme sen tähden mahdollisimman paljon tätä ”arvokasta”. Lopulta meillä on sitä niin paljon, ettei aikaa aina löydy edes tärkeimmän harrastuksenkaan – laulamisen – toteuttamiseen.

Miksi siis valitsemme niin paljon hyvää, ettemme ehdi kaiken kanssa elää? Löytyykö vastaus kenties arvoista – ovatko arvot sellaisia, että niistä syntyy vääriä valintoja? Koska tällä tiellä ei saavuteta todellista tyydytystä ja rauhaa, on valittava varmuuden vuoksi mahdollisimman paljon sen sijaan, että valittaisiin vähemmän mutta oikein.

DIMINUENDO

Laulaminen ja laulun johtaminen ovat pohjimmiltaan palvelutehtäviä. Kuorolaulajan ja kuoronjohtajan elämä on jatkuvaa

dynaamista liikettä, kehitystä, muutosta, luopumista ja irrottautumista, kuolemista pois vanhasta ja tilan tekemistä jollekin uudelle. ”On aika haastaa, on aika alistua. On aika hehkua, on aika hiipua.”

Kuoronjohtaja ja rivilaulaja ovat ihmisiä, jotka väliaikaisesti hoitavat kuoron yhteisiä asioita, siis harrastukseen liittyvää palvelutehtäväänsä, eivät ihmisiä, joiden päätavoitteena on luoda itselleen jonkinmoinen politiikkaan rinnastettava hallinnollinen tai ”korvaamattoman mestarilaulajan ja kuoronjohtajan” ura.

Kuoroyhteisössä vastuun ottaminen on palvelutehtävään astumista, tapahtuipa tämä sitten kuoronjohtajana, kuoron puheenjohtajana, hallituksen jäsenenä tai rivilaulajana. Vallan saa luopumalla sen tavoittelusta ja alkamalla tehdä sitä, minkä sisimmässään tietää oikeaksi. Joka tähän työhön vakavasti ryhtyy, tulee ennen pitkää yhteisölleen niin tärkeäksi, että saa vaikutusvaltaa.

Kun ihminen on saanut vaikutusvaltaa siksi, että hän on palvellut yhteisöään, hänen asenteensa valtaan on toinen kuin sellaisen, joka on pyrkinyt valtaan sen itsensä vuoksi. Hän ei tarvitse sitä itselleen eikä oman asemansa pönkittämiseen, vaan hänelle se on väline hänen palvelutehtävässään. Sen tähden hän voi vallasta milloin tahansa

luopuakin, koska hän ei siihen takeru. Itse asiassa hän haluaa luopua siitä heti, kun se on tehtävien kannalta mahdollista.

Toisen osaamisesta voi oppia

Kateus on yksi ihmisen perustunne. Kateutta ja erilaista kilpailuhenkeä esiintyy usein myös laulajien ja kuoronjohtajien keskuudessa. Kateutta voidaan tarkastella yksilön kysymyksenä, ryhmän tapahtumana sekä ryhmien ja yhteisöjen välisenä ilmiönä.

Yksilön kateuden on ajateltu heidän varsin varhaisessa kehitysvaiheessa. Kun imeväinen lapsi oppii erottamaan itsensä ja äidin toisistaan, kateuden pohja on olemassa. Varsinkin lapsuusajan hoivan ja

rakkauten puutteen kokemuksesta, toisin sanoen hylätyksi tulemisen kokemuksesta, voi kehittyä itsetunnon häiriö, joka aikuisena saattaa altistaa kateudelle esimerkiksi kuoroyhteisössä. On ihmisiä, joilla on aina se tunne, että muiden asiat ovat paljon paremmin. Heillä on eräänlainen narsistinen nälkä, jota myöhempi menestyminenkään ei valitettavasti kykene poistamaan.

Kateutta on vaikea havaita itsessä. Se on toisaalta moraalisesti arveluttavaa, ja toisaalta se loukkaa itsetuntoa. Ihminen pelkää kateutta itsessään ja muissa. Siksi se on helpompi kieltää ja sijoittaa muihin ja näin pelätä kadehditaksi tulemista.

Parhaimmillaan kuoroyhteisössä kateus voi olla inspiroiva voimavara. Toisen osaamisesta voi oppia itsekä. Korvaava hyvän saaminen voi lieventää kateutta. Kadehtimastaan voi saada jotakin omaksi parhaakseen. Tällöin

▶ saattaa tuntea itsensä kyllin hyväksi jakamaan myös yhteistä hyvää. Parhaimmillaan kuoron jäsenet voivat antaa ja saada osaamistaan ja täydentää yhteisön kokonaisuusamista.

INTIMO

Nöyrä kuuntelee aina enemmän kuin puhuu. Ylpeällä on kiire vakuuttaa muita omasta erinomaisuudesta, siksi hänellä ei ole aikaa kuunnella. Nöyrä tietää kuka hän on – hänellä on varaa kuunnella ja tehdä virheitä. Kuunnellessaan hän oppii lisää ja löytää uutta. Elämän viisauden tiellä väistämättä oppii kuuntelemisen taidon. Kaikki eivät tietenkään opi kuuntelemaan, sillä kaikki eivät kulje sillä tiellä, joka johtaa viisauteen.

Viisauteen johtavalla tiellä on enemmän kysymyksiä kuin vastauksia. Viisas laulaja ihmettelee enemmän kuin antaa toisille vastauksia. Se, jolla on kiire antamaan vastauksia, kuvittelee tullessa perille. Ihmettelevä sen sijaan on innoissaan ihmeistä, joita matkallaan kohtaa, ja siksi hän on jatkuvasti liikkeellä.

FINALE

Jokainen meistä on osa Luojansa ikuisesti loistavaa valoa ja soivaa musiikillista sinfoniaa, halusimmepa sitä tai emme. Ei ole ainuttakaan ihmistä, joka ei liikuttuisi hyvyyden kasvojen edessä tai jota ei totuus puhuttelisi tai joka ei haltioituisi absoluuttisen kauneuden tai puhtaasti soivan musiikin edessä. Tätä kauneutta ja puhtautta pystymme vain hämäästi tajuamaan, vaikka todellisuudessa meillä on siitä tieto ja kykenemme sen oivaltamaan.

Jumala on luonut kaiken olemassa olevan ja tarjosi sen ihmiselle, jotta hän pitäisi siitä huolta, nauttisi siitä ja kehittäisi itseään hänen ihmeellisten tekojensa myötä Tieteen suuri kuokoistus, uudet oivallukset ajattelussa ja tunne (rakkaus), kaikki ne ovat osaa samaa jumalallista ilmentymää, jonka tavoitamme niissä, jotka harjoittavat hyvyyttä, totuutta ja kauneutta.

Kaikki toimintamme, tunteemme ja ajatuksemme suuntautuvat intensiivisellä halulla kohti Korkeinta Ole-

vaisuutta yksinkertaisesti sen vuoksi, että jokainen solu kehossamme on luotu kauneuden, totuuden ja hyvyyden ylistykseksi. Sitä totuutta ja hyvyyttä ei ole yksin Luojassa vaan jakamattomana meissä jokaisessa. Haluamme tai emme, määränpäämme on kirkkaus, ja tämä voi tapahtua vain hänen kerallaan, jolle kirkkaus on aina kuulunut.

Kuoroharrastus tuo elämään mielekkyyttä

Näemme, että tuhannet sivilisaatiot ovat kadonneet ajan myötä, ja samalla tavalla erinomaisia laulaja- ja kuoronjohtajajaksilöitä on poistunut keskuudestamme. Mikä on olemassa tänään, saattaa olla poissa huomenna. Kuitenkin me tiedämme, että se, mikä pitää kaikkea yllä, säilyy muuttumattomana – eikä ole mitään eroa siinä, hyväksymmekö sen vai emme, yritämmekö tuhota tai muuntaa sitä. Tämä on meidän suurin toivomme, sillä me näemme sen tänään, niin kuin se oli eilen ja niin kuin se tulee olemaan ikuisesti silmiemme edessä. Kaikkein sisin ja syvälinen osa jokaisen meidän elämäämme tulisikin olla rakkaus, tietoisuus ja henkisyys.

Seurakuntiemme kirkkokuorot tulevat kulkemaan ja-

loja tavoitteitaan kohti riippumatta siitä, ketkä kuorossa laulavat, ketkä kuuluvat kuoron johtokuntaan tai kuka milloinkin kuoroa johtaa. Kirkon laulajat ovat aina vaalineet ja tulevat jatkossakin vaalimaan kirkon ja seurakuntatyön perusarvoja. Seurakunnallisen perustyön – jumalanpalveluslaulun lisäksi – kuorotoiminta yleensä antaa myös henkistä sisältöä ja musiikin eheyttävää vaikutusta säännöllisesti sitä kaipaavalle konserttilyleisölle ja laulajajäsenilleen. Kuoron toiminnallisessa arjessa on mahdollisuus olla paikassa, jossa elämän mielekkyys on löydettävissä harrastuksen kautta. Kirkkokuorojen toiminnalla on myös tärkeä sosiaalinen ulottuvuus jäsenistönsä kesken. Yhteys luo turvaa.

Seurakuntiemme kuorojen traditionaalisten arvojen ja menneiden laulajasukupolvien siunaavien tervehdysten saattamina kirkon laulajat tulevat toteuttamaan riemullisin mielin tärkeää toimintaansa ja perustehtävänsä nyt ja aina.

Toivotan kaikille kirkon laulajantehtäviin sitoutuneille laulajille voimia tärkeässä tehtävässä ja hyvää alkanutta vuotta 2008.

■ Jarmo Lehto

Kirkon laulajat ovat aina vaalineet ja tulevat jatkossakin vaalimaan kirkon ja seurakuntatyön perusarvoja.

Talvisydännä kukkivat pyhittäjäisät ja -äidit

Joulun jälkeen vietetään monien pyhittäjäisien ja -äitien muistopäivää. Liekö heidän elämäkertojaan tahallisesti sijoitettu juuri talvikuu-kausiin, jolloin maatalousyhteiskunnassa ihmisillä oli aikaa syventyä tutkimaan näitä hyödyllisiä ja innostavia elämäntarinoita. Ja talvikuu-kausina ihmiset myös kuolevat useammin kuin kesällä, joten silloin on enemmän muistopäivinä vietettäviä pyhien kuolinpäiviä.

Heti tammikuukau-
den alussa juhlim-
me pyhittäjä **Sera-
fim Sarovilaista**. Kukapa
voisi olla rakastamatta tuo-
ta seesteistä ja iloa säteile-
vää kumaraista staretsia?
Osoitettuaan uskollisuu-
tensa Jumalalle pitkissä ja
vaikeissa kilvoituksissa ja
koettelemuksissa hän sai
hengellisen ilon armolah-
jan, jota hän sitten siirsi
myös tapaamiinsa ihmi-
siin. "Minun iloni" oli hän-
nen puhuttelunsa. Kysees-
sä on kaunis venäläinen
sananparsi, eikä hän ollut
sen ainoa käyttäjä, mutta
hänen suussa se sai kir-
jaimellisen merkityksen –
hän näki toiset ihmiset ilo-
na, ei taakkoina eikä ki-
usankappaleina. Toisaalta
hän yritti myös varjella
omaa rauhaansa saadak-
seen olla yhdessä Herransa
kanssa – välttämätön edel-
lytys saada jotakin annet-
tavaa myös muille – ja toi-
sinaan piiloutui ihmisiltä.

Toinen meille läheinen
pyhä tammikuussa on
pyhä autuas **Ksenia Pieta-
rilainen**, Kristuksen täh-
den houkka. Monet ovat
käyneet Smolenskin hauta-
usmaalla kumartamassa
hänen reliikkejään ja pyy-
tämässä apua vaikeuksiin-
sa. Hänen elinaikanaan
monet pitivät häntä hullu-
na, vaikka oli kyllä niitä-
kin, jotka ymmärsivät hän-
nen kätkevän omituisuuk-

Pyhittäjä Serafim Sarovilainen.

siinsa Jumalalta saamiaan
sanomia. Vasta kuoleman-
sa jälkeen pyhä Ksenia on
alkanut säteillä koko hen-
gellisessä loistossaan ja
auttanut lukemattomia
häntä avuksi pyytäneitä.
Pyhän Ksenian lisäksi tam-
mikuussa vietetään myös
monien muiden kuuluisien
naiskilvoittelijoiden muis-
toa.

Itse "isien isä" eli pyhä
Antonios, ensimmäinen
munkki, juhlii tammikuus-
sa. "Kun kuulette puhutta-
van hyveestä, älkää oudok-

suko. Hyve ei ole jotakin
kaukaista tai meidän it-
semme ulkopuolella, vaan
se toteutuu meissä, vieläpä
helposti eikä siihen tarvita
muuta kuin tahtoa", hän
opetti kuulijoitaan. Hän il-
moitti 105 vuoden ikäisenä
iloisesti munkeilleen, että
hänelle oli koittanut aika
siirtyä kristittyjen todelli-
seen isänmaahan.

Suuri Synaksarion-hanke
Tammikuu on jo ohi, mutta
ei hätää: helmikuun Syn-
aksarion on sekin jo il-

mestynyt, ja sen aarteet
odottavat löytäjänsä. Suu-
ri Synaksarion-hanke, jo-
hon myös täällä Lintulassa
osallistutaan, on jo puoli-
välissä. Vielä on kuusi
kuukautta jäljellä. Suo-
koon Jumala voimaa saada
nekin valmiiksi. Silloin
voimme sanoa, että suo-
malaisilla on käytettävissä
monipuolisin pyhien
elämäkertakokoelma koko
maailmanlaajuudessa orto-
doksisisessa kirkossa.

Helmikuuhun sisältyy
mm. Karjalan valistajia,
pohjoismaisia pyhiä yhteis-
sen kirkon ajoilta, pyhiä
prinsessoja ja kuningatta-
ria, lähetystyöntekijöitä.

Kreikkalainen nunna
Parthenia kertoi, että hei-
dän suurperheessään isä
keräsi talvi-iltaisain aikuiset
poikansa, miniänsä ja las-
tenlapsensa takan ääreen,
kaivoi esiin pyhien elämä-
kertavihkosia ja antoi jon-
kin niistä yhdelle miniöis-
tään, perheen parhaalle lu-
kijalle, ääneen luettavaksi.
Niitä kuunneltiin sitten
hartaasti puhdetöitä teh-
den. Sisar muistaa illan,
jolloin yksi toisensa jäl-
keen alkoi nyyhkyttää, kun
luettiin pyhittäjä **Johannes
Kojussa-asujan** liikuttavaa
elämäkertaa (15.1.). Luke-
misen jälkeen perheen isäl-
lä ja isoisällä oli tapana lu-
kea iltarukoukset, minkä
jälkeen suurperhe hajaan-
tui yöpuulle.

Mikä siunauksellinen
tapa, quinkahan sitä voisi
soveltaa nykyperheissä? Il-
tasadun sijaan lapsille ker-
tomus jonkun pyhän elä-
mästä. Pyhittäjäisät ja -äi-
dit sopivat ainakin pienille
lapsille tähän tarkoituk-
seen ehkä paremmin kuin
marttyyrit, joiden kokemat
julmat kidutukset saattavat
jäädä kummitelemaan
lapsukaisten mielessä. Py-
hien elämäkerrat iskosta-
vat jo varhain mieleen sen,
että mikään tässä elämässä
ei saa mennä Jumalan ja
hänen käskyjensä edelle.
Ne ovat kasvattaneet suku-
polven toisensa jälkeen.

■ Nunna **Kristoduli**

Murheellinen kalenteri

Rovasti **Johannes Karhusaari** on lukenut tarkasti uutta kirkkokalenteria. Hän on päättänyt siihen, että vuoden 2008 syksyn raamatuntekstit ovat väärin.

Kirkkokunnan nettisivuilla mainostettiin: "Vuosi 2008 tuo useita muutoksia kirkkokalenteriin. Näkyvin muutos on kalenterin ulkoasussa. Varsinaisessa kalenteriosassa samalle aukeamalle on edelleenkin mahdutettu koko kalenteriviikko ja jokaisen päivän kohdalta löytyy entiseen tapaan evan-

mero päivämäärän jälkeen. Ohjeiden tarve olisi ehkä suurempikin, mutta toistaiseksi on pitäydytty kohtalaiseen niukoissa ohjeissa. Poikkeuksia on muutamia, joista esimerkkinä voitaneen mainita lähestulkoon aina jumalanpalvelusjärjestyksen kannalta ongelmallinen Jumalansyntyttäjän ilmestysjuhla 25.3. Kyseisen juhlan sekä eräiden muidenkin juhlien jumalanpalvelusten toimittamisesta on annettu varsin tarkat ohjeet. Matrikkeliosiota on pyritty selkeyttämään huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna."

Suomen ja Viron kirkkokalenterit

Edessäni on kaksi lähes samankokoista kalenteria, omamme ja Viron apostolisen ja oikeauskoisen kirkon kalenteri 2008. Virolaisessa on samalla aukeamalla uusi ja vanha ajanlasku. Siihen on saatu mahtumaan loppuun aukeamat vuosille 2008 ja 2009 sekä 17 sivua tyhjää muistitilaa, meidän kalenterissamme on kaksi sivua.

Kirjoitin pitkän jutun Analogiin vuoden 2006 kalenterista, ja vuoden 2007 kalenterista on myös kirjoitettu, mutta ilmeisesti kalenteri on ikuisuuskysymys kaikkine virheineen. Virheitä ei haluta edes korjata, ja siksi tehdään lisää uusia virheitä.

Liturgisen vuoden pääjaksot

Meillä on hyväksytty Evan-

keliumikirja lukukappaleineen, Pentekostarion, Juhlaminea, Orologion ja on Suuren paaston tekstikattelmia eri laitoksissa. OKJ:n varastoissa on suomennettuja tekstejä ja jumalanpalvelusohjeita. Triodion puuttuu edelleen. Vuonna 1955 hyväksytyssä Vigiliakirjassa on ohjeita palvelusten toimittamiseen, ja vaikka ne ovatkin puutteellisia ja osittain virheellisiä, selviää niistä liturgisen vuoden eräitä seikkoja.

Kerrattakoon lyhyesti liturgisen vuoden pääjaksot: pääsiäinen on juhlien juhla, jonka ajankohta määräytyy Nikean I synodin päätöksen mukaan kevätpäiväntasausten jälkeistä täysikuusta seuraava sunnuntai. Pääsiäisajan jumalanpalveluskirja on Pentekostarion, jossa ovat kaikki tarvittavat tekstit ja ohjeet. Pääsiäisajan evankeliumit ovat Johannuksen evankeliumista aina helluntaihin saakka.

Matteuksen evankeliumia luetaan helluntaimaanantaista aina ristin ylentämisen juhlaan saakka eli 14.9. Riippuen pääsiäisen ajankohdasta tämä väli on eripituinen eri vuosina.

Ristin ylentämisen juhla 14.9. on liturgisen vuoden toinen kiintopiste pääsiäisen ohella. Juhlan molemmilla puolilla olevat lauantai ja sunnuntai ovat saaneet oma tekstinsä, samoin esijuhla 13.9. Ristin ylentämisen juhlan jälkeisen sunnuntain jälkeisenä maanantaina alkaa Luukkaan evankeliumin lukeminen jatkuen aina sovintosunnuntaihin asti. Suuressa paastossa lauantaisin ja sunnuntaisin luetaan Markuksen evankeliumia. Tämän kaiken ohella kulkee vuodenväliä pyhät muistot. Suurten ja keskiarvoisten juhlien tekstit löytyvät Juhlamineasta. Typikon on ohjekirja, jossa selvitetään, kuinka eri pyhiä, muistoja ja juhlia yh-

distetään eri viikonpäivinä liikkuvien ja liikkumattomien muistojen sattuessa samalle päivälle monien muiden liturgisten kysymysten ohella.

Syksyn tekstit väärin

Nyt tässä vuoden 2008 kalenterissa on ristin ylentämisen juhlan jälkeisen sunnuntain ja Luukkaan ensimmäisen sunnuntain tekstit samana päivänä 21.9.! Kuitenkin virolainen kalenterintekijä on osannut tehdä tämän oikein. Nyt meillä koko syksyn tekstit ovat väärin!

Tämä toinen kiintopiste ilmenee vanhan vigiliakirjan katismarekisteristä (s. 229) ja puoliyöpalveluksen ohjeesta (s. 116) sekä Orologionista (s. 376). Aamupalveluksessa luetaan kolme katismajaksoa, paitsi Kristuksen syntymäjuhlan ja teofanian aikana aina tuhlajapojan sunnuntaita edeltävään lauantaihin saakka. Paastossa psalmien lukeminen lisääntyy vielä tästä. Puoliyöpalvelukseen lisätään 22.9. alkaen aina palmusunnuntaita edeltävään perjantaihin saakka kaksi Basileioksen rukousta. On kirkon "talviaika", jolloin palveluksiin käytetään enemmän aikaa, koska päivänvalo on vähemmän.

Seurakunnissa joudutaan soveltamaan

Tähän liittyy toinenkin seikka. Triodionissa (suuren paaston jumalanpalveluskirja) todetaan sovintosunnuntaina: "Täytyy tietää, että tästä sunnuntaista kunniallisen ristin ylentämisjuhlaan asti emme toimita polyeleota. Se lauletaan vain Herran juhlien agripnioissa (kokoisissa palveluksissa)." Kalenterissa itsestään toistetaan: "aamupalveluksessa polyeleo ja suuri ylistysveisu lauletaan" monen sellaisenkin päivän kohdalla, jolloin polyeleota ei ole. Polyeleo, Ps. 135, 136 ja Neitsyt Marian juhla Ps. 45, ovat valon tuomista pimeyteen ja Jumalan suurten tekojen

liumi- ja epistolatekstit sekä vietettävät juhlapäivät ja pyhien muisto. Päivänäkymän muutos merkitsi valittavasti myös muistiinpanotilan vähentymistä. Nyt muistiinpanotilaa on vain, mikäli päivän alaosaan on jäänyt tyhjää. Tähän ratkaisuun päädyttiin, koska kirkkokalenteria ei ole tarkoitettu ensisijaisesti muistiinpanokalenteriksi." – – Suurin lisäys aiempiin kalentereihin verrattuna on kuitenkin kalenteriosion jälkeen tulevat liturgiset ohjeet. Niihin viitataan antamalla sivunu-

SYYSKUU			YK 38		
14.9. SU¹⁴² + 15. kalenteripäivän sunnuntai 1. ehtoimi Keskittään ja vihkittävään näin ylistetään p. Mikaelin Ehtoimien laulua					
15.9. MA¹⁴³ M. Mikaelin Ehtoimi 1527 G p. Siionin laulua 1528 p. Siionin laulua 1529 Pp. 1-2: laul. 1529-32 (pää) 2. kor. 12-14 Mat. 10:16-22 (pää)	16.9. TI M. Corneliusin Ehtoimi 1528 M. Leodegandian Ehtoimi 1527 Pp. 13-14 Laul. 123-31 (pää) 2. kor. 3:1-12 Laul. 136-32 (pää)	17.9. KE + M. Petrus, Paavali, Agnes ja heidän Ehtoimi 1527 M. Susanna 1528 Pp. 112-20 Laul. 47-75	18.9. TO M. Remondin Ehtoimi 1528 M. Mikaelin Ehtoimi 1527 M. Petrusin Ehtoimi 1527 Pp. 129-25 Laul. 4-16-32	19.9. PE + M. Eufrosin, Susanna ja Berthelemin Ehtoimi 1527 M. Petrus 1528 M. Oskari 1527 Pp. 121-24 Laul. 822-82	20.9. LA Lemminkäinen Ehtoimi 1528 M. Susanna 1528 M. Mikaelin Ehtoimi 1527 M. Petrusin Ehtoimi 1527 1. kor. 11:16-22 Mat. 9:21-38 (pää) 1. kor. 10:28-32 Laul. 431-36 (pää)
Mikael, Mikaelin, Siionin	Leodegandian, Mikaelin, Mikaelin, Mikaelin	Petrus, Paavali, Agnes, Susanna, Sofia, Susanna	Agnes, Agnes, Agnes, Agnes	Susanna, Susanna, Susanna, Susanna, Susanna	Mikael, Mikaelin, Mikaelin, Mikaelin

Vuoden 2008 kalenterin aukeamisivut. Sunnuntain tiedot on sijoitettu ylös kahdelle sivulle. Muistiinpanotilaa on paikoin niukalti. Raamatunkirjojen lyhenteissä ja juhlapäivien oikeinkirjoituksessa on horjuntaa.

hennetään ja varsinaiset vaihtuvat osat jäävät kokonaan pois tai niitä käytetään minimaalisesti. Esi-merkiksi lauletaan yksi tai kaksi avuksihuuto-, virrelmä- tai kiitosstikiraa. Aamupalveluksen eksapostilarionveisut jätetään pois jne. Liturgiassa lauletaan yksi tai korkeintaan kaksi troparia. Jumalansynnyttäjän juhla polyeleopsalmi on Ps. 45, ja Jumalansynnyttäjän juhlan liturgiassa ovat omat antifonit, kuten myös ortodoksisuuden sunnuntaina ja ristin kumartamisen sunnuntaina niiden lisäksi, joita on ns. nuottiliturgiassa (91–116). Vanha vigiliakirja väittää, ettei 2.2. ole ”erityisiä antifoneja” (s. 215). Ohjeista puuttuu kokonaan maininta ehtoopalveluksen saatosta, silloin kun se kuuluu toimittamatta. Toisaalta taas annetaan tarkat ohjeet parimioiden lukemisen aikana tehtävistä toimista, esimerkiksi 26.9.

ylistämistä. Meillä kyseisistä psalmeista lauletaan vain muutama säe.

Liturgiset ohjeet ja käytännöt ovat monikerroksisia ja luostareiden tarpeisiin syntyneitä. Varsinaista ”seurakuntatypikonian” ei ole, ja tämän vuoksi seurakunnissa on jouduttu ja joudutaan soveltamaan tilanteita olosuhteiden mukaan. Oikea soveltaminen edellyttää liturgisten periaatteiden tuntemusta ja osaamista.

Kalenteripäivien tietoja en ole jaksanut käydä lävitse, mutta minua ihmetyttää se, että Savva Serbialainen on siirretty pois oikealta paikaltaan 14.1., ja samalta päivältä on poistettu pappismarttyyri Platonin kansakilvoittelijat Nikolai ja Mihail. Savva on siirretty päivän 12.1. kohdalle.

Erinäisiä poimintoja

Seuraavassa joitakin poimintoja vuoden 2008 kalenterista:

● 5.1 teofanian aatto. Ohjeet kertovat: ”Johannes Krysostomoksen liturgia alkaa ehtoopalveluksella – – 6.1. Vigilia alkaa suurella ehtoonjälkeisellä palveluksella – –.” Tässä ovat menneet puurot ja vellit sekaisin. Lauantai-aamuna toimitetaan liturgia ja vedenpyhitys. Illalla on suuri eh-

toopalvelus, jossa luetaan 13 parimiaa jne. 28.1. sanotaan: ”Ehtoopalveluksessa *Autuas se mies*”. Sunnuntailtana ei ole koskaan ehtoopalveluksessa katismaa. 30.1. kolmen suuren esipaimenen juhlan kohdalla lukee ”Ei liturgiaa”, mutta annetaan pyhien tekstit ja ehtoopalveluksen tekstit. Ohjeissa s. 123 todetaan: ”29.1. TI Kolmen esipaimenen juhla siirtyy tälle päivälle huomimisesta”, mutta ”30.1. KE vigilia. Pyhien esipaimenen juhliminen siirretään tiistaille. Liturgiaa ei toimiteta.” Mitä 30.1. tehdään?

● 2.2. Herran tempeiliin tuominen. Ohjeet ovat jälleen sekavia. 1.2. juhlan aattona toimitetaan suuri ehtoopalvelus ja lauantaina aamupalvelus. Polyeleona Ps. 45, kuten aina Neitsyt Marian juhla. Krysostomoksen liturgia, jossa omat antifonit. Illalla ehtoopalveluksessa ei ole parimioita. 3.2. päätösjuhlissa juhlan antifonit ja saattolauselma, sunnuntain evankeliumi.

● 12.2. tiistaina vietään jostain syystä Aleksei Moskovalaisen muistoa juhllisesti, toimitetaan liturgia jne. Ollaan paaston toisella viikolla. 14.2. suuressa paastossa ei suurta ylistysveisua lauleta. 29.2., 2.8. ja 21.9. annetaan tur-

han laveat ohjeet ristin poiskantamisesta verrattuna muihin ohjeisiin.

● 8.3. ohjeissa: ”akatis-tos jaettuuna stasioihin.” Mitähän tämä tarkoittaa, tai 9.3. ”polyeleo pyhille”?

● 15.3. Jumalansynnyttäjän kiitosvirttä ei lauleta koko varsinaisena pääsiäis-aikana.

● 1.5. po. pääsiäisestä helluntaihin ei lausuta rukousta *Taivaallinen kuningas*.

● 25.12. Vigilia alkaa suurella ehtoonjälkeisellä palveluksella, jos aattona on toimitettu iltapäivällä ehtoopalvelus ja Basileioksen liturgia. Muutoin se alkaa suurella ehtoopalveluksella, jossa luetaan parimiat.

Toistuvia itsestänselvyyksiä

Tässä vain muutamia havaintoja näistä ns. ohjeista. Ovatko ne tarpeellisia tässä muodossa? Niissä toistetaan joitakin itsestänselvyyksiä tai annetaan ristiriitaista tietoa. Näiden asioiden pitäisi kuulua teologian opiskelijan perusopintoihin, mutta käytäntö ja todellisuus ovat varsin kirjava. Joillekin pyhän portin oikea avaaminen ja sulkeminen on liturgiikan tärkeimpiä asioita. Palvelusten kiinteitä osia toistetaan, ly-

Kalenterin matrikkeli-osassa on joitakin päivittämättömiä tietoja, ja Kaunisniemen leirikeskusten pyhien Jaakobin ja Annan kirkko puuttuu. Heparalaiskirjettä ei ole enää pitkään aikaan kirjoitettu b-kirjaimella, niin kuin nyt kalenterissa virheellisesti lukee. En osaa sanoa onko kalenterin yleisilme entistä parempi tai luettavampi.

Lopuksi

Sanomattakin on selvää, että kalenteri 2008 ei syksyn osalta toimi. Kalenterin laatimisen tietotaito ei saisi olla vain parin ihmisen hallussa. Sen pitäisi kuulua ortodoksisen koulutuksen perusasioihin kaikille. Liturgista kasvatusta ja tutkimusta tarvitaan kirkossamme, ja tämä edellyttää myös täydellistä liturgista kirjallisuutta suomen kielellä. Tällöin päästään pois nykyisestä sekavasta tilanteesta ja voidaan kokea jumalanpalveluselämän koko rikkaus ja siunaus.

■ Johannes Karhusaari

Kauneuden ja kärsimyksen Armenia

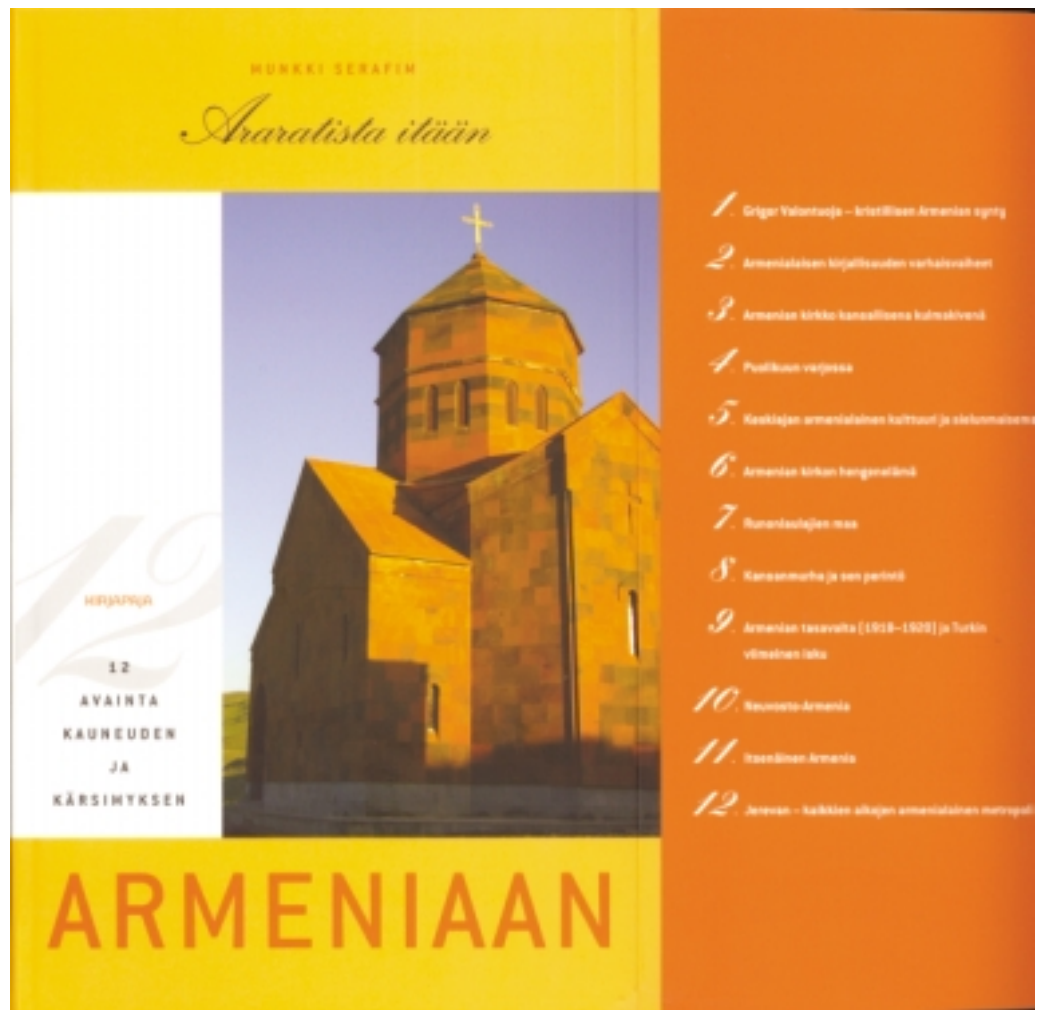
FT, TM **Esko Nikander** pohtii munkki Serafimin kirjaa Araratista itään.

Munkki Serafimin, Araratista itään. 12 avainta kauneuden ja kärsimyksen Armeniaan. Kirjapaja. 2007. 492 s.

Kirjoittaessaan suuren paaston alkuun sijoittuvasta ortodoksisuuden sunnuntaista teoksessaan *Tie Ylösnousemukseen* (2006) munkki Serafim toteaa: ”Idän kirkon kauneuskin on vainojen kirkastamaa ja kärsimyksen karaisemaa.” Araratista itään teoksessaan tekijä tapaustutkimuksen tavoin osoittaa selkokieli- sesti luonnehdintansa pätevyuden.

Araratista itään kirjan kaksitoista avainta koostuu itse asiassa kolmesta ykseyden muodostavasta temasta. Ne ovat kansallinen identiteetti, kärsimys ja kansainvälisyys. Moniulotteinen kauneus sitoo teemat yhteen, minkä näkeminen edellyttää Armenian kärsimyksen tunte- mista.

Kulttuurihistoriallinen teos on kirjoitettu suomalaiselle lukijalle, mikä selittää sitä, että teoksessa on useita oivaltavia havaintoja myös protestantti- suudesta. Armenian ja Suomen väliltä on löydetty yhtymäkohtia: molemmat kansat itsenäistyivät Venäjän yhteydestä. Armenia- laistaustainen kirjailija **William Saroyan** ja säveltäjä **Aram Khatšaturian** tapasivat **Sibeliuksen** Suomen vierailuillaan. **Presidentti Halonen** istutti muistopuun kansanmur-

han muistoksi Jerevaniin pystytetyn monumentin yhteyteen. Armenialaiset muistavat meidät euroviisumaana.

Armenialainen identiteetti

Me tunnemme Armenian kirkon idän kirkkoperheeseen kuuluvana niin sanottuna orientaalisena kirkkona. Tradition mukaan

apostolit **Taddeus** ja **Bartolomeus** toivat evan- geliumin armenialaisille. Tradition varhaista vahvuutta osoittaa Taddeuksen lep- paikka nykyisen Iranin alueella Artazissa sijaitsevan maailman vanhimpiin kirkkoihin kuuluvan ”mustan kirkon” alueella.

Kristittyjä oli Armeniassa ehkä jo ensimmäisellä vuosisadalla, ja 100-luvul-

la kirkolla oli tukeva jalan- sija Armenian etelä- ja län- siosissa. Armenian histori- an kääntänyt tapahtuma- sarja zarathustralaisuudes- ta kristityksi valtioksi si- joittuu 200–300-luvuille korkeatasoisesti koulute- tun ja kristityksi kasvate- tun **Grigor Valontuojan** ja Armenian kuninkaan **Trda- tin** dramaattiseen kohtaa- miseen. Kuninkaan kidut- tamasta Grigorista tuli hä- nen terveytensä pelastaja ja kansansa uudistaja. Ris-

1. Grigor Valontuoja – kristillisen Armenian synty
2. Armenialaisen kirjallisuuden varhaisvaihe
3. Armenian kirkko kansallisuusaikana
4. Puolikuu valgea
5. Kaikkien armenialaisten kulttuurin ja elämäntavan
6. Armenian kirkon hengellinen
7. Runonlaulun maa
8. Kansanmurha ja sen jälkeä
9. Armenian tasavalta (1918–1920) ja Turkin väkivaltainen laulu
10. Neuvosto-Armenia
11. Itä-Armenia
12. Ararat – kaikkien aikojen armenialainen nauru

tiinnaulitun ja hänen vai- nottujen seuraajiensa usko sai ensimmäisen kerran vi- rallisen valtiollisen ase- man.

Armenialaisille kristin- usko ei tuonut ulkonaista turvallisuutta siitäkään huolimatta, että maailma heidän länsipuolellaan muuttui kristilliseksi. Vain muutama vuosi sen jäl- keen, kun kristinuskosta

oli tullut Rooman valtakunnan virallinen uskonto (380) Rooma ja Persia jakoivat Armenian keskenään. Yksistään viimeisimmän sadan vuoden aikana armenialaiset ovat läpikäyneet lukuisia joukkosurmia ja hävityksiä. Ei siis ihme, että armenialaiset ovat määritelleet itsensä kansaksi, jonka rukouksia ei kuulla tai johtajaksi, joka ei johda ketään minnekään. Ja kuitenkin nimenomaan kuoleman edessä armenialaisten usko on osoittautunut vahvaksi.

Armenian kulttuurin yksi omintakeisista piirteistä on elämän ykseys ja siihen liittyvä kulttuurisen tietoisuuden syvyys. Armenialainen samaistaa itsensä, kansansa ja kirkkonsa toisiinsa yhdeksi kokonaisuudeksi, mitä väestön kielellinen ja etninen homogeneisuuskin tukevat. Näin on riippumatta siitä, kuinka syväksi identiteettinsä osaksi asianomainen tiedostaa hengellisyuden harjoittamisen. Pelkistetysti sanoen kristittyinä oleminen on armenialaisen ajattelussa yhtä kuin olla armenialainen.

Kärsimys – yksin jätetty kansa

Turkin toteuttamaa armenialaisten kansanmurhaa koskeva tarkastelu on kirjassa harkittua ja vailla Turkin EU:n jäsenyyden vastaisuutta. Totuuteen pyrkivän tarkastelun eettistä arvoa lisää se, että armenialaisten kärsimyshistoriaa arvioidaan myös Turkin näkökulmasta. Kansanmurhasta ei kuitenkaan esitetä vain tietoja, vaan lukijan mieli suunnataan avuttomien ihmisten käsittämättömään kärsimykseen ja länsivaltojen kyvyttömyyteen.

Vuosina 1915–1916 surmansa saaneiden armenialaisten lukumääristä esitetään neljä keskeistä lukua. Virallisten turkkilaisten lähteiden mukaan kadonneita olisi ollut 600

000–800 000. Tapahtumia läheltä seuranneiden saksalaisten arvio oli 1,5 miljoonaa. Riippumattomat tutkijat ovat yleensä päätyneet 1,1–1,5 miljoonaan. Turkin mukaan kuolleita olisi ollut 300 000 eikä kysymyksessä olisi kansanmurha vaan normaali sota-toiminta.

Numerot eivät ole asian olemuksen kannalta oleellisia. Asian ydin on siinä, että Turkki puhdistettiin armenialaisista. Vanhusten, lasten ja naisten kuolemanmarssit eli armenialaisten pakkosiirrot Syyrian autiomaahan olivat kärsimyshistorian sanoin kuvaamattominta osaa. Miehiä ei ollut. Heidät oli ammuttu jo saattueiden alkuvaiheessa. Esimerkiksi Erzurumista lähti 18 000 hengen karavaani, mutta perille Aleppoon tuli ainoastaan 150.

Tuhoamisen viimeistely jatkui vielä ensimmäisen maailmansodan päätyttyäkin **Kemal Atatürkin** johdolla vuosina 1920–1923. Surmaaminen ei ole vielääkään päättynyt, mitä osoittaa tammikuussa 2007 Istanbulissa toteutettu armenialaisen lehtimiehen surma.

On useita todisteita siitä, että joukkotuhoamiset olivat suunniteltuja ja organisoituja. Nuorturkkilaisten pääideologin mukaan oli tullut aika tuhota armenialaiset. Suunnitelmallisuutta oli myös armenialaisten johtajien ja kulttuurihenkilöiden järjestelmällisessä ampumisessa. Joukkosurmia ja kulttuuri-kohteiden tuhoamisia toteutettiin kaikkialla armenialaisten asuttamilla alueilla. Vain muslimeiksi kääntyneet säästettiin.

Länsivallat olivat liian hyväuskoisia Turkin lupauksille. Turkki kuitenkin vuorotellen huiputti länsivaltoja ja Neuvosto-Venäjää. Saksalle prosessi tarjosi käyvän mallin juutalaisten puhdistuksiin. Kansainvälisesti Saksan toimia juutalaisten tuhoamisessa

Armenian kulttuurin yksi omintakeisista piirteistä on elämän ykseys ja siihen liittyvä kulttuurisen tietoisuuden syvyys.

ei pidetty vain Saksan sisäisenä asiana. Tästä poiketen komissaari **Olli Rehn** on Armenian kansanmurhasta puhuttaessa tähdentänyt, että kysymyksessä olisi Turkin sisäinen asia.

Kaukana pyhiltä vuorilta

Kansanmurhan armenialaisiin jättämä jälki on vain taustakulissi Armenian eri puolille maailmaa levinneelle rikkaalle kulttuurille, jonka juuret ulottuvat 5000-luvulle eKr. Uskonnonfilosofisessa teoksessaan *Vapaus* (2007) munkki Serafim kytkee kauneuden ja kärsimyksen toisiinsa luonnehtimalla kauneuden voimaa kaiken – myös kärsimyksen – täyttäväksi.

Jerevanin kansallismuseossa esillä olevassa maalauksessa *Vieraille maille* (1895) yhdistyvät matkakirjan kauneuden ja kärsimyksen kosketuspinnat. Maalauksessa länsimaille lähdessä olevat isä ja pikkupoika seisovat vaiti ikivanhalla armenialaisella hautausmaalla jättäen jäähyväisiä menneille sukupolville ja isiensä maille. Munkki Serafimin mielestä juuristaan irtoamisen traagisuutta on tuskin mahdollista esittää kuvataiteen keinoin vaikuttavammin.

Kuin kuvana siitä, mitä maalauksen pojalle oli vierailulla mailla tapahtunut, on kirjan viimeinen alaluku. Siinä kerrotaan neljästä armenialaisesta nuorukaisesta, jotka perustivat Kaliforniassa rock-yhty-

een. Yhtyeestä tuli yksi 2000-luvun suosituimmista, jonka musiikki on ainutlaatuisen vastakkaisten tyylien sekoitus. Myös tekstit ovat sekoitusta kansanmurhasta ja sen kieltämisestä, amerikkalaisesta seurapiirielämästä, maailman epäoikeudenmukaisuudesta ja sen pienistä nautinnoista. Yhtyeen menestystä selittänee se, että poliittista kantaa ottavat asiat esitetään tyylikkään epäsuorasti. Kaiken kaikkiaan tekstitykset edustavat armenialaisen runouden pitkää taidokasta perinnettä.

Rock-yhtye sanan ja sävelten taitajana ei ole mikään poikkeama aikamme armenialaisessa kulttuurissa, vaan edustaa paremminkin valtauomaa. Sillä milloinkaan heidän runonlaulajansa eivät ole olleet yhtä suuressa määrin yhtä kaukana pyhiltä vuoriltaan kuin nyt.

Kärsimys avautuu kauneudeksi?

Toisin kuin kristinuskossa, jossa kärsimyksen mysteerin kautta Jumalan ja ihmisen välinen kuilu on ylitetty ja kärsimys muuttunut kauneudeksi, Araratista itään -tietokirja jättää avoimiksi monta Armenian tulevaisuutta koskevaa kysymystä.

Maastamuutosta johtuva väestön väheneminen, maaperän aavikoituminen ja maanjäristyksen todennäköisyys saattavat merkitä, ettei kärsimyksen aika ole ohi. Toisaalta monet kirkon elämän voimistumisesta, talouden kehityksestä ja oman kulttuurin kukkaan puhkeamisesta kertovat piirteet luovat uskoa siihen, että Armenia on nyt kirkastuneempi ja karaisuneempi kuin lähes pariin tuhanteen vuoteen. Myös se, että turkkilaisten ja armenialaisten ajatuksissa toisistaan on aikaisemmassa poikkeavaa asennetta, herättää realistista toivoa paremmasta.

■ Esko Nikander

Lapset ja nuoret

Lastensivujen toimitus:
Leena Lomu, puh. 040 707 6715,
leena.lomu@pp.inet.fi

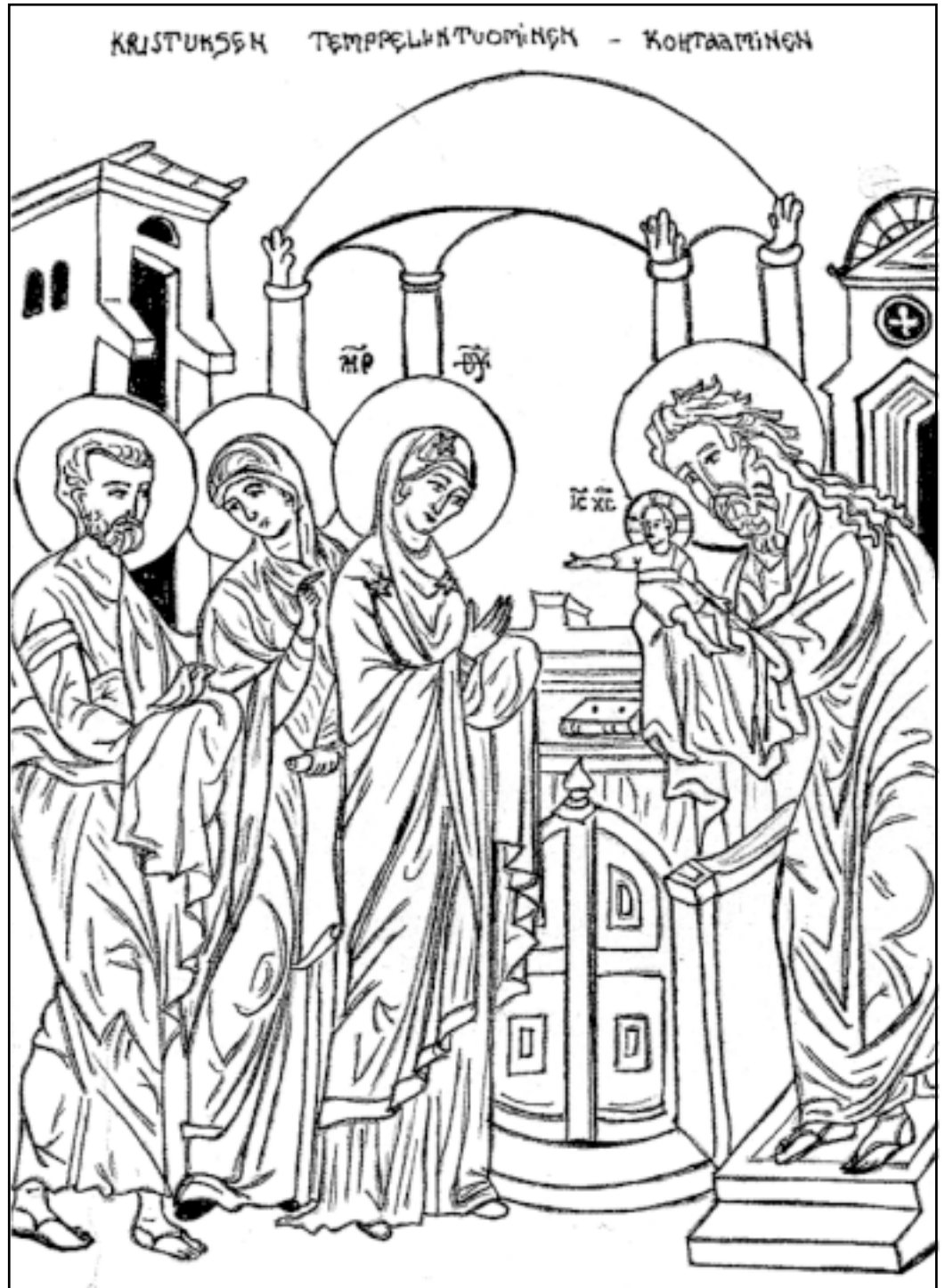

Väritä oma **ikonisi**

Kristuksen tuominen temppeliin – kohtaa- minen

Vanhoissa kirkoissa juhla kuuluu Kristuksen suuriin juhliin, jota on vietetty Jerusalemissa jo 300-luvulla. Juhla on tullut meille slaavilaisesta perinteestä. Liturginen väri on valkoinen tai kulta, mutta koska meillä tämä juhla luetaan kuuluvaksi Jumalansyntyttäjän juhliin, se voi olla myös sininen. Vanhoissa kirkoissa juhlan katsotaan kuuluvan Herran suuriin juhliin. Troparissa kunnioitetaan Neitsyt Mariaa, joka synnytti Kristuksen, Vanhurskauden Auringon. Kristuksen pelastustyö tuo uskon ja toivon ihmiskuntaan, niillekin, jotka eivät vielä häntä tunne.

Mooseksen laissa määrätään, kuinka lapsen synnyttäneen tulee puhdistautua. Neitsyt Maria ja Joosef noudattivat lakia tuomalla Kristus-lapsen 40 päivän ikäisenä Jerusalemin temppeliin. Vanhan testamentin tekstit ja juhlan veisut korostavat juutalaisen lain mukaista äidin

puhdistautumista synnytyksen jälkeen. Ortodoksisen perinteen mukaan lapsi ja äiti voidaan *kirkottaa* 40 päivää synnytyksen jäl-

keen. Lapsen ja äidin puolesta luetaan silloin rukouksia.

Mooseksen kirjassa sanotaan, että kun määrätty

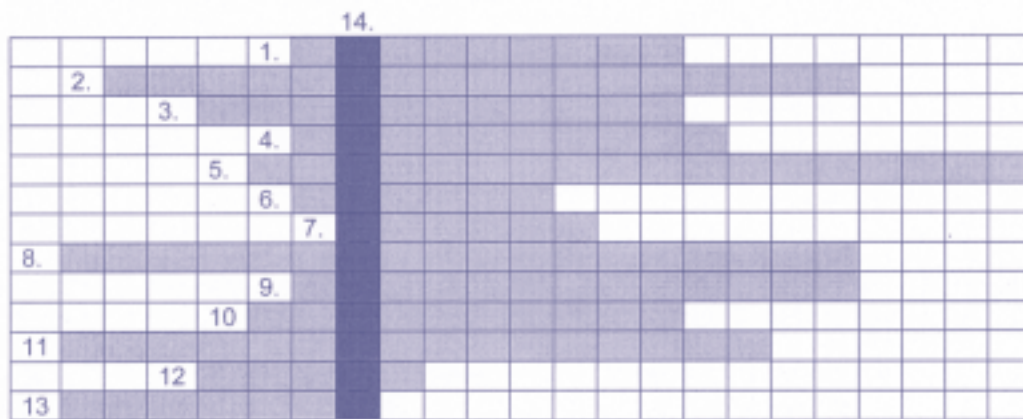
puhdistautumisaika on ohi, niin on tuotava karitsa polttouhriksi ja metsäkyyhky tai jokin muu kyyhky syntiuhriksi. Neit-

Ajanvietetehtävä

syt Maria ja Joosef olivat köyhiä, ja he toivat uhriksi vain kaksi kyyhkystä. Virrelmästikiiran mukaan kaksi kyyhkysen poikaa kuvaa Kristusta, Vanhan ja uuden liiton päämiestä.

Juhlan toinen nimi on *kohtaaminen*, koska tässä tapahtumassa Vanha ja Uusi testamentti kohtaavat. Vanhurskas Simeon ja naisprofeetta Hanna edustavat Vanhan testamentin lakia ja profeettoja. He ottavat vastaan Uuden testamentin Kristuksen. Vanhurskas Simeon sanoi Neitsyt Marialle: "Tämä lapsi on pantu koetukseksi: monet israelilaiset kompastuvat ja monet nousevat. Hänet on pantu merkiksi, jota ei tunnusteta, ja sinun omanikin sydämesi läpi on miekka käyvä. Näin tulevat julki monien sisimmät ajatukset." Näillä sanoilla hän ennusti Neitsyt Marian tulevaa murhetta.

Ikoniiin on kuvattu Jumalanäidin ja Joosefin lisäksi hurskas vanhus Simeon ja vanha leski naisprofeetta Hanna. Vanhurskas Simeonille Pyhä Henki oli luvannut, ettei tämä kuole ennen kuin näkee Messiaan. Lainopettajaksi oletettu Vanhurskas Simeon pitää Kristusta sylissään alttaripöydän yläpuolella ikään kuin Kristus istuisi valtaistuimella. Tällä on myös eukaristinen merkitys – Kristus oli uuden liiton uhri. Kristus on yleensä kuvattuna lyhyeen vaat-

SANARISTIKKO

Vaakasuoraan:

1. Seisaaltaan veisattava hymni
2. Sovintosunnuntain toinen nimitys
3. Vanhan ja Uuden liiton ... (temppeliin tuominen)
4. Ehtoollisen sakramentin vierasperäinen nimitys (kiitosuhri)
5. 40 päivää joulusta
6. Vanhurskaan Simeonin ...
7. Kuusisiipinen enkeliolento
8. Suuren paaston kolmannen sunnuntain aihe

9. Temppeliin tuomisen juhlan yhteyden Hanna oli ...
10. Ihminen, joka uskoo Jumalaa ja rukoilee (Simeon)
11. Tuolloin pyydetään kaikilta anteeksi ja voidaan laskeutua paastoon
12. Pyhä kuva
13. Sanan lukemisen paikka; kapea ja korkea kalveva pöytä

Pystysuoraan:

14. Andreas Kreetalaisen sepittämä ... toimitetaan paaston ensimmäisen viikon iltoina.

Edellisen numeron kilpailuun ei tullut dead lineen mennessä yhtään vastausta. Kysymyksen "Mikä sana oli piilotettu jokaiseen vuoden 2007 Analogin numeroiden sanapiilotehtävään?" vastaus oli: **Onni**.

teeseen puettuna Immanuelina: keholtaan lapsukaisena, mutta iältään vanhana. Joosef kantaa puhdistautumisuhriksi kyyhkysiä. Naisprofeetta Hanna kuvataan yllättyneenä, riemuitsevana ja Jumalaa ylistävänä. Hänen kädessään olevan kirjakäärön tekstissä lukee: "Tämä lapsukainen on luonut taivaan ja maan." Ikonista välittyy vastaanottajien suunnaton ilo odotetusta

Messiaasta ja samanaikaisesti tuleva kärsimys Neitsyt Marian kasvoilta.

Herran temppeliin tuominen jatkaa tavallaan joulun viettoa, mutta Marian uhrilahjan ja Simeonin ennustuksen johdosta tapahtumat suuntaavat ajatukset kohti pääsiäistä.

Vanhurskaan Simeonin rukous: *Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä, niin kuin olet luvannut. Minun silmäni*

ovat nähneet sinun pelastuksesi, jonka olet kaikille kansoille valmistanut: valon, joka koittaa pakana-kansoille, kirkkauden, joka loistaa kansallesi Israelille.

Juhlan aamupalveluksessa luetaan Luuk. 2:25–32 ja liturgiassa Luuk. 2:22–40. Muita raamatunkohtia ovat aiheeseen liittyen: 3. Moos. 12:1–8 ja Luuk. 2:34–35.

■ **Leena Lomu**

Nuorten miesten kansalaisvelvollisuus

Nousevan papiston ongelma

Suomen puolustusvoimien ortodoksinen johtava sotilaspappi, rovasti **Leo Huurinainen**, on huolissaan ortodoksinen työn jatkuvuudesta Suomen puolustusvoimissa. Tällä hetkellä Suomen nuorukaisista yli 80 % suorittaa kansalaisvelvollisuutensa asevelvollisina armeijassa. Nykyään kirkollista työtä tekevät ortodoksinen kirkon taholta armeijassa kolme osa-aikaista ja yksi palkkiotoiminen ortodoksinen sotilaspappi.

Kuvia leirielämästä elokuun lopulta 2007. Lopen Läyliäisissä pidettiin muutaman päivän kestänyt ortodoksisten varusmiesten kirkollinen koulutusjakso. Pappeina isät Leo Huurinainen ja Markku Salminen.

KUVAT: JOUNI KORHONEN

voin, tulevana perheenisänä ja sielunpaimenina, suomalaisen miehen elämässä. On huolestuttavaa nähdä, että yhä useammat teologian opiskelijat valitsevat siviilipalveluksen. Isä Leo näkee asian dramaattisesti: miten voi tulla kirkontyöntekijä auttaa ongelmassa olevaa lähimmäistä tuntematta itse nuorten ihmisten elämäntaakien eri puolia?

jän, erityisesti papin, tulee ymmärtää myös seurakuntalaista, olkoon hän sitten juuri palveluksensa suorittanut varusmies, hänen läheisensä tai vaikkapa sotiemme veteraani, lotta tai rintamamies. Suomen ortodoksinen kirkon menestystarina nyky-yhteiskunnassa perustuu pitkälti sotiemme veteraanien pitkäaikaiselle maanpuolustustyölle rintamalla ja kotirintamalla sekä jälleenrakennustyössä. Heidän ansioitaan myös kirkkomme on kasvava, elävä yhteisö suo-

Puolustusvoimissa tehtävä työ koostuu kirkollisen opetuksen ja julistuksen pääperiaatteista sekä sielunhoidosta. Lähestulkoon kaikki suomalaiset ortodoksimiehet tapaavat ortodoksinen papin kristinoppikoululeirin jälkeen seuraavan kerran vasta armeijassa. Isä Leo on huolissaan siitä, että papiksi opiskelevien teologian ylioppilaiden joukossa on aina vain vähemmän ja vähemmän niitä, jotka haluavat suorittaa kansalaisvelvollisuutensa puolustusvoimien palveluksessa. Isä Leo toivoo, että nuoret teologian opis-

kelijat olisivat mukana tavallisen nuoren miehen ta-

Kirkon työntekijän tasapuolisuus

Tokihan kirkon työnteki-

malaisessa yhteiskunnassa. Heidän työnsä päämääränä on ollut jatkaa myös kirkkomme työtä tulevaisuudessa, ja siitä meidän jälkipolvien tulee olla kiitollisia ja jatkaa tätä työtä eteenpäin.

Isä Leo on huolissaan tulevaisuudesta, sillä pian saattaa käydä siten, ettei ole yhtään varusmiespalveluksen suorittanutta pappia kirkossamme.

Puolustusvoimien kirkollinen työ on muuttunut vuosien saatossa paljon. Nykyisin jo noin kolmannes ortodoksisista varusmiehistä on maahanmuuttajataustaisia. Heitä on muun muassa Venäjältä, Virosta, Ukrainasta, Kreikasta ja useista Länsi-Euroopan diasporakirkoista. Siksi puolustusvoimien kirkollinen työ on nähtävä ehdottomasti myös maahanmuuttajien sopeuttamistyönä. On ollut ilo huomata vuosien saatossa, kuinka maahanmuuttajat ovat sitoutuneet uuteen isänmaahansa tullessaan suorittamaan kansalaisvelvollisuuttaan armeijaan. Eriyksen merkille pantavaa on ollut naisten aktiivisuus suorittaa vapaaehtoispuhujalta varusmiespalvelus.

Edelliseen viitaten onkin hämmästyttävää, että oman kirkkokuntamme suomalaiset miehet, jotka ovat valmistautumassa kirkon palvelutyöhön, eivät suorita tätä velvollisuutta. Varusmiespalveluksen voi nähdä ainutkertaisena mahdollisuutena käyttää kirkon ja isänmaan hyväksi. Se on rikastuttava elämäkokemus ja antaa valmiuksia tulevaan työhön.

Kirkon mahdollisuudet otettava huomioon

Maapuolustusvelvollisuuttaan suorittava nuori mies tai nainen on uskonnollisesti herkkä ja erittäin vastaanottavainen kirkon julistukselle. On ensiarvoisen tärkeää muistaa, että he ovat viemässä oppimallaan tavalla kirkon missi-

Neitsytsanan synnyttää

Oletko joskus heristellyt korviasi kuunnellessasi kirkkokuoron laulua ja miettinyt: "Mitä ihmettä tuo porukka oikein laulaa?" Myönnän, että allekirjoittaneellakin on ollut monesti suupielissä pitelemistä, kun kirkkoveisut ovat tuoneet vastaan mitä omituisimpia jumalallisia tekstejä vuosisatojen takaa. Syynä on tietenkin vanhanaikainen kieli, jossa on toki myös hyviä puolia. Ortodoksinen hymnografia on kaikessa koukeroisuudessaan runollista ja kaunista, mutta ah, niin epäselvää. Esimerkkinä laitan tähän otteen suuren lauantain kanonista. Kehotan lukemaan sen kerran nopeasti lävitse:

"Hänet, joka muinoin peitti meren laineisiin takaa ajavan hirmuhallitsijan, pelastettujen lapset kätkevät nyt maan alle."

Ymmärsitkö? Itse ainakin tunnustan laulaneeni tämän veisun ehkä jopa 50 kertaa ennen kuin aloin miettiä, mitä ihmettä tämä lause haluaa sanoa. Entäpä jos lausetta muutetaan näin:

"Pelastettujen lapset

kätkevät nyt maan alle hänet, joka muinoin peitti meren laineisiin takaa ajavan hirmuhallitsijan."

Ei ole paljosta kiinni, että lause saadaan ymmärrettäväksi. Toinen esimerkki on joulukanonista. Kehotan lukemaan tämänkin virkkeen nopeasti lävitse:

"Ikään kuin lapsen, sylki meripeto vatsastansa Joonan."

Kirkkokuorot pitävät harvoin sanojen *lapsen* ja *sylki* välissä taukoa, minkä tuloksena veisu kertoo lapsen syljestä. Sanajärjestyksen muutos olisi tässäkin veisussa paikallaan:

"Meripeto sylki vatsastansa Joonan, ikään kuin lapsen."

Kirkkoveisujen esitystapa tuo tullessaan myös omat kummallisuutensa. Tässä muutama esimerkki niistä: hänen (Jumalan) sijaan kumarramme varsin usein *häntää*. Herrakin muuttuu monessa yhteydessä Heraksi tai heraksi (tilanteen mukaan; onko sitten kyse Kreikan jumalasta vai maitotaloudesta). Entäpä mitä mahdollaan tarkoittaa neitsytsanan synnyttäjällä tai Meeri-

pedolla, joka nielaisi profetta Joonan vatsaansa?

Yleisesti käytetyt kirkkoveisut on nuotinnettu kauan sitten. Sävelmissä ei ole sinänsä mitään vikaa, mutta tapa, jolla teksti on runnottu nuottiviidakon sekaan, on paikka paikoin omituinen. Kanttorit ovat tunnollisesti noudattaneet nuottikuvan antamaa informaatiota välittämättä lopputuloksesta. Nyt olisi hyvä aika aloittaa uusi vuosi kirkkoveisujen kriittisellä tarkastelulla ja unohtaa kulahtanut fraasi: *"Mutta kun nuoteissa sanotaan näin!"* Nuottivihkot eivät ole raamatunsanaa. Onhan se nyt aivan järjetöntä laulaa hännistä, Meeri-pedoista ja heroista, kun ne voidaan yhtä hyvin laulaa oikeinkin. Pilkkujen kohdalla pidetty sekunnin murto-osan mittainen taukokin voi muuttaa lauseen merkitystä huomattavasti (vrt. neitsytsanan synnyttäjät ja Neitsyt, Sanan synnyttäjät).

Kummeksun sitä, miksi tällaisiin hyvin yksinkertaisiin asioihin ei ole kiinnitetty aiemmin huomiota. Tai ehkä niihin on kiinnitetty huomiota, mutta asialle ei ole tehty mitään. Olenko minä ainoa, jota nämä tapaukset häiritsevät?

Kielenhuoltoa on tehty suomen ortodoksisessa kirkossa jo jonkin verran, mutta viikatteelle olisi töitä enemmänkin. Iloitsen, että Suomen ortodoksisen kirkon pitkän tähtäyksen suunnitelmaan on merkitty jumalanpalvelustekstien uudistaminen vuoteen 2020 mennessä. Toivotaan, ettei tämä tavoite jäisi pelkäksi sanahelinäksi. Kirkkokansan tulisi saada selvä siitä, mitä jumalanpalveluksissa lauletaan.

■ Mikko Sidoroff

ota omaan lähiympäristöönsä, niin perheensä kuin ystäväpiirinsäkin keskuudessa. Tätä mahdollisuutta ortodoksisen kirkon

eivät tule laiminlyödä.

Sotilasppien tehtävänä on toimia puolustusvoimissa kirkon edustajina ja tuoda esiin kirkon näke-

mys sodasta ja väkivallasta eli edistää rauhan asiaa.

■ Isä Leo Huurinainen

Ikonien suosio kasvaa

Pätevistä ikonimaalarien opettajista jo pulaa

TEKSTI JA KUVAT: SIMO OJANEN

Kiinnostus ikonimaalaukseen on Suomessa kasvanut vuosi vuodelta valtavasti, ikonimaalareita Eurajoen kristillisen opiston kursseilla kymmenkunta vuotta opettanut **Harri Stefanus** sanoo. – On ollut kuitenkin ikävä havaita, että maalausharrastus on liian usein ryöpsähtänyt harhateille.

– Meillä ei ole riittänyt tarpeeksi koulutettuja opettajia, joilla olisi teknisten tietojen lisäksi myös riittävän syvälinen käsitys ikonin luonteesta ja tehtävästä ortodoksisessa kirkossamme. Kurssilaiset eivät voi tietää ikonien merkityksestä mitään, jos ker-

ran ei edes opettaja ole aiheeseen syventynyt. Suomen Ikonimaalarien yhdistys onkin luonut ikonimaalauksen opettajille pätevyysvaatimukset, joissa kiinnitetään huomio teknisen osaamisen lisäksi myös ikonin aseman ymmärtämiseen.

– Porissa ja Raumalla tilanne on kuitenkin varsin hyvä. Kurssit järjestetään ortodoksisen kirkkojen helmassa, jolloin kurssien hengellinen tehtävä esit-
täytyy jo miljöön vaikutuksesta sekä alku- ja loppurukousten kautta. Tammi-kuussa alkavalle kurssille on Raumalla ilmoittautunut kahdeksan ja Porissa kaksitoista osanottajaa.

Porissa on lisäksi jonotuslistalla neljä tai viisi henkilöä, ja Raumalla oli vuodenvaihteessa tilaa vielä parille kurssilaiselle. Ikonimaalaukseen perehdytään Porissa ja Raumalla yhdek-

sän viikon kuluessa yhteensä 45 tunnin ajan.

Ovatko ortodoksit etusijalla?

– Ei, ilmoittaa Harri Stefanus vakaasti. – Toimis-

Ikoni ei synny kiireessä

■ Ikonimaalaus on syventymistä, hiljentymistä ja meditaatiota. Ikoni ei synny kiireessä teeveen mainoskatkojen välissä, kertovat **Harri Stefaniuksen** opissa olevat kurssilaiset.

Varsin moni kurssilainen on luonut kodin ikoninurkkaukseensa useita ikoneita, uutterimmat jopa kymmenkunta. Vaikeinta on kasvojen maalaus ja ikonin viimeistely, tähdentävät kurssilaiset. Ikonihahmoon maalataan ensimmäisenä silmät, jotka sitten seuraavat ja kannustavat tekijäänsä koko työprosessin ajan.

Ikonien maalaaminen on rukousta, luonnehtivat kurssilaiset. Porin kirkkotila koetaan ihanteelliseksi kurssipaikaksi: ”Täällä sitä ollaan kuin Herran kukkarossa...”

tossa ei kysytä keneltäkään uskonkäsityksiä. Ihmiset valitaan kurseille ilmoittautumisjärjestyksessä. Opettajana en tiedä, kuka on ilmoittautunut, ennen kuin kurssi alkaa. Kurssilaisille lähetetään kolme viikkoa ennen aloitusta seikkaperäinen tuntiohjelma, jonka perusteella he voivat arvioida, lähtevätkö he mukaan. Mutta totta tietysti odotan kurssille saapavalta nöyryyttä ja sopeutumista kurinalaisuuteen.

– Ikoni, risti ja evankeliumi ovat samanarvoisia Raamatun totuuksia. Ikoni on luotava rakkaudella ja rukoillen. Ikonimaalarille olisi onneksi, jos hänellä olisi rakkaus kirkkoon ja kristilliseen elämään.

– Kurssilaisen olisi hyvä tajuta, ettei kurssi ole mikään kahvikuppikerho, vaikka tottahan me kahvipausejakin pidetään.

Minkälainen on hyvä ikoni?

– Ikoni ei ole taidemaalaus, täsmentää Harri Stefanius. – Ikoni on ortodok-

sisen kirkon kuva. Ikoni kertoo aina kirkon tilasta, mutta, jos ikonimaalari paneutuu koko sielullaan ja rukoillen ikonin luomiseen, niin ei ole väliä, vaikka ikoni olisi teknisesti kömpelö. Ulkonaisesti taidokas ja hyvin viimeistelty ikoni ei taas ole ”hyvä”, jos sen tekijä on ollut mukana teosta valmistautuessaan vain puolittain.

– Olen ankara opettaja. Jos huomaan jonkun suhtautuvan työhön vähänkään ylimielisenä, ryhdyn hetimiten tiukkaan ”kurinpalautukseen”. Valvonta tarkentuu, ja puutun kriittisesti ikonin pienimpiinkin yksityiskohtiin. Mutta vaikka olen opettanut ikonimaalausta kolme vuosikymmentä sadoille harrastajille, vain kaksi henkilöä on lopettanut kurssin kesken.

– Olen huomannut, että monet henkilöt ovat kurssien jälkeen löytäneet ortodoksisesta kirkosta hengellisen kodin ja sielulleen rauhan. He ovat usein liittyneet myös kirkkoon, ja heidän elämänsä on rikastunut uusilla lämpimillä ihmissuhteilla.

Ikoni on voitto kristillisyydelle

Harri Stefanius, onko oikein, että ikoneita hankitaan kotiin matkamuistojen, kukka- ja kissataulujen rinnalle – kuin koristeeksi?

– Ikonille pitää antaa sille kuuluva arvo. Matkamuistot ja arvotaulut pitäisi siirtää toisaalle. Ikonille on luotava oma paikkansa ja on annettava tila rukoukselle, jota mikään maalinen ei häiritse, kun kuitenkin ajatuksemme harhailevat. Pitää kuitenkin muistaa, että missä tahansa näkyvä ikoni on voitto kristillisyydelle, tähdentää Harri Stefanius. ■

Anneli Stenroos kiinnostui ikonimaalauksesta viitisen vuotta sitten. Valmisteilla on nyt ”Mikaelin ihme”-aiheinen ikoni. Hän on ehättänyt maalata ikoninurkkaukseensa kymmenkunta ikonia.

”Jumalanäidin suoje-
lus”-aiheisen ikonin
maalaamisen Pirjo
Jokinen aloitti jo viime
syksyn kurssilla. Nyt
ikoni on lähes valmis.
Seuraavaksi Jokinen
työstää ikonin ”Pyhä
perhe”

Haminan Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkon kellotornin korjaus on saatu päätökseen syksyn 2007 aikana. Korjaus tuli maksamaan 75.000 euroa. Kirkkokuntamme keskusrahastolta saimme 45.000 euron avustuksen. Kellotornin peruskorjaukseen ei tarvittu pankkilainaa.

Vuosittain järjestetään Haminan seurakunnassa neljät myyjäiset. Kuvassa lastenkerholaisia arpajaispöydän ääressä Ortodoksiakeskus Sypsessissä ohjaajansa Irmeli Lasarenkon kanssa.

Isä Leo julistaa perinteisesti joulunajan alkaneeksi Kouvolan muuseokorttelissa.

Nikolaos-juhlaa Kouvolan Pyhän ristin kirkon juhlasalissa.

Forssan rukoushuoneen siunaus 30.12.2007

Kuvat ja teksti: Mikko Junes

Isä Gaius toimittaa vedenpyhityksen: "Pelasta Herra sinun kansasi ja siunaa sinun perintöäsi..."

Forssan ortodoksinen rukoushuone sijaitsee entisessä liiketilassa osoitteessa Keskuskatu 10.

Opiskelija Jaakko Olkinuora toimi palveluksen kanttorina ja lukijana.

Alttaripäädystä on ikonihylly ja mm. suurikokoinen Kristuksen ikoni.

Isä Gaius ottaa vastaan ristilläkävijöitä. Rukoushuone on pyhitetty ikonissa näkyvän Serafim Sarovilaisen (k.1833) muistolle.

Herran pyhä ehtoollinen.

Rukoushuoneen ensimmäiseen palvelukseen oli kokoontunut kolmisenkymmentä henkeä.

Kirkkokahvit nautittiin läheisen ravintola Sävelen kabinetissa.

Jaakobin mitta: sanoista tekoihin

Ari Stenberg kirjoittaa vaikeasta asiasta, uskon ja tekojen ristiriidasta.

Miehen on jano. Hän on maannut kivikossa polttavan auringon alla jo koko päivän. Tiellä matkaavat eivät ole hänestä välittäneet. Ryöstetyn ja pahoinpidellyn miehen ohi on kulkenut pappeja ja leeviläisiä. Vasta kun halveksittu samarialainen saapuu, mies saa avun.

Tuttu Raamatun kertomus laupiaasta samarialaisesta näyttää kaksi esimerkkiä uskon ja tekojen suhteesta. Uskonnollisen järjestelmän auktoriteetit jättivät puhdasoppisesta uskostaan huolimatta toimimatta uskonsa moraalisten velvoitteiden mukaan. Vääräoppisena pidetyn samarialaisen uskon sijaan synnytti tekoja, lähimmäinen sai avun. Evanke-liumin kertomus pohtii samaa hengellistä kysymystä kuin Jaakobin kirjeen ajatus siitä, mikä on uskon ja tekojen suhde.

Samalla nousee esiin kysymys uskon olemuksesta. Usko liittyy ihmisen henkisiin toimintoihin, ja Raamatun mukaan kyse on Jumalan työstä, kun ihmisestä tulee uusi luomus. Mielenmuutoksen kautta usko synnyttää kehityksen, joka ilmenee

henkisinä ja konkreettisine tekoina. Jaakobin kirjeessä korostetaan, että usko on elävää, jos sitä seuraa tekoja. Paavalin määritelmän mukaan niitä ovat katumus, rukouselämä ja halu palvella Jumalaa myös konkreettisilla teoilla. Filantropia, uhrin ja osallistuminen seurakunnan toimintaan – erityisesti sen eukaristiaan eli ehtoolliseen – ovat esimerkkejä Paavalin ajattelusta.

Sanoista tekoihin

Jaakob oli hyvin käytännönläheinen, koko hänen kirjeensä teema vaati uskovia sanoista tekoihin. Hän on myös hyvin suoraviivainen, vastoin Uuden testamentin välillä vaikeaselkoista uskon ja tekojen suhteen määritte-

lyä. Paavali esimerkiksi luo lähetyskirjeissään syntiluelleloita, ruokavalioita ja pukeutumiskoodeja, jotka kytkevät uskon tekoihin. Toisaalta hän uskonoppinsa yleisesittelyssä – Roomalaiskirjeessä – toteaa uskon ja sitä seuraavan pelastuksen perustuvan yksin ja vain armoon eli Jumalan tekoihin.

Seurakunnan elämässä uskon ja tekojen suhde on aika ajoin osoittautunut hankalaksi. Varsinkin protestanttinen maailma on pirstoutunut lukuisiin lahkoihin etsiessään sopivaa uskon ja tekojen suhdetta. Oppiriitojen taustalla ovat usein uskon periaatteiden ja käytännön toiminnan soveltamiseen liittyvät näkemyserot.

Suomalaisessa yhteiskunnassa yhtenä uutena uskon ja tekojen koetinkivenä on luterilaisen kirkon päätös antaa piilopaikka käännetyksi odottavalle turvapaikanhakijalle. Häntä auttamalla kirkko nosti esiin kysymyksen siitä, voiko uskosta seurata tekoja, jotka nousevat laillista esivaltaa vastaan? Ateistista hallintoa Neuvostoliitossa vastustaneet kristityt saivat teoilleen selkeästi oikeutuksen Raamatusta, meillä tilanne on epäselvempi. Uskon ja tekojen suhdetta joudutaan vielä pohtimaan.

Mitä Jaakobin kirjeen ajatus voisi sitten merkitä yksilökristitylle? Vanha, vuoden 1938 käännös on uuttakin selkeämpi: "Usko ilman teko-

ja on kuollut." Ymmärrän, että uskon tulee näkyä elämässä tekoina, muuten usko on kuollut ja hyödytön. En siten voi harrastaa hengellistä vapaamatkustusta ja jättää uskoa pelkäksi eettiseksi tai filosofiseksi ajatusrakennelmaksi luomaan autuutta vain itselleni. Vanhan kristillisyyden eräs kantava periaate on yksilöiden muodostama yhteisö – ekklesia eli kirkko – jossa usko ja siitä kumpuavat teot yhdistyvät.

Tekojen sitouttaminen uskolle alistaiseksi vaatii kurinalaisuutta, mutta myös rohkeutta. Joskus uskon ja tekojen tinkimättömästä yhteensovittamisesta yksilö on saanut maksaa hengellään. Piispa **Romero** Salvadorissa, **Dietrich Bonhoeffer** natsi-Saksassa, **Martin Luther King** Yhdysvalloissa ja kommunismin ajan kristityt marttyyrit ovat lähihistoriamme esimerkkejä moraalista voimasta seurata Kristusta myös teoissa.

Uskon ja tekojen suhde asettaa meille ongelman ja kysymyksiä, joihin ei aina edes Raamatusta saa selkeitä, yksiselitteisiä vastauksia. Silti kristillisen uskon arvojen ja tekojemme saattaminen sopusointuun voisi auttaa meitä löytämään keinoja vastata aikamme suuriin haasteisiin: köyhyyteen, sortoon ja suruttomaan ympäristön tuhoamiseen. Muutokseen tarvitaan vain uskoa ja tekoja!

■ **Ari Stenberg**

Nikolaoksen praasniekka

KUVAT: VANJA BALCIN

Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkko on rakennettu vuosina 1799–1801, ja sen suojeluspyhä on Lyykian Myrran arkkipiispa pyhä Nikolaos. Suomalaisille tuttu joulupukki on saanut hahmonsaa juuri pyhän Nikolaoksen persoonasta.

Juhlapäivänä vedenpyhityksen toimitti isä Veikko Lisitsin. Vasemalla vahtimestari Vesa Lehtomäki.

Tämän vuoden Nikolaoksen praasniekan liturgiassa palvelivat kirkkoherra **Veikko Lisitsin** ja rovasti **Martti Honkaselkä** Haminasta, kanttorina toimi **Katarine Lehtomäki**. Kanttori jakoi liturgian jälkeen lahjapussistaan pieniä Nikolaoksen päivän lahjoja perhepiirissä käyville lapsille.

Aattoiltana toimitettiin vigilia ja juhlapäivänä vedenpyhitys, liturgia, risti-

Diakoniatyössä **halu auttaa on tärkeintä**

VEIKKO LISITSIN

Nikolaoksen Ystävät piirakkatalkoissa diakoniatyön hyväksi

Kotkan ortodoksisessa seurakunnassa on diakoniatyössä mukana Diakoniatoimikunta ja sen alainen ekumeeninen Nikolaoksen Ystävät -diakoniakerho, entinen diakoniapiiri. Tässä muodossa ja laajuudessa diakoniatyö on ollut seurakunnassa aina vuodesta 1991 lähtien. Diakoniatyötä tekevät myös tiistiseurarat ja Karhulan ortodoksit ja oikeastaan kaikki, jotka jollain tapaa ovat seurakunnassa joko työssä tai vapaaehtoisina työntekijöinä. Myös seurakunta varaa

budjettiinsa vuosittaisen diakoniamäärärahan.

Diakoniatyö hankkii varoja seurakunnan lapsille, nuorille, perheille ja vanhuksille. Seurakuntaan kastettavat lapset saavat tossurahan, seurakunnan toimintamuotoja avustetaan taloudellisesti. Avustustehtävä ulottuu myös seurakunnasta ulospäin: Kenian lähetystyölle ja kummilapselle, avustuksia on myös annettu Pietariin kirkon rakentamiseen ja lastensairaalaan sekä Viipurin lastenkodille ja Viipurin ortodoksiselle seura-

kunnalle sekä oman seurakunnan alueen Koksien lastenosastolle ja nuorten psykiatriselle sairaalalle. Melkoisen määrän taloudellista tukea diakoniatyön myyjäisten kautta ovat saaneet myös pari seurakunnan kristinoppikoululeiriä, jotka pidettiin Kreetan Haniassa sekä seurakunnan lukiolaisten ekskursiot.

Diakoniatyö järjestää työttömien ruokailuja, jakaa EU-paketteja, pitää yllä liikuntarajoitteisten ja ikä-ihmisten torstaikerhoa ja järjestää heille ruokailun sekä ohjelman tapaamisen

yhteydessä. Varojen keruu tapahtuu diakoniatyössä myyjäisillä ja piirakkatalokoiden tuloilla. Myyjäisissä myydään myös kirkollisia esineitä ja muita leivonnaisia sekä kudonnaisia.

Myös Pyhän Nikolaoksen kirkko on saanut apua Nikolaoksen Ystäviltä. Kirkkoon hankittiin invaluisat, ja ne ovat jo kymmenisen vuotta olleet käytössä.

Vapaaehtoiset diakoniatyöntekijät katsovat motiivinaan diakoniatyössä olevan halu auttaa ja myös pitää ortodoksisuutta esillä. Seurakuntaemäntä **Sirkka Paasonen** ja seurakunta ovat varsin tyytyväisiä diakonianaisiin, sillä heitä lähes kaikki diakoniatyössä olevat ovat. Toivomuksena olisi, että uusia ja erityisesti nuoria saataisiin kiinnostumaan diakoniatyöstä ja vaikkapa karjalanpiirakkatalkoista. Niiden tekemiseen annetaan kyllä ohjausta. Ja jokainen voi omien taitojensa ja kykyjensä ja mieltymystensä mukaan olla mukana auttamistyössä.

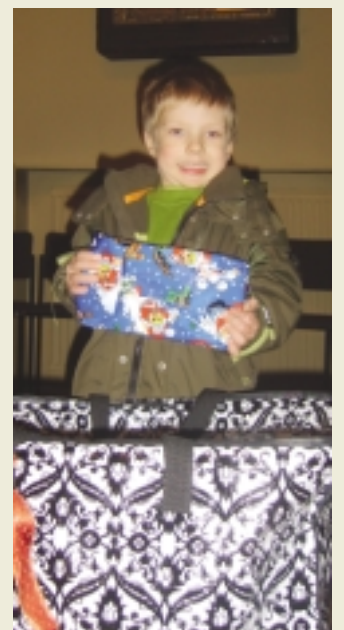
Diakonianaiset ovat todellinen aarre seurakunnalle!

Isä Veikko Lisitsin

saatto ja lyhyt itsenäisyyden muistorukoushetki. Liturgian jälkeen Nikolaossalissa seurakunta tarjosi Nikolaoksen päivän lounaan seurakuntalaisille ja heidän perheenjäsenilleen. Praasniekkajuhlassa puhui isä Veikko Lisitsin. Juhlassa esiintyivät kirkkokuoro kanttori Lehtomäen johdolla ja mieskvintetti Rönkyt. Juhla päättyi yhteisesti laulettuun tuttuun suomalaiseen lauluun *Maa on niin kaunis*.

Pyhän Nikolaoksen ikoni, jonka on juhlaan kauniisti koristellut Leena Nortamaa.

Nikolaoksen lahjapussista riittää iloa!

Isä Timo Tynkkynen siunattiin kirkkoherran tehtävään

KUVAT: MIKAEL TYNKKYNE

Metropoliitta Ambrosius siunasi kirkkoherra Timo Tynkkynen tehtäväänsä 23.12.

Pyhien isien sunnuntaina, joulun aaton-aattona 23.12., metropoliitta Ambrosius siunasi isä Timo Tynkkynen Lappeenrannan uudeksi kirkkoherraksi. Jumalanäidin suojeluksen kirkko oli lähes täynnä seurakuntalaisia, jotka osallistuivat seurakunnan ja isä Timon suureen juhlaan. Tilaisuutta kunnioittivat läsnäololleen myös muun muassa isä Leo Huurinainen Kouvolasta sekä Lappeenrannan, Imatran ja Parikkalan luterilaisten seurakuntien kirkkoherrat. Mukana oli myös Imatran kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, kansanedustaja Sinikka Hurskainen.

Metropoliitta Ambrosius totesi saarnassaan että "tämä päivä on erityinen juhlapäivä seurakunnassamme, kun olemme toimittaneet uuden kirkkoherran tehtävään siunaamisen. Olemme kiitollisia Jumalalle, että meille osoitetaan uusia paimenia meitä opastamaan. Kiitollisuudella muistamme myös isä Markus Petsaloa moni-

vuotisesta työstä seurakuntamme kirkkoherrana. Lappeenrannan seurakunta on aktiivinen seurakunta, jossa hengelliset asiat ovat kunnossa. Seurakunta on voinut avoimesti vastaanottaa maahanmuuttajat. Tästä uuden kirkkoherran on hyvä jatkaa eteenpäin. Hengellisen elämän jatkuvuus on kirkon merkittävin toiminta."

Liturgian jälkeen nautittiin juhlalounas seurakuntakeskuksessa, jossa seurakuntalaiset muistivat vielä kirkkoherra Timoa lauluin ja kukkasin. Isä Timo kertoi erään kokeneen kirkonisän opastaneen häntä: "Olet Kristuksen asettama seurakunnan paimen, jonka tulee kulkea laumansa edellä. Lauman pitää käydä vuoropuhelua keskenään ja paimenensa kanssa. Osoita imatralaisille, että et unohda heitä, ja lappeenrantalaisille, että olet läsnä. Vahvaa yhteisöllisyyttä tarvitaan."

Pyhä Johannes Kronstadtilainen on isä Timolle läheinen pyhä, jonka rukouksen pyhittä-

mässä kodissa isä Timo kertoi tänä vuonna vierailleensa kolmesti. Isä Johanneksen opetus kannustaa paimenia. Hän on sanonut: "Ei pidä kysellä, levittämekö Jumalan kunniaa kirjoittavalla kädellä, sanoilla vai hyvillä teoilla. Tämä meidän on tehtävä omien voimiemme ja mahdollisuuksiemme mukaan." Tämä on isä Timon mielestä kutsu myös kai-

kille seurakuntalaisille osallistua kirkon elämään.

Lopuksi isä Timo jätti seurakuntalaisille toivomuksen muistaa rukouksissaan paimeniaan Hebrealaiskirjeen mukaan: "He valvovat öitä teidän vuoksenne, koska joutuvat kerran tekemään teistä jokaisesta tiliä. Saakoot he tehdä työnsä iloiten, ei huokaillen".

Kaikkien seurakuntalaisten puolesta toivotamme kirkkoherra Timolle ja hänen perheelleen monia armorikkaita vuosia!

■ Kaija Kivensalo

Mukana kutsuvieraita: pastori Sakari Lehmuskallio (vas.), kansanedustaja Sinikka Hurskainen, Lappeenrannan luterilainen kirkkoherra Juha Tiihonen ja Parikkalan kirkkoherra Erkki Lemmetyinen.

Toimitusjohtaja, kanttori ja säveltäjä Timo Ruottinen vietti 60-vuotispäiväänsä ja nuoruuden muistojuhlaa 30. joulukuuta. Tampereen kirkossa pidetyssä kiitosrukoushetkessä hänelle luovutettiin arkkikiispa Leon myöntämä Pyhän Karitsan ritarikunnan I luokan ritarimerkki. Merkkiä kiinnittämässä hänen puolisonsa Vivi ja kirkkoherra Markku Toivanen.

О прощении

Совсем недавно мы праздновали дни Рождества Христова и Богоявления и вот уже входим в новый период церковного года, начинаем подготовку к Пасхе. 4 февраля начинается Великий пост, которому предшествовали несколько недель, являющихся как бы вступлением к посту. Последняя из этих недель, начинающаяся с воскресенья о Страшном суде, – масленица. По традиции, всю эту неделю, которая по сути уже является первой ступенью поста, т.к. устав не допускает в нее вкушение мяса, проводятся празднично. Вся природа наполнена предчувствием приближающейся весны, возрождения к жизни после сковывающего холода зимы. Потому и принято в эти дни печь блины, напоминающие жаркое солнце, которое отогревает землю своим светом и теплом, снова делая ее способной рождать.

Но наряду с народными обычаями, пришедшими к нам из языческого прошлого с его натуральными культами плодородия и матери-земли, главным смыслом празднования церковью этих дней перед началом поста является прощение. Последний день масленицы, Прощеное воскресенье, еще называемое Воспоминанием Адамова изгна-

ния из рая, – вершина ее и начало Великого поста. Мы начинаем пост с Чина прощения, совершаемого в воскресенье на Вечерне, и одновременно завершаем им то, что должны были делать всю неделю. Неделя масленицы – время посещения и приема гостей, угощения и веселья. Все ходят «к теще на блины», что понятно не только из того, что теща обязательно должна хорошо их печь. За праздничным столом, в веселье, с угощениями легче найти общий язык и восстановить отношения, если они были чем-то нарушены. А как известно из опыта, как раз с тещей, т.е. с ближайшими нам людьми, чаще всего и возникает потребность такого примирительного чаепития с блинами. Если же нет возможности для встречи, всегда хорошо вспомнить, кому стоит позвонить или написать открытку и поздравить с праздником. При этом совсем необязательно «выяснять отношения», объясняться и т.п. Достаточно обратиться к человеку, на которого была обида или которого обидели мы, с приветливым словом и мирным сердцем, открыть отношения с ним для прощения.

«Простить» значит сделать простым, прямым, выпрямить и вместе с тем отстранить, отставить недолжное. Вся наша жизнь

нуждается в таком выпрямлении к Богу, в исцелении и оздоровлении через отстранение прочь всего, что коверкает и уродует нас. Любой человек знает, что исцеление возможно лишь благодаря помощи извне, т.к. больной всегда обессилен из-за искажения его природы – физической, душевной или природной. Кто-то должен прийти к нему на помощь, укрепить и избавить от страдания. Великий пост и ощущается сейчас нами как возможность исправления и обновления, весь он проходит под знаком покаяния, т.е. обращения к милости и прощению Божьему. Самый же центр Благовестия Христа – Нагорная проповедь – говорит о единственном условии принятия прощения и милости: о милости к милосердным и прощении прощающих (см. Мф 5-7). Потому и важна для нашего духовного опыта эта неделя масленицы как возможность взаимного примирения, благодаря которому мы сможем искренно просить: «и прости нам долги наши, как и мы простили должникам нашим».

Великим постом мы устремляемся к обновлению себя. Чтобы это обновление было не временным коротким взлетом перед неминуемым стремительным падением, не качанием маятника от старого к новому – и обратно, но непрерываемым и неколеблющимся движением к тому, что открывает и творит Христос в нашей жизни, к Воскресению, к победе над злом и примирению с Богом, искренне испросим друг у друга прощения и «ненавидящим нас простим вся Воскресением», как поется в стихире на Пасху и на Прощеное воскресенье.

**Священник Виктор
Максимовский**

Muutokset mahdollisia

HAMINA, PIETARIN JA PAAVALIN KIRKKO

Herran temppeleihin tuominen

Pe 1.2.	klo 18	vigilia
La 2.2.	klo 10	liturgia
Ma 4.2.	klo 18	katumuskanoni
To 7.2.	klo 18	katumuskanoni
La 9.2.	klo 18	vigilia
Su 10.2.	klo 10	liturgia
La 16.2.	klo 9	vainajien muistelupalvelus
Su 17.2.	klo 10	liturgia (slaavi)
Pe 22.2.	klo 18	paastoliturgia
La 1.3.	klo 10	liturgia (slaavi)
To 6.3.	klo 18	suuri katumuskanoni
Pe 7.3.	klo 18	paastoliturgia
La 8.3.	klo 18	vigilia
Su 9.3.	klo 10	liturgia

KOUVOLA, PYHÄN RISTIN KIRKKO

La 2.2.	klo 10	liturgia (slaavi)
Su 3.2.		talvipraasniekka, Kouvolan Pyhän Ristin kirkon mäki, virpomavitsakukkien MM-tekokilpailu (katso ilmoitus)
Su 3.2.	klo 16	ehtoopalvelus
Ke 6.2.	klo 18	katumuskanoni
Pe 8.2.	klo 18	paastoliturgia
Ke 13.2.	klo 18	VI hetkipalvelus
La 16.2.	klo 18	ehtoopalvelus
Su 17.2.	klo 10	liturgia
Ke 20.2.	klo 18	VI hetkipalvelus
Ke 27.2.	klo 18	VI hetkipalvelus
La 1.3.	klo 9	vainajien muistelupalvelus
La 1.3.	klo 18	vigilia
Su 2.3.	klo 10	liturgia
Ke 5.3.	klo 18	paastoliturgia
Ke 12.3.	klo 18	VI hetki
Su 16.3.	klo 10	liturgia (slaavi)

MYLLYKOSKEN TSASOUNA

La 2.2.	klo 18	vigilia
Sovintosunnuntai, suuri paasto alkaa		
Su 3.2.	klo 10	liturgia
Ti 5.2.	klo 18	katumuskanoni
Pe 15.2.	klo 10	paastoliturgia
La 23.2.	klo 18	vigilia
Su 24.2.	klo 10	liturgia

Haminan seurakunnan perheutisia 1.11.–31.12. 2007

KASTETUT

Rousku, Ella
Irinja
Semenenko, Anna

IKUINEN MUISTO

Petroff, Nikolai
Karjalainen, Vera
Riikonen, Taisto
Tapani
Launonen, Raili

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Hytti, Kerttu
Hirvonen, Valeria
Pousi, Aune
Usano, Aila
Annele
Toronen, Anna
Kaipainen, Tamara

Pe 29.2.	klo 18	paastoliturgia
La 8.3.	klo 9	akatistos
Herran ratsastus Jerusalemiin		
La 15.3.	klo 18	vigilia
Su 16.3.	klo 10	liturgia

TAAVETIN SEURAKUNTAKESKUS

Pe 14.3.	klo 18	paastoliturgia
----------	--------	----------------

PYHÄKÖT:

Haminan Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko,
Raatihuoneentori 2, Hamina
Kouvolan Pyhän ristin kirkko,
Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2
Myllykosken tsasouna,
Koulutie 4, Myllykoski
Hautausmaan kirkko,
Hirveläntie 22, Hamina

YHTEYSTIEDOT:

HAMINAN SEURAKUNTA

Ortodoksiakeskus Sypressi ja kirkkoherranvirasto
Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola
Avoinna ti–pe 9–15, puh.(05) 312 0839,
fax (05) 312 0842 tai 040 704 7171.
www.ort.fi / hamina@ort.fi

Kirkkoherra **Leo Huurinainen**

puh. (05) 312 0839 tai 040 095 0631, leo.huurinainen@ort.fi

Vt. kanttori **Kari Päivinen**

puh. 040 866 76866, kari.paivinen@luukku.com

Rovasti **Martti Honkaselkä**

puh. 040 535 6667, martti.honkaselka@pp.inet.fi

Pastori **Johannes Wuorlinna**

puh. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@kolumbus.fi

Pastori **Vassi Livio**

puh. 040 752 7727, vassi.livio@fimnet.fi

Pastori **Ville Kiiveri**

puh. 041 441 1174, ville.kiiveri@ort.fi

Kanslisti-taloudenhoitaja **Marita Nieminen**

puh. (05) 312 0839 tai 040 704 7171, marita.nieminen@ort.fi

Kiinteistöjen isännöitsijä **Jukka Jauhiainen**

puh. 040 095 8760, jukka.jauhiainen@kolumbus.fi

Seurakunnan vahtimestari **Jaana Juka**

puh. 040 548 7680, jaana.juka@pp.inet.fi

Kirkkojen isännöitsijät:

- Haminan Pietarin ja Paavalin kirkko

Jukka Jauhiainen, puh. 040 095 8760

- Kouvolan Pyhän ristin kirkko

Esa Nieminen, puh. 040 724 4642

- Myllykosken tsasouna

Tamara Lamponen, puh. 050 088 4930

- Haminan hautausmaan kirkko

pastori **Vassi Livio**, puh. 040 752 7727

KERHOT JA PIIRIT:

Ortodoksiakeskus Sypressi,
Varuskuntakatu 14, Kouvola
Pyhän ristin kirkko,
Kirkonmäenkatu 2, Kouvola
Myllykosken tsasouna,
Koulutie 4, Myllykoski
Pietarin ja Paavalin trapesa,
Isoympyräkatu 2, Hamina

KAAKONKULMAN ORTODOKSIT

Kouvolan Pyhän ristin kirkko
Luantai 16.2. klo 15

Ohjelma

Rehtori Hannu Pyykkönen:

"Seurakunnallisiin haasteisiin
vastaaminen nykyaikaisten
viestimien avulla"

Rovasti isä Leo Huurinainen:
"Kirkon tarjonta"

- klo 16.30 ruokailu

Tutustuminen taiteilija Oksana
Arikaisen näyttelyyn, Ortodoksi-
akeskus Sypressi.

- klo 18 ehtoopalvelus
- klo 18.30 paaston ajan sävel-
hartaus

Haminan, Kotkan ja Lappeen-
rannan kirkkokuorot

Järjestäjät: Haminan, Kotkan ja
Lappeenrannan ortodoksit
Tervetuloa!

KIRKKOKUORO

Kirkkokuoron harjoitukset,
kanttori Kari Päivinen, puh. 040
866 7686.

- Ke klo 18 Kouvolassa Pyhän
ristin kirkon juhlasalissa

Kouvolan teatterikerholaisia. Kerhon ohjaajana toimii Anna-Kaisa Miinalainen.

- To klo 18 Haminassa Pietarin
ja Paavalin trapesassa

KRISTINOPPIKOULU

8.-15.6. Valamon Luostarissa
Heinävedellä. Ilmoittaudu kirk-
koherranvirastoon, puh. (05)
312 0839, 040 704 7171.

ORTODOKSIPIIRI

Lahja Wartainen, puh. (05) 371
3434. Piiri kokoontuu Ortodok-
siakeskus Sypressissä to 7.2.,
13.3., 10.4. ja 15.5. klo 18. Aihe:
"Pyhän ristin kirkon ikonit"

VENÄJÄNKIELINEN KERHO

Isä Viktor Maksimovski, puh.
050 461 7381. Kerho kokoon-

tuu Haminassa: la 2.2. klo 15 ja
1.3. liturgian jälkeen, Pietarin ja
Paavalin trapesassa Kouvolassa:
la 2.2. liturgian jälkeen ja 1.3.
klo 15 Pyhän ristin kirkon juhla-
salissa.

HAMINAN RAAMATTU- PIIRI

Isä Martti Honkaselkä, puh. 040
535 6667. Piiri kokoontuu Pieta-
rin ja Paavalin trapesassa klo 18
ti 29.1., 12.2., 26.2. ja 11.3.

KOUVOLAN LASTEN- KERHO

Anna-Kaisa Miinalainen, puh.
050 341 9508. Kerho kokoon-
tuu Pyhän ristin kirkon juhlasa-
lissa klo 18 ma 11.2., 10.3., 31.3.,
14.4., 28.4. ja 12.5.

KOUVOLAN TEATTERI- KERHO NUORILLE

Anna-Kaisa Miinalainen, puh.
050 341 9508
Pyhän Ristin kirkon juhlasali
Soitelkaa!

LASTEN KOKKIKERHO

Irmeli Lasarenko, puh. 044 257
8428. Kerho kokoontuu Pyhän
ristin kirkon juhlasalin keittiös-
sä klo 18 ti 29.1., 19.2., 11.3. ja
22.4.

KIRKKOTEKSTIILIKERHO KOUVOLASSA

Irma Leimulahti, puh. 040 587
8798. Kerho kokoontuu Pyhän
ristin kirkon juhlasalissa tiistai-
sin klo 10-13.

TAIDENÄYTTELY

"Kauniita muistoja saarelta"
Taiteilija Oxana Arikainen Ortodok-
siakeskus Sypressissä 8.1.-29.2., avoinna
ti-pe klo 9-15, torstaisin 10.1.-7.2.
klo 16-18.

IKONIPIIRI KOUVOLASSA

Antti Narmala, puh. 050 934
6437. Piiri kokoontuu Ortodok-
siakeskus Sypressissä klo 12 ke-
vätkaudella viitenä lauantaina.

IKONIPIIRI HAMINASSA

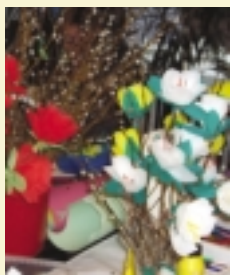
Ritva Koverola, puh. 044 837
5909. Piiri kokoontuu Pietarin ja
Paavalin trapesassa. Perusope-
tusryhmä 5 klo 18-21 joka toi-
nen keskiviikko. Perusopetus-
ryhmä 3 klo 13-16 joka toinen
sunnuntai.

Pyhän ristin AIKUISTEN KERHO

Leena Juka, puh. 040 744 4049.
Kerho kokoontuu Ortodok-
siakeskus Sypressissä ke 13.2. klo
14 ja 14.3. piirakantekotalkoot.

HAMINAN PYHÄN AN- NAN SEURA

Vassi Livio, puh. 040 752 7727,
Pietarin ja Paavalin trapesassa
liturgian jälkeen su 10.2. ja 9.3.

TALVI- PRAASNIEKKA Kouvolassa

Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki,
Kouvola Su 3.2. klo 12-17

Virpomavitsakukkien tekokilpailu

- klo 12 alkaen tarjoilua, hernerokkaa, kahvia, mehua,
pannareit
- klo 13-14.30 virpomavitsakukkien tekokilpailu
- klo 15.00 julistetaan kilpailun tulos ja palkintojen jako
- klo 12-16 ulkotapahtumia
- klo 12-16 Oksana Arikaisen taidenäyttely Ortodoksiakeskus
Sypressissä
- klo 16 sovintosunnuntain ehtoopalvelus

Toimittajat: **Papisto:** Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja Mikael Sundkvist, diakoni Hariton
Kanttori: (Leena Lomu) Tuomas, Markus ja Mikko Sidoroff

HELMIKUU

Ma 4.2.	klo 18	katumuskanoni
Ti 5.2.	klo 18	katumuskanoni
Ke 6.2.	klo 18	paastoliturgia (EPL)
To 7.2.	klo 18	katumuskanoni
La 9.2.	klo 17	ortodoksisuuden sunnuntain vigilia
Su 10.2.	klo 10	kasteliturgia
Ke 13.2.	klo 18	paastoliturgia (EPL)
La 16.2.	klo 16.30	yleinen muistopalvelus
	klo 17	Gregorios Palamaksen sunnuntain vigilia
Su 17.2.	klo 10	liturgia
Ke 20.2.	klo 18	paastoliturgia (EPL)
La 23.2.	klo 16.30	yleinen muistopalvelus
	klo 17	ristinkumartamisen sunnuntain vigilia
Su 24.2.	klo 10	liturgia
Ke 27.2.	klo 18	paastoliturgia (EPL)

MAALISKUU

La 1.3.	klo 16.30	yleinen muistopalvelus
	klo 17	Johannes Siinailaisen sunnuntain vigilia
Su 2.3.	klo 10	liturgia
Ke 5.3.	klo 18	paastoliturgia (EPL)
La 8.3.	klo 10	akatistos Jumalan Äidille
	klo 17	Maria Egyptiläisen sunnuntain vigilia
Su 9.3.	klo 10	liturgia
Ke 12.3.	klo 17	paastoliturgia (EPL)
La 15.3.	klo 17	palmusunnuntain vigilia, virpovitojen siunaus
Su 16.3.	klo 10	liturgia

Suuri viikko

Ti 18.3.	klo 18	paastoliturgia (EPL)
Ke 19.3.	klo 18	yleinen sairaanvoitelu ja paastoliturgia (EPL)
To 20.3.	klo 18	ehtoollisen asettamisen, suuri ehtoopalvelus ja liturgia
Pe 21.3.	klo 9	suuren perjantain aamupalvelus, 12 kääntymisevankeliumijaksoa
	klo 14	suuri ehtoopalvelus (hautakoni), Jumalan Äidin valitusvirreelmä, suuren lauantain aamupalvelus
	klo 18	

Pääsiäinen

La 22.3.	klo 15	ensimmäinen ylösnousemuspalvelus: suuri ehtoopalvelus ja liturgia
	klo 23.30	puoliyöpalvelus
	klo 24	pyhän tulen antaminen, ristisaatto, pääsiäisen aamupalvelus ja liturgia
Su 23.3.	klo 15	pääsiäisen suuri ehtoopalvelus eri kielillä (agape-ehtoopalvelus)
Ma 24.3.	klo 10	lasten pääsiäinen: liturgia, ristisaatto, yhteinen ateria ja ohjelmaa

FORSSA, Serafim Sarovilaisen rukoushuone, Keskuskatu 10
Pappi: isä Gaius Sahlberg, puh. 0400 107 232

Ti 5.2.	klo 18	Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
Su 24.2.	klo 10	liturgia, ristinkumartamisen sunnuntai
Ke 12.3.	klo 18	paastoliturgia (EPL)
Pe 14.3.	klo 8	alkaan Forssan kouluilla

LOPPI, Apostoli Jaakobin ja Herran äidinäidin kirkko, Läyliäinen
Su 27.1. klo 10 liturgia

SOMERO

Pe 14.3. virpovitojen siunauksia Someron kouluilla

AKAA

To 13.3. virpovitojen siunaus klo 10 Nahkiala, klo 12.15 Arvo Ylpön koulu, klo 13.20 Toijalan yhteiskoulu

PYHÄKÖT:

Hämeenlinnan kirkko

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle
Erottajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla (Keskussairaala vastapäätä)
Pyhän Johannes Kastajan mestauksen muistolle
Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo, puh. (03) 671 6240

Forssan rukoushuone

Keskuskatu 10
Isännöitsijä: Heikki Halme

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto: sähköposti: hameenlinna@ort.fi
avoinna ti, ke, pe klo 9.30–12, puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248

Kirkkoherra: Markku Aroma, puh. (03) 616 5229 (virkaahuone),
(03) 612 7166 (koti), sähköposti: maukuu@hotmail.com
Kirkkoherran sijaisena toimii isä **Gaius** 3.-19.12.

Muu papisto:

- pastori **Gaius Sahlberg,** puh. 0400 107 232, sähköposti:
gaius.sahlberg@suomi24.fi ja kai.sahlberg@hotmail.com

- pastori **Mikael Sundkvist,** puh. (03) 684 6050, 050 350 9356,
sähköposti: mikael.sundkvist@joensuu.fi

- diakoni **Hariton** (Kari M. Rantila), puh. 040 550 6272

Kanttori: Leena Lomu, puh. (03) 618 4254, 040 707 6715,
Leena Lomun vuosi- ja äitiysloman aikana kanttorin tehtäviä
hoitavat: Mikko Sidoroff, puh. 050 346 1378, msidoroff@gmail.com,
Markus Sidoroff, puh. 050 530 3114

Uskonnonopettaja Jenni Sundkvist, puh. 050 306 6338

ORTODOKSISUUS TUTUKSI -kurssi

FORSSASSA keväällä 2008

Paikka: Forssan rukoushuone, Keskuskatu 10

Ti 28.2. klo 18.30 kirkko pelastuksen paikkana:
kirkko ja sakramentit

Ti 25.3. klo 18.30 Raamattu elää kirkossa

Ti 15.4. klo 18.30 ortodoksinen ihmiskäsitys

Ti 20.5. klo 18.30 ortodoksinen kirkon jumalan-
palvelukset ja niiden sanoma

Kurssin vetäjänä toimii isä Markus, puh. (03) 616
5229 (virasto) tai (03) 612 7166 (koti).

Tervetuloa mukaan!

Forssan aika

Olemme saaneet parina viime vuotena iloita forssalaisten ortodoksien aktiviteetin voimistumisesta. Lähes 15 vuoden työn myötävaikutuksella on Forssaan syntynyt elävä ortodoksinen yhteisö, joka ammentaa voi-

maa ja iloa elämäänsä ennen kaikkea pyhästä liturgiasta. Näin on syntynyt "oma" eukaristinen yhteisö, jonne kaikki ovat tervetulleita syntyperään ja kansallisuuteen katsomatta ja joka tarvitsee omat tilat ensisijaisesti jumalanpalve-

luselämää varten, mutta myös kerhoja, opintopiirejä ym. toimintaa varten.

Tätä tarvetta silmällä pitäen seurakuntamme on vuokrannut kauniista, vanhasta puutalomiljööstä, aivan Forssan keskustasta, tilat tätä yhteistä toimintaa varten. Omien tilojen saaminen merkitsee meille kaikille hyvin paljon ja antaa meille paremmat mahdollisuudet toteuttaa yhdessä ortodoksista uskomme: näin voimme perrehtyä syvällisemmin kirkkomme rikkaaseen jumalanpalvelusperinteeseen ja kirkkomme opetukseen.

Isä Gaius on antaumuksella paimentanut lau-

maansa Forssassa ja tekee niin jatkossakin. Minä puolestani haluan auttaa Forssan ortodoksista yhteisöä opetustyön kautta ja aloittaa *Ortodoksisuus tuuksi* -kurssin Forssassa heti tämän kevään alusta. Tämä kurssi on tarkoitettu yhtä hyvin ortodoksisen kirkon jäsenille kuin myös muille, jotka haluavat syventää ortodoksisen uskon ja elämän tuntemustaan. Kokoontumisten yhteydessä meillä on myös aina mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun.

Valoisaa sielun kevättä toivottaen

■ isä **Markus Aroma**

HÄMEENLINNA Toimintaa ja tapahtumia

IKONIMAALAUSSIPIIRI

Ikonipiiri kokoontuu perjantaisin, I ryhmä 14.30–17.30 ja II ryhmä 17.30–20.30. Opettajana Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576 6143. Tammikuussa suunnittelemme kevään kulttuurimatkaa Kreikkaan. Kokoontumiset seuraavasti: 25.1., 8.2., 22.2., 7.3., 28.3., 11.4., 18.4. ja 2.5.

LASTENKERHO

Ohjaajana Samuli Korhonen, puh. 050 306 1781. Lastenkerho kokoontuu seurakuntakodilla joka toinen lauantai klo 12–14. Seuraavat kokoontumiskerrat: 16.2., 1.3. ja 15.3. Tule askartelemaan, laulamaan, leikkimään ja pelailemaan mukavassa hengessä. Tervetuloa mukaan!

DIAKONIASEURA

Anneli Ahtola, puh. 612 1369
Su 17.2. klo 12 Diakoniaseuran vuosikokous seurakuntakodilla.

KIRKKOKUORO

Mikko Sidoroff, puh. 050 346 1378 ja Markus Sidoroff, puh. 050 530 3114.

- Ke 13.2. klo 17–18 kuoroharjoitus kirkossa /Markus
- La 23.2. klo 14–16 kuoroharjoitus seurakuntakodilla /Mikko
- Ke 5.3. klo 17–18 kuoroharjoitus kirkossa /Markus
- Ti 18.3. klo 17–18 kuoroharjoitus kirkossa /Mikko

- Ke 19.3. klo 16–18 kuoroharjoitus seurakuntakodilla /Markus

KYYRÖLÄKERHO

Antonina Sosunov-Perälä, puh. 612 5850, 040 721 8436

- Su 3.2. blinit ja kahvit seurakuntakodilla liturgian jälkeen
 - Su 24.2. ristileivät
 - Su 2.3. klo 12 kevätkokous ja kahvitarjoilu.
- Virpovitsatalkoot ennen palmusunnuntaita: aika ja paikka ilmoitetaan myöhemmin.

- Su 16.3. paastonajan borssi-keitto

TIISTAISEURA

Pj. Elma Jokinen, puh. 040 718 8255

- Ti 29.1. klo 17 Brita Hellenurm kertoo Viron Vörymaan tukikodista
 - Ti 26.2. klo 17 Tiistaiseuran vuosikokous
 - Ti 11.3. klo 17 tiistaiseurailta
- Kokoontumispaikkana on ortodoksinen seurakuntakoti (Matti Alangon katu 11 A). Kaikki uudet ja entiset jäsenet tervetuloa mukaan toimintaan!

ORTODOKSIINEN LUKUPIIRI

Ilkka Marjanen, puh. 040 530 6552.

Lukupiiri kokoontuu seurakuntakodilla klo 18 seuraavina torstai-iltoina: 21.2., 27.3., 24.4. ja

22.5. Luettavan teoksen tiedot seurakunnan nettisivuilta.

TARVITSETKO YSTÄVÄÄ?

Tarvitsetko saattajaa, kävely- tai keskustelukumppania tai vain muuten ystävää HÄMEENLINNAN alueella? Hämeenlinnan diakoniatyön vapaaehtoistyöntekijät tulevat luoksesi ystävinä ja voivat tarvittaessa tehdä kauppatien tai terveyskeskusreissun kanssasi tai vain yhdessä viettä aikaa kanssasi keskustelun merkeissä.

Ota yhteys isä Markukseen viraston aukioloaikoina (ti, ke, pe klo 9.30–12), puh. 616 5229 tai jättämällä viestin kotivastajaan, puh. 612 7166.

Hämeenlinnan seurakunnan perheutisia

IKUINEN MUISTO

Majasalmi Helena

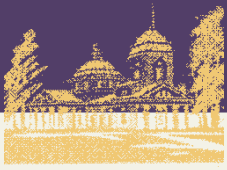
TERVETULO A SEURAKUNTAAN

Heikkilä Arsi
Heikkilä Arttu
Katavisto Veikko
Tanninen Mauri
Virta Hanna

ORTODOKSIINEN ON ELÄMÄÄ –kurssi

Paikka: ortodoksinen seurakuntakoti (Matti Alangon katu 11 A)

- Ke 13.2. klo 18.30 ihminen Jumalan kuvana
 - Ke 27.2. klo 18.30 Kolminaisuus kristillisen elämän ja yhteyden syvimpänä esikuvana
 - Ke 12.3. klo 19 kirkon ja valtion suhde – bysanttilainen "sinfonia"
 - Ke 26.3. klo 18.30 vapaus ja valta
 - Ke 9.4. klo 18.30 sota ja rauha
 - Ke 14.5. klo 18.30 rakkaus ja seksuaalisuus
- Kurssin vetäjänä toimii isä Markus, puh. (03) 6165 229 (virasto) tai (03) 612 7166 (koti). Kurssin oheislukemistona käytämme Jyrki Härkösen kirjoittamaa *Ortodoksinen etiikka ja dogmatiikka* -kirjaa (saatavana sekä kirkosta että myös piiriin vetäjältä).

Palvelusten toimittajat: **Papisto:** Veikko Lisitsin, Aarne Ylä-Jussila
Kanttorit: Katarine Lehtomäki, Maria Ylä-Jussila (Muutokset mahdollisia)

KOTKA, Pyhän Nikolaoksen kirkko

HELMIKUU

Pe 1.2.	klo 18	vigilia
La 2.2.	klo 10	liturgia, <i>Herran temppeliin tuominen</i>
La 2.2.	klo 18	vigilia
Su 3.2.	klo 17	sovintosunnuntain ehtoopalvelus, <i>paastoon laskeutuminen</i>
Ma 4.2.	klo 18	katumuskanoni, <i>suomeksi ja slaaviksi</i>
Ti 5.2.	klo 18	katumuskanoni
Ke 6.2.	klo 18	katumuskanoni
To 7.2.	klo 18	katumuskanoni
Pe 8.2.	klo 18	EPL-liturgia, synnintunnustus klo 17.30
La 9.2.	klo 18	vigilia
Su 10.2.	klo 10	liturgia
Ke 13.2.	klo 18	EPL-liturgia
Su 17.2.	klo 10	liturgia
Ke 20.2.	klo 18	EPL-liturgia, <i>slaaviksi ja venäjäksi</i>
La 23.2.	klo 10	liturgia, <i>vainajien muisto</i>
La 23.2.	klo 18	vigilia
Su 24.2.	klo 10	liturgia
Ke 27.2.	klo 18	EPL-liturgia

MAALISKUU

La 1.3.	klo 10	liturgia, <i>vainajien muisto</i>
La 1.3.	klo 18	vigilia
Pe 7.3.	klo 18	akatistos
La 8.3.	klo 10	liturgia, <i>slaavinkielinen</i>
La 8.3.	klo 18	vigilia
Su 9.3.	klo 10	liturgia
Ke 12.3.	klo 18	EPL-liturgia
La 15.3.	klo 10	liturgia, <i>Lasaruksen lauantai</i>
La 15.3.	klo 18	vigilia, toimittaa KP metropoliitta Ambrosius
Su 16.3.	klo 10	liturgia, <i>Herran ratsastus Jerusalemiin, palmusunnuntai</i> , toimittaa KP metropoliitta Ambrosius, luottamushenkilöiden tehtävään siunaus

LOVIISA, Pyhän Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin kirkko

HELMIKUU

Su 3.2.	klo 10	liturgia
---------	--------	----------

MAALISKUU

Su 2.3.	klo 10	liturgia
Ke 5.3.	klo 18	EPL-liturgia, synnintunnustus klo 17.30

PYHÄKÖT:

Kotkan kirkko

Pyhän Nikolaoksen muistolle
Kirkonisännöitsijä Maria Ylä-Jussila, puh. 050 375 6984

Metsolan tsasouna

Jumalansynnyttäjän suojeluksen tsasouna Metsolan hautausmaalla
Tsasounanisännöitsijä Sirkka Paasonen, puh. 041 466 9096

Loviisan kirkko

Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin muistolle
Kirkonisännöitsijä Johannes Karhu, puh. 040 952 6461

Loviisan kappeli

Pyhän Serafim Sarovilaisen muistolle Loviisan hautausmaalla
Kappelinisännöitsijä Riina Lahti, puh. 040 760 5039

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto, Kymenlaaksonkatu 2, 48100 Kotka on avoinna ma–pe klo 9–13 ja ke klo 16–18, puh (05) 212 490, fax (05) 216 449, kotka@ort.fi, www.ort.fi/ Seurakunnat/ Kotka
Nikolaossali, Kymenlaaksonkatu 2, 48100 Kotka, puh (05) 212 482. Nikolaossalia vuokrataan erilaisiin tilaisuuksiin, puh. (05) 212 490.
Kirkkoherra: rovasti **Veikko Lisitsin**, puh. (05) 213 157, 050 597 7349, koti (05) 212 247, veikko.lisitsin@ort.fi
Pastori oto.: **Aarne Ylä-Jussila**, puh. 044 702 8428
Kanttori: **Katarine Lehtomäki**, puh. (05) 218 8591, 050 359 4823
Sivutoiminen kanttori: **Maria Ylä-Jussila**, puh. 050 375 6984
Kanslisti: **Arja Sundberg**, puh. (05) 212 490
Apulaiskanslisti: **Vanja Balcin**, puh. (05) 212 490
Seurakuntaemäntä: **Sirkka Paasonen**, puh. 041 466 9096; seurakuntasali: puh. (05) 212 482
Kotkan pyhän Nikolaoksen kirkon **vahtimestari:**
Vesa Lehtomäki, puh. (05) 218 8591

Kotkan seurakunnan tilastotietoja 2007

Jäsenmäärä 31.12.2007: 943 jäsentä (555 naista ja 388 miestä).	SEURAKUNTAAN MUUTTANEET Seurakuntaan muutti 16 naista ja 24 miestä, yhteensä 40.
KASTETUT Seurakuntaan kastettu 8 tyttöä ja 4 poikaa, yhteensä 12.	SEURAKUNNASTA MUUTTANEET Seurakunnasta muutti 21 naista ja 16 miestä, yhteensä 37.
AVIOLIITTOON VIHITYT Seurakunnassa vihittyjä 2 paria.	SEURAKUNTAAN LIITTYNEET Seurakuntaan liittyi 6 naista ja 4 miestä, yhteensä 10.
IKUINEN MUISTO Seurakunnassa kuoli 10 naista ja 5 miestä, yhteensä 15.	SEURAKUNNASTA ERONNEET Seurakunnasta erosi 3 naista ja 4 miestä, yhteensä 7.

TIETOA SEURAKUNNASTA

Kotkan seurakuntaan kuuluu kymmenen kuntaa: Kotka, Pyhtää, Elimäki, Ruotsinpyhtää, Loviisa, Pernaja, Liljendahl, Myrskylä, Lapinjärvi ja Artjärvi. Seurakunnassa on kaksi vanhaa kirkkoa, Pyhän Nikolaoksen kirkko Kotkassa ja Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin kirkko Loviisassa sekä Kotkan Metsolassa hautausmaalla

la Pyhän Jumalansynnyttäjän suojeluksen tsasouna ja Loviisan hautausmaalla Pyhän Serafim Sarovilaisen kappeli.

Tapahtumaa seurakunnassa

Vuonna 2007 saavutettiin ehtoollisella kävijöiden määrässä seurakunnallinen ennätys. Kävijöitä oli parisen

tuhatta, mikä on iloinen asia. Se johtunee siitä, että saimme syksyllä 2006 uuden papin seurakuntaan. Hän toimii oman työnsä

ohessa pappina, ja näin loma-aikoinakin seurakunnassa toimitetaan liturgioita. Myös seurakuntalaisten oma ehtoollisella käynti koki edelleen elpymistä.

Ei niin hyvää, ettei jotain huonoakin. Kuntaliitosten takia menettänemme Elimäen kunnan vuoden 2009 alussa Haminan seurakunnalle ja samalla viitisenkymmentä jäsentä ja jonkin verran verotuloja. On myös ollut esillä, että Haminan kaupunki ja Pyhtään kunta liittyisivät Kotkaan, mutta tämä tuskin

toteutunee. Kuntaliitokset, kuten seurakuntaliitoksetkin, ja monet muut tarpeettomiltakin tuntuvat liitokset suomalaisessa yhteiskunnassa ovat nykyään muotia. Ne aiheuttavat hankaluuksia, mutta muutostenkin jälkeen on tehtävä työtä uudessa tilanteessa.

Jumala suokoon, että vuosi 2008 olisi meille kaikille siunauksellinen, uutta toivoa antava!

■ Isä **Veikko Lisitsin**

KOTKA Toimintaa ja tapahtumia

KOTKAN TIISTAISEURA

Pj. Leena Karjalainen, puh. 050 343 2966, siht. Soja Rantanen, puh. 045 113 4882.

Kokoontumiset:

- Pe 8.2. katumuksen sakramentti klo 17.30 ja EPL-liturgia klo 18 Pyhän Nikolaoksen kirkossa.
- Ti 12.2. kanttori Katarine Lehtomäki: Ortodoksinen ruokapaasto Nikolaossalissa klo 17.
- Ti 26.2. isä Veikko Lisitsin: Ikonien teologiasta. Tiistaiseuran vuosikokous Nikolaossalissa klo 17.
- Ti 11.3. tiistaiseurailta pappilassa klo 18.

PERHEPIIRI

Vetäjänä Katarine Lehtomäki. Kokoontumiset:

- Su 3.2. klo 16 laskiaismäki Iossapuistossa pappilan takana. Mäen jälkeen blini- ja lettujuhlat seurakuntasalissa. Sää vaara - jos ei ole lunta, perhepiiri kokoontuu kirkossa teemana: pyhät Simeon ja Hanna.
- Ma 24.3. klo 10 lasten pääsiäinen Pyhän Nikolaoksen kirkossa.

Perhepiirin ja Tiistaiseuran VIRPOVITSOJEN TEKOTALKOOT

- Su 9.3. klo 12 Nikolaossalissa Uudella vitsalla virvoitan, vanhan kuoren kirvoitan, enkä sulta palkkaa vaadi, enkä velkakirjaa laadi. Jumala sinua siunatkoon!

KARHULAN ORTODOKSIT

Vetäjänä Pirkko Erhovaara, puh. 040 831 4321 ja Ritva Lindberg, puh. 050 463 9777.

Kokoontumiset: 7.2. ja 6.3. klo 15 Karhulan Kodintalossa, Vesivalintie 21.

IKONIKERHO

Kokoontuu Nikolaossalin kerhohuoneessa.

OPINTOKERHO

Vetäjänä isä Veikko Lisitsin. Kokoontumiset Pyhän Nikolaoksen kirkossa

- Ke 13.2. klo 17 "Paasto, katu- ja ehtoollinen", ennen klo 18 alkavaa EPL-liturgiaa.
- La 23.2. klo 10 alkavan liturgian jälkeen: "Edesmenneiden muistaminen."
- Ke 12.3. klo 17 "Synnintunnustus", ennen klo 18 alkavaa EPL-liturgiaa.

TORSTAIKERHO

Vetäjät isä Veikko Lisitsin, Sirkka Paasonen ja Nikolaoksen Ystävät.

Seuraava kokoontuminen torstaina 14.2. klo 12 Nikolaossalissa.

MAAHANMUUTTAJAKERHO

Vetäjä isä Viktor Maksimovski, puh. 050 461 7381. Kokoontumiset: 11.2., 25.2., 10.3. ja 24.3. klo 18 Nikolaossalin kerhohuoneessa.

KIRKKOKUORO

Pj. Aila Hatzidakis, puh. (05) 218 1599, kuoronjohtaja kanttori Katarine Lehtomäki.

Kuoro harjoittelee torstaisin klo 18 Nikolaossalissa. Uudet ja entiset laulajat tervetuloa!

LOVIISAN TIISTAISEURA

Pj. Tuula Heikkilä, siht. Riina Lahti, puh. 040 760 5039.

Tiistaiseura kokoontuu Loviisan kirkon kulmakamarissa. Kokoontumiset: 12.2., 26.2. ja 11.3. klo 13, sekä 25.3. klo 10 alkavan liturgian jälkeen.

NÄYTTELY

Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon kuukausi-ikonit. Näyttely avoinna ma-pe 9-13 ja ke 16-18. Tervetuloa!

TYÖTTÖMIEN RUOKAILUT

Ke 27.2. klo 11-13 Nikolaossalissa.

YLEISÖLUENNOT NIKOLAOSSALISSA

Su 17.2. klo 12, isä Aarne Ylä-Jussila: Ortodoksisuus ja ekumenia.

BLINI-ILTA

Su 3.2. klo 18 Nikolaossalissa. Blinejä eri täytteillä valinnan mukaan, suolaista ja makeaa. Järjestää Diakonia ja Nikolaoksen ystävät. Ennakoilmoittautumiset

kirkkoherranvirastoon, puh. 212 490, 1. helmikuuta klo 13 mennessä. Tuotto diakoniatyön hyväksi. Tervetuloa!

KAAKONKULMAN ORTODOKSIEKSIEN TAPAAMINEN

La 16.2. klo 15 Kouvolan Pyhän ristin kirkko. Kyydityksen järjestämistä varten pyydetään ilmoittamaan 12.2. klo 13 mennessä kirkkoherranvirastoon, puh. 212 490.

Kotkan ortodoksinen seurakunta ja työntekijät toivottavat seurakuntalaisille ja heidän perheilleen hyvää suurta paastoa!

AKATISTOS

torstaisin klo 10 Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkossa. Akatistoveisut lauletaan yksiaänisenä kansanlauluna. Palvelukset toimitetaan sekä papillisesti että maallikkovoimin. Tammikuussa lauletaan akatistos Jumalansyntyttäjälle; helmikuussa vuorottelevat akatistos Herrallemme Jeesukselle Kristukselle ja Jumalansyntyttäjälle. Myöhemmin otetaan käyttöön myös muita akatistoksia. Tervetuloa!

LAPPEENRANNAN POKROVAN KIRKKO

Pe 1.2.	klo 18	juhlagiglia
<i>Herran temppeleihin tuominen</i>		
La 2.2.	klo 10	liturgia.
Sovintosunnuntai		
Su 3.2.	klo 10	liturgia
Su 3.2.	klo 18	ehtoopalvelus, suuren paaston alku
Ma 4.2.	klo 18	katumuskanoni
Ke 6.2.	klo 18	katumuskanoni
La 9.2.	klo 18	vigilia
<i>Ortodoksisuuden sunnuntai</i>		
Su 10.2.	klo 9.55	liturgia, radiointi
Pe 15.2.	klo 18	paastoliturgia
Ke 20.2.	klo 18	paastoliturgia
La 23.2.	klo 18	vigilia
<i>Ristin kumartamisen sunnuntai</i>		
Su 24.2.	klo 10	slaavinkielinen liturgia
Ke 27.2.	klo 18	paastoliturgia
La 1.3.	klo 18	vigilia
<i>Johannes Siinailaisen sunnuntai</i>		
Su 2.3.	klo 10	liturgia
Pe 7.3.	klo 18	slaavinkielinen paastoliturgia
Ke 12.3.	klo 18	paastoliturgia
La 15.3.	klo 18	juhlagiglia ja virpovitsojen siunaus
<i>Palmusunnuntai</i>		
Su 16.3.	klo 10	liturgia ja virpovitsojen siunaus
<i>Suuri viikko</i>		
Ma 17.3.	klo 18	paastoliturgia
Ke 19.3.	klo 18	yleinen sairaanhoito
To 20.3.	klo 9	ehtoopalvelus ja liturgia
To 20.3.	klo 19	kärsimysevankeliumit
Pe 21.3.	klo 16	ehtoopalvelus
Pe 21.3.	klo 18	aamupalvelus ja ristisaatto hautakuvan kanssa
<i>Kristuksen ylösnouseminen, pääsiäinen</i>		
La 22.3.	klo 23.30	puoliyöpalvelus, ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia
Su 23.3.	klo 16	ehtoopalvelus
Ma 24.3.	klo 10	liturgia ja ristisaatto, lasten pääsiäinen

IMATRAN NIKOLAOKSEN KIRKKO

La 2.2.	klo 18	vigilia
Sovintosunnuntai		
Su 3.2.	klo 16	ehtoopalvelus, suuren paaston alku
Ti 5.2.	klo 18	katumuskanoni
Pe 8.2.	klo 18	paastoliturgia
Ke 13.2.	klo 18	paastoliturgia
Gregorios Palamaksen sunnuntai		
Su 17.2.	klo 10	liturgia
Pe 22.2.	klo 18	slaavinkielinen paastoliturgia
La 23.2.	klo 18	vigilia
<i>Ristin kumartamisen sunnuntai</i>		
Su 24.2.	klo 10	liturgia
Pe 29.2.	klo 18	paastoliturgia
Ke 5.3.	klo 18	paastoliturgia
La 8.3.	klo 18	vigilia
<i>Maria Egyptiläisen sunnuntai</i>		
Su 9.3.	klo 10	slaavinkielinen liturgia
Pe 14.3.	klo 18	paastoliturgia
La 15.3.	klo 18	juhlagiglia ja virpovitsojen siunaus
<i>Palmusunnuntai</i>		
Su 16.3.	klo 10	liturgia ja virpovitsojen siunaus

Suuri viikko

Ti 18.3.	klo 18	paastoliturgia
Ke 19.3.	klo 18	yleinen sairaanhoito
To 20.3.	klo 19	kärsimysevankeliumit
Pe 21.3.	klo 14	ehtoopalvelus
Pe 21.3.	klo 18	aamupalvelus ja ristisaatto hautakuvan kanssa
La 22.3.	klo 9	ehtoopalvelus ja liturgia
<i>Kristuksen ylösnouseminen, pääsiäinen</i>		
La 22.3.	klo 23.30	puoliyöpalvelus, ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia
Ma 24.3.	klo 10	liturgia ja ristisaatto, lasten pääsiäinen

JOUTSENON PULPIN EV.LUT. KAPPELI

To 7.2.	klo 18	katumuskanoni
Su 9.3.	klo 10	liturgia

PARIKKALAN TSASOUNA

La 9.2.	klo 18	vigilia
Su 10.2.	klo 10	liturgia
Pe 21.3.	klo 10	kuninkaalliset hetket

Huom! Vuoden 2008 alun jumalanpalveluksia voidaan mahdollisesti täydentää. Seuraa lehtien kirkollisia ilmoituksia.

PYHÄKÖT:

Lappeenrannan kirkko

Jumalansynnyttäjän suojeluksen muistolle,
Kristiinankatu 3

Imatran kirkko

pyhän Nikolaoksen muistolle, Vuoksenniskantie 3

Parikkalan rukoushuone Karjalan valistajien muistolle

Parikkalan Koitsanlahden rukoushuone
apostolien Pietarin ja Paavalin muistolle

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto, Kristiinankatu 7, 53900 LAPPEENRANTA
puh. (05) 451 5511, fax (05) 451 5223, avoinna ma ja ke klo 10–13
lappeenranta@ort.fi

Kirkkoherra **Timo Tynkkynen** (puhuu myös venäjää),
puh. 0400 654 883, timo.tynkkynen@ort.fi

Kanttori **Mauri Patronen**, puh. 040 595 1688

Pastori **Makarios Alatalo** (puhuu myös venäjää),
puh. 040 774 2575

Opettaja **Kirsi Rovio** (puhuu myös venäjää), puh. 050 367 5181,
kirsi.rovio@elisanet.fi

Opettaja **Sanna Salonen** (puhuu myös venäjää),
puh. 050 337 9397, sanna.salonen@koulut.imatra.fi

Seurakuntamestari, diakoni **Veikko Tiittanen**, puh. 040 093 3287

Kiinteistöasiat **Seppo Salpakari**, puh. 0400 255 988,
seppo.salpakari@lentovene.com

Seurakunnan toiminnalliset haasteet

Monesti olen saanut keskustella ulkomaalaisten ortodoksisten pappien kanssa, jotka ovat hämmästelleet suomalaisten ortodoksisten seurakuntien toimintaa. Erityisesti heitä on puhuttanut se, että seurakunnissamme on paljon muuta kuin jumalanpalveluksia. On tietysti totta, että jumalanpalvelukset ja niiden herättämä hengellinen elämä ovat ydinkysymyksiä, mutta jo Kristuksen kastekäsky velvoittaa meidät huolehtimaan myös opetuksesta.

Kirkollinen kasvatusperinne on yksi suomalaisen ortodoksisuuden merkittäviä saavutuksia. Tämän vuoksi seurakunnissamme tapahtuukin paljon. Järjestämme erilaisia

opintopiirejä, luentoja ja tapahtumia, jotka palvelevat kirkon julistustyötä. Ne ovat monesti myös ”ikkuna” ortodoksisuuteen monille kirkon ulkopuolisille tahoille.

Tärkeätä on kuitenkin aina muistaa, että seurakunnallisessa toiminnassa tulee olla selvä sidos kirkon opetukseen. Erilaiset tilaisuudet eivät ole itsetarkoitettu, vaan niiden kautta meidän on etsittävä seurakuntalaisiamme, kasvatettava heitä ja ohjattava hengellisen elämän poluille.

Hengellisen jano ihmisessä johtaa todelliseen sakramentaaliseen yhteyteen Kristuksen kanssa. Tässä mielessä seurakunnan toimintapiirien kasvattava ja opettava rooli on tie johdattaa seurakuntalaiset

ymmärtämään Kristuksen kutsua sielun pelastukseen. Seurakuntamme on ollut perinteisesti aktiivinen monine toimintoineen; tästä huolimatta on suuri joukko seurakuntalaisia, jotka ovat jostain syystä jääneet ulkopuolisiksi.

Suurena haasteena meille kaikille onkin löytää tämä väestönosa. Emme voi vain tyytyväisinä kääpetyä olemassa olevaan ja sulkea silmiämme haasteilta. Niille on oltava avoimia, ja meidän on rohkeasti tehtävä työtä ihmisten löytämiseksi. Kirkko on meille pelastuksen laiva, ja vastuullamme on se, kuinka moni purjehtii mukana.

Alkanut vuosi on edelleen muutoksen aikaa seurakunnassamme. Uusi kirkkoherra on aloittanut työnsä, ja suurella mielenkiinnolla odotamme toisen papin toimen täyttämistä. Jonkin aikaa elämme vauhdilla miehityksellä, mutta pyrimme turvaamaan tässäkin tilanteessa monipuolisen jumalanpalveluselämän ja seurakunnallisen toiminnan. On suuri siunaus, että seurakuntamme voi tarjota työtä kahdelle papille. Tämä panostus an-

taa mahdollisuuden laajalaaiseen pastoraaliseen toimintaan alueellamme.

Uusi vuosi on myös haaste hallintoelimille, jotka ovat aloittamassa uutta kauttaan. Valtuusto valittiin syksyllä, ja uusi neuvosto aloittaa työskentelynsä. Monet toimikunnat ovat nekin uuden edessä. Niiden aloittaessa yksi tärkeimmistä tehtävistä on oman toiminta-alan arvioiminen ja suuntaviivojen luominen tulevaisuuteen. On tärkeätä ajoittain arvioida työskentelyä, koska silloin voimme kohdentaa toimintaamme mahdollisimman tehokkaasti ja oikealla tavalla. Tässä kaikki tarvitsemme myös seurakuntalaisten aktiivista panosta.

Kertokaa papiston jäsenille ja luottamushenkilöille toiveitanne ja ideoitanne. Kommunikointi on aina yhteiseksi eduksi ja kehittää seurakuntayhteisöä vastaamaan haasteista. Tulkaa, nähkää ja kokekaa! Seurakunta on meille kaikille rakas ja voimme tukea sen kasvua hengellisenä yhteisönä omilla lahjoillamme.

■ Isä Timo Tynkkynen

LAPPEENRANTA Toimintaa ja tapahtumia

TIISTAISEURA

Tiistaiseuran ohjelma 2008:

- 5.2. vuosikokous.
- 19.2. isä Mitro Revon kirjasta: Termien takana.
- 4.3. Vladimir Sokratilin, Taivaallisen Jerusalemin esikartano.
- 15.3. pääsiäismyyjäiset.
- 1.4. kirjasta: Termien takana.
- 15.4. asiaa reilun kaupan tuotteista.
- 29.4. kirjasta: Termien takana.
- 6.5. metropoliitta Kallistos Warren kirjasta: Sisäinen valtakunta.
- 13.5. kevätkauden päättäjäiset

SUKKELAT SORMET ASKARTELEVAT

Alakoululaisten askartelukerho 7–12-vuotiaille
Lappeenrannan kerho ko-

koontuu Linnoituksella (Kristiinankatu 7) **lauantaisin kello 10–13**. Kokoon-tumiskerrat ovat seuraavina päivinä: 19.1., 2.2., 16.2., 8.3., 5.4. ja 19.4. Kerhossa on lapsille tarjolla pientä välipalaa työskentelyn lomassa. Tarkemman ohjelman saa Kirsi-opelta. Etukäteen ilmoittautuminen kerhoon on erittäin tärkeää, jotta osaan hankkia riittävän määrän askartelumateriaalia. Otan koko ajan ilmoittautumisia vastaan. Käikentäisten talkoolaisten apua otetaan ilolla vastaan. Tervetuloa mukaan viihtymään! Kirsi Rovio, puh: 050 367 5181, kirsi.rovio@elisanet.fi

ORTODOKSIKERHO

Haluatko oppia tuntemaan paremmin ortodoksisuutta? Avoi-

met keskustelutilaisuudet kaikille ortodoksisuudesta kiinnostuneille. tiistai-iltaisoin kello 18 Linnoituksen seurakuntatalolla. Kokoon-tumiskerrat: 29.1. Mitä oman kirkon pyhät ikonit kertovat?, 12.2. Pitäisikö minun paastota?, 11.3. Syynnintunnustus, apu vai tuomio? ja 8.4. Osallistuminen jumalanpalveluksiin.

POKROVAN PÄIVÄPIIRI

Kokoonnumme maanantaisin kello 13 Linnoituksen seurakuntatalilla. Ohjelmassa ateria, hengellinen keskustelu, ohjelmaa yms. Kokoonnumme 21.1., 25.2., 10.3. ja 21.4. Tervetuloa viihtymään yhdessä!

KIRKKOKUORO

Harjoitukset tiistaisin klo 18.30

Linnoituksen seurakuntatalilla 5.2., 11.3., 8.4. 22.4. ja 6.5. Oletko kiinnostunut kirkkolaulusta ja haluaisit tulla mukaan kuoroon, ota yhteyttä isä Mauriin, puh. 040 595 1688.

VALAMON YSTÄVÄT

Valamon Ystävät järjestää toimintaa seurakuntatalilla, katso kirkollisista ilmoituksista.

ОЗНОКОМЛЕНИЕ С ПРАВОСЛАВИЕМ ДЛЯ ВЗРОСЛЫХ

Venäjänkielistä opetusta aikuisille

Kokoonnumme slaavinkielisen jumalanpalveluksen jälkeen seurakuntatalille teulle ja keskustelemme hengellisistä aiheista. Tervetuloa!

Мы собираемся после богослужений на славянском языке в приходском доме Покровской церкви. Чай и духовная беседа, см. расписание богослужений!

ДЕТСКИЙ КРУЖОК НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

Venäjänkielinen lastenkerho

Kerho kokoontuu Linnoituksen seurakuntasalilla maanantaisin kello 16.30–18. Ohjaajina Olga Hodokainen (puh. 040 718

9073) ja Olga Schevtsov. Наш кружок собирается по понедельникам в 16.30–18.00 часов в приходском доме Покровской церкви в крепости. Дополнительные сведения: Ольга Ходокайнен (040 718 9073) или Ольга Шевцова.

РУССКОЯЗЫЧНЫЙ ХОР

Venäjänkielinen kuoro

Смотрите объявления прихода в местной газете Etelä-Saimaa.

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN PERHEUUTISIA

15.11.–27.12.2007

KASTETUT
Välilmaa, Tuuli Ida Katariina

Oprea, Tatiana
Suikkanen, Hannu Tapio
Vasilyeva, Svetlana
Vasiliyev, Vladimir
Vikström, Raimo

KUOLLEET
Pelkonen, Maria

KIRKKOON LIITTYNEET
Khoziainov, Aleksei Valerij
Dmitrieva, Yulia
Oprea, Andrei

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET
Lisitsin, Lasse Ville Valtteri
Liimola, Sami Markus

Imatran kuulumisia

Jumalan kolmesta persoonasta, 29.1. Uskontunnustus: Ylösnousemus ja iankaikkinen elämä, 12.2. Luostarielämän erilaiset kilvoitusmuodot, 26.2. Vuosikokous, 11.3. Virpovitsatalkoot, 15.3. Pääsiäisherkkujen myyjäiset, 1.4. Elämän kirkkaita kokemuksia, 8.4. Luostarielämä Karjalassa, 22.4. Pyhän Trifonin hengellinen perintö, 6.5. Syväriin luostari ja pyhä Aleksanteri, 13.5. Kevätkauden päätös.

IKONIN YSTÄVÄT

Ikonin Ystävien toimintaan kutsutaan kaikkia kirkkotaiteesta kiinnostuneita. Toiminta on tarkoitettu myös muille kuin ikonimaalausta harrastaville. Kevään kokoukset maanantaisin kello 18 seurakuntasalissa seuraavina iltoina: 21.1., 11.2., 10.3. ja 14.4. Tervetuloa!

HENGEN JYVIÄ

Avoin keskustelu- ja opintomahdollisuus kaikille ortodoksisesta uskosta kiinnostuneille. Kokoukset tiistai-iltoina kello 18 seurakuntasalilla. Kevään 2008 aiheita:

- 22.1. Raamatun esimerkit sisäisestä kilvoituksesta,
- 19.2. paastonajan elämänmuoto,
- 4.3. suuren viikon jumalanpalvelukset.

KIRKKOKUORO

Harjoitukset tiistaisin klo 18.30 Imatran seurakuntasalilla 29.1., 12.2., 1.4., 15.4., 29.4. ja 13.5. Oletko kiinnostunut kirkkolaulusta ja haluaisit tulla mukaan kuoroon, ota yhteyttä isä Mauriin, puh. 040 595 1688

РУССКОЯЗЫЧНЫЕ ХОРЫ И КРУЖКИ

– Venäjänkieliset lastenkerhot ja aikuisten kuoro

Русскоязычный кружок «Родственные Души» организует для взрослых и детей разные события. У нас есть хор для взрослых и детские музыкальные группы. После богослужений на славянском языке состоится чай и духовная беседа в приходском доме Свято-Никольской церкви. См. наши объявления в местной газете Uutisvuoksi по пятницам. Дополнительные сведения: отец Тимофей (0400 654 883) и Татьяна Брагина.

SIMPELEEN-PARIKKALAN ALUEEN TOIMINTAA

TIISTAISEURA kokoaa alueen väestöä yhteen. Tulkaa rohkeasti mukaan toimintaan. Kokouksistamme ilmoitetaan paikallisessa lehdessä, Parikkalan-Rautjärven Sanomissa. Tiistaiseuran puheenjohtaja

LÄMMIN KIITOS

KP metropoliitta Ambrosiukselle, seurakuntalaisille ja kaikille yhteiseen juhlaamme osallistuneille kirkkoherran tehtävään siunaamiseni päivänä 23.12.2007.

Isä Timo Tynkkynen

Leea-Putkuri Lappalainen Simpeleeltä.

SARAFANIKURSSI 9.2.-9.3.

Imatran seurakuntasalilla
● La 9.2. klo 10-15 (6 x 45 min. + 30 min. ruokatauko); suora- ja kiilarafaani eli olkainhame
● Su 10.2. klo 10-15 rätsinä eli paita
● La 23.2. klo 10-15 peretniekka eli esiliina tai sulkkuvyö
● Su 24.2. klo 10-15 röijy eli nuttu eli takki
● La 8.3. klo 10-15 päähineet ja viimeistelyä
● Su 9.3. klo 10-12.15 (3 x 45 min.) viimeistelyä ja valmiiden pukujen esittely
Kunakin kurssipäivänä käsitellään yhtä vaatekappaleryhmää, mutta toki edellisillä kerroilla aloitettuja voi jatkaakin. Kurssilla perehdytään itäisen kansanpuvun ompelemiseen. Opettaja Soja Murto-Hartikainen. Kurssin hinta omin eväin seurakuntalaisille 35 € ja muille 75 €. Materiaalit kukin kurssilainen hankkii itse. Ilmoittautumiset: Liisa Tynkkynen, puh. 040 838 4255. Järjestäjänä Imatran Tiistaiseura, PSHV/ Kristillinen Opintokeskus.

PIKKU-MIKKULAN LASTENKERHO

Iloista toimintaa perheen pikkuväelle tiistai-iltoina Sienimäen seurakuntasalilla kello 18. Kerho vetää Katri Haataja, puh. 040 577 3028. Tervetuloa mukaan kerhoon! Seuraa Uutisvuoksen kirkollisia ilmoituksia!

SUKKELAT SORMET ASKARTELEVAT

Alakoululaisten askartelukerho 7–12-vuotiaille

Imatran kerho kokoontuu Sienimäellä (Vuoksenniskantie 3) maanantaisin kello 17–20. Kokouksikerrat ovat seuraavina päivinä: 21.1., 4.2., 18.2., 10.3., 7.4. ja 21.4.

Kerhossa on lapsille tarjolla pientä välipalaa työskentelyn lomassa. Tarkemman ohjelman saa Kirsi-opelta. Etukäteen ilmoittautuminen kerhoon on erittäin tärkeää, jotta osaan hankkia riittävän määrän askartelumateriaalia. Otan koko ajan ilmoittautumisia vastaan. Kaikenikäisten talkoolaisten apua otetaan ilolla vastaan.

Tervetuloa mukaan viihtymään! Kirsi Rovio, puh: 050 367 5181, kirsi.rovio@elisanet.fi

IMATRAN TIISTAISEURA

Kokoukset tiistai-iltoina kello 15 seurakuntasalilla Sienimäellä. Kevätkauden ohjelma: 15.1. Uskontunnustus: Oppi

REILUN KAUPAN TUOTTEITA KÄYTTÖÖN

Eri kirkollisten järjestöjen vetoamus ekologisesta ajattelusta Toivon kantajat –kiertueen myötä on saanut positiivista vastakaikua seurakunnassamme. Sekä Imatran että Lappeenrannan tiistaiseurat ovat päättäneet käyttää tilaisuuksissaan reilun kaupan kahvia ja teetä. Tässä on hyvä haaste myös muille seurakunnan toimintapiireille olla mukana kampanjassa.

Tampereen seurakunta

JUMALANPALVELUKSET

SUVANTOKATU 10 A
33100 TAMPERE

KH Kerttu Halonen, **RH** Rolf Hernberg, **HH** Heikki Honkamäki, **EI** Elina Inkinen, **JK** Jorma Kudjoi, **JL** Jarmo Lehto, **VM** Viktor Maksimovski, **JM** Jouni Mäkelä, **MR** Mitro Repo, **GS** Gaius Sahlberg, **TS** Tuomas Sidoroff, **MT** Markku Toivanen

TAMPEREEN KIRKKO

HELMIKUU

Herran temppeleihin tuominen

Pe 1.2.	klo 18	vigilia	HH JL
La 2.2.	klo 10	liturgia	HH JL
La 2.2.	klo 18	vigilia	MT JL
Su 3.2.	klo 10	liturgia	MT JL
Suuren paaston aloitus			
Su 3.2.	klo 18	svintossunnuntain ehtoopalvelus	MT HH JL
Ma 4.2.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	katumuskanoni	HH JL
Ti 5.2.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	katumuskanoni	MT JL
Ke 6.2.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	katumuskanoni	HH JL
To 7.2.	klo 16	synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	katumuskanoni	MT JL
La 9.2.	klo 18	vigilia	HH EI
Su 10.2.	klo 10	liturgia	HH EI
Ke 13.2.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	paastoliturgia	HH JL
La 16.2.	klo 18	vigilia	HH JL
Su 17.2.	klo 10	liturgia	HH JL
Ke 20.2.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	paastoliturgia	MT JL
La 23.2.	klo 10	liturgia (slaavi)	VM JL RH
La 23.2.	klo 18	vigilia	MT JL
Su 24.2.	klo 10	liturgia	MT JL
Ke 27.2.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	paastoliturgia	HH JL

MAALISKUU

La 1.3.	klo 18	vigilia	HH JL
Su 2.3.	klo 10	liturgia (slaavi)	HH JL RH
Ke 5.3.	klo 9	paastoliturgia	MT HH JL
La 8.3.	klo 18	vigilia	MT KH
Su 9.3.	klo 10	liturgia	GS KH
Ke 12.3.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	paastoliturgia	HH JL
La 15.3.	klo 18	vigilia, virpovitsojen siunaus	MT JL
Su 16.3.	klo 10	liturgia, palmusunnuntai	MT JL
Ma 17.3.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	paastoliturgia	HH JL
Ti 18.3.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	paastoliturgia	MT JL
Ke 19.3.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 17	aamupalvelus	MT HH JL
	klo 18	yleinen sairaanvoitelu	MT HH
To 20.3.	klo 10	suuren torstain liturgia	MT HH JL
	klo 18	aamupalvelus	
		- kärsimysevankeliumit	MT HH JL
Pe 21.3.	klo 14	suuren perjantain ehtoopalvelus	MT JL
	klo 18	suuren lauantain aamupalvelus	MT JL
La 22.3.	klo 10	suuren lauantain liturgia	MT JL
Pääsiäinen, Kristuksen ylösnousemuksen juhla			
La 22.3.	klo 23.30	alkaen pääsiäisyöpalvelus	MT JL
Ma 24.3.	klo 10	liturgia	HH JL
Ti 25.3.	klo 9	liturgia, Neitsyt Marian ilmesty	MT HH JL
Pe 28.3.	klo 9	liturgia	MT HH JL
La 29.3.	klo 18	vigilia	HH JL
Su 30.3.	klo 10	liturgia (kreikka)	MR JL

PORIN KIRKKO

Ti 5.2.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	katumuskanoni	HH JM
Su 10.2.	klo 10	liturgia	JK JM
La 23.2.	klo 18	vigilia	JK JM
Su 24.2.	klo 10	liturgia	JK JM
Ke 27.2.	klo 18	paastoliturgia	MT JK JM
Ti 4.3.	klo 16	alkaen synnintunnustukselle vastaanotto	
	klo 18	yleinen sairaanvoitelu	MT JK
Su 9.3.	klo 10	liturgia	MT JK JM

Pe 21.3.	klo 14	suuren perjantain ehtoopalvelus	HH JK JM
Pe 21.3.	klo 18	suuren lauantain aamupalvelus	HH JK JM
La 22.3.	klo 23.30	pääsiäisyön palvelus	HH JK

KOLHON KIRKKO

Su 17.2.	klo 10	liturgia	MT EI
Su 16.3.	klo 10	liturgia	HH KH

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

La 16.2.	klo 10	liturgia, vainajien muistelupäivä	MT JL
To 21.2.	klo 17.30	rukouspalvelus (tsasounien ilta -tapahtuma)	MT
Toinen pääsiäispäivä			
Ma 24.3.	klo 10	liturgia	MT KH

MUUALLA SEURAKUNNAN ALUEELLA

TAMPEREEN YLIOPISTON KAPPELI, Pinni B, 5. krs.

Ke 6.2.	klo 8.30	aamupalvelus	MT JL
Ke 12.3.	klo 8.30	aamupalvelus	HH JL

AKAA, Toijala

To 13.3.	virpovitsojen siunaus kouluilla	GS MS
	klo 10.00 Nahkialan koulu, klo 12.15 Arvo Ylpön koulu,	
	klo 13.20 Toijalan yhteiskoulu	

JÄMSÄ, Jämsän ev.lut. seurakuntasali, Lindemaninkatu 1 (Kustaan-koto), Jämsä

Su 3.2.	klo 10	liturgia	HH KH
Su 30.3.	klo 10	liturgia	MT EI

PYHÄKÖT:

Tampereen kirkko, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle, Tuomiokirkonkatu 27, puh. (03) 3141 2724, isännöitsijä: Heikki Häyhtiö, puh. 040 732 0654, vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 0206 100 360, 050 557 0054
Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle, Kappelintie, 35990 Kolho, isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347
Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle, Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. 0206 100 364, isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137
Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle, Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski, isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto, Suvantokatu 10, 2. kerros, 33100 Tampere on avoinna: TI-PE klo 9-13, puh. 0206 100355, fax 0206 100356
Kirkkoherra Markku Toivanen, markku.toivanen@ort.fi, puh. 0206 100 357, 050 557 0050. Päivystys ke ja to
II pappi Heikki Honkamäki, heikki.honkamaki@ort.fi, puh. 0206 100 359, 050 557 0057. Päivystys ti ja pe
Kanttori Jarmo Lehto, jarmo.lehto@ort.fi, puh. 0206 100 358, 050 557 0051
Taluspäällikkö Marita Jouhki-Inkinen, marita.inkinen@ort.fi, puh. 0206 100362, 050 557 0055
Kanslisti Arja Pikkuharju, arja.pikkuharju@ort.fi, puh. 0206 100 363, 050 5570056
Emäntä Leena Hanninen, puh. 0206 100 361, 050 5570053 leena.hanninen@ort.fi
Diakonia-asioissa voi Tampereen seudulla ottaa yhteyttä diakoni Harri Kahilaan, puh. 045 130 6723, tai diakoni Rolf Hernbergiin, puh. 040 551 5705, ja Porin seudulla pastori Jorma Kudjoihin, puh. 040 571 9137.

Kirkon toimelias vuosi

Tässä Analogissa eivät kaikki viime vuoden tilastotapahumat ole vielä selvillä, mutta jotain voidaan kertoa: seurakuntamme jäsenmäärä on taas lisääntynyt. Ilahduttavaa on lisäksi se, että kastettujen lukumäärä on suurempi kuin kuolleiden.

Tarkempi tilasto seurakunnasta ja koko hiippakunnasta valmistuu myöhemmin, mutta aiempien vuosien tapaan muuttoliike on suuntautunut kasvu-

keskuksiin ja vahvoihin opiskelukaupunkeihin.

Mennyt vuosi oli seurakunnan ja koko kirkkokunnan elämässä hyvin toimelias, sillä monet suuret hankkeet siirtyivät suunnitelmista käytäntöön. Vuoden aikana seurakunnat harjoittelivat uuden kirkkolain ja kirkkojärjestyksen soveltamista. Koko vaikuttavuudessaan ne tulevat käyttöön vasta nyt aloittavan uuden valtuustokauden aikana.

Seurakuntien virat

muuttuivat toimiksi, ja siten Tampereen seurakunnassa on tällä hetkellä seitsemän koko- tai osa-aikaisista toimihenkilöä. Samanlaisesti uudistui myös kirkkokunnan palkkausjärjestelmä. Myös hiippakuntaneuvosto, joka on hiippakunnan ja seurakuntien yhteistoimintaelin, aloitti toimintansa.

Suuri muutos on kirkolliskokouksen kokoontuminen vastaisuudessa vuosittain. Näin siis monien kirkkokunnan hankkeiden toteutus saa lisävauhtia, sillä hankkeiden etenemistä voidaan seurata vuosittain. Loppuvuodesta kokoontunut kirkolliskokous käsitteli kirkon pitkän aikavälin suunnitelmaa ja lähetti sen lausunnolle seurakuntiin ja eri kirkollisille järjestöille ja sidosryhmille.

Laki, kirkkojärjestys, ohjesäännöt ja hallintoantavat puitteet toiminnal-

lemme. Tärkeintä on kuitenkin löytää jokainen ihminen, joka etsii yhteyttä kirkkoon. Joukossamme on niitä, jotka ovat ikänsä osallistuneet kirkon liturgiseen elämään. On myös niitä, joiden yhteys on välillä kadonnut, mutta jotka nyt jälleen etsivät paaluuta. On myös heitä, jotka vasta tutustuvat, millainen yhteisö ortodoksinen paikallisseurakunta on.

Kaikille teille toivotamme: Tervetuloa! Hengellisen elämän etsimisessä, herättämisessä ja ylläpitämisessä perusasia on yhteinen jumalanpalvelus. Osallistuessamme palveluksiin saamme hengellistä opetusta, ja samalla yhdessä opimme tekemään seurakunnastamme palvelevan yhteisön, jonka keskele Kristus tulee.

Siinattua suuren paaston aikaa!

■ Isä Markku Toivanen

TAMPERE Toimintaa ja tapahtumia

NOKIAN TIISTAISEURA

Tiistaiseura kokoontuu:

- 24.1. Heikki Häyhtiö Mukaniitynk. 18 A.
- 28.2. Leo Kuunila, Koskenmäenk. 4 A 5

RUNORYHMÄ

Kokoontumiset kevätkaudella 2008 joka toinen maanantai klo 17.30–19.30 seuraavasti: 11.2.; 25.2.; 10.3.; 7.4.; 21.4.; 5.5. ja 19.5. Kokoontumispaikka on Nikolain salin kerhuhuone. Tervetuloa uudet ja vanhat runon ystävät! Yhteysthenkilö: Annikki Limatius-Toivanen, puh. 040 504 7479.

VALAMON YSTÄVÄT Tampereen osasto

Yleisöillat järjestetään Nikolain salissa alkaen klo 18. Iltoihin peritään 5 € /2,5 €:n (opiskelijat) osallistumismaksu, johon sisältyy pienimuotoinen tarjoilu. Tulot käytetään Uuden-Valamon luostarin hyväksi. Esitelmöitsijät ja aiheet:

- To 21.2. tsasounien ilta Valkeakoskella. Ehtoopalvelus tsasounalla ja tsasounan esittely klo

17.30. Ehtoopalveluksen jälkeen siirrytään luterilaiseen seurakuntasaliin, Valkeakoskenkatu 27, jossa arkkitehti Sakari Siitonen pitää esitelmän: Kuvaesitys tsasounarakennuksista.

- Ti 4.3. kuvataiteilija Elina Meremies: Näkyvä ja näkymätön taiteessani.

● Ti 8.4. Outi Vasko: Ortodoksisesta ulkomaanavusta OrtAidista: Etiopia - lupaava esimerkki toimivasta kansainvälisestä vastuusta.

- Ti 13.5. FT Tenho Pimiä: Ortodoksista sotasaalista tutkijavoinin Itä-Karjalasta 1941-1944.

Osasto järjestää 31.7.-3.8. pyhiinvaelluksen Venäjälle Tihvinään kunnioittamaan Tihvinän ihmeitä tekevää Jumalanäidin ikonia. Matkan hinta on 395 €. Yksityiskohdista ja mahdollisesti vapautuvista paikoista voit tiedustella vastuulliselta matkanjärjestäjältä Joensuun Kongressi- ja Matkapalvelu Oy:ltä, puh. (013) 248 8421 tai arja.friman@saunalahti.fi. Tervetuloa!

KIRJALLISUUDEN LUKUPIIRI

Lukupiiri jatkaa kevätkaudella.

Lisätietoja kokoontumisajoista ja paikasta saa piirin vetäjältä Arja Laaksoilta, puh. 050 325

1880 tai sähköpostitse: arja.laakso1@luukku.com. Tervetuloa ryhmään!

Tampereen seurakunnan perheutisia 1.11.–31.12.2007

KASTETUT
Annala Iita Juudit Neonilla
Kymäläinen Tiiu Tuulia
Nevala Veera Katariina
Parviainen Melina Maria
Poikia 0, tyttöjä 4, yhteensä 4

IKUINEN MUISTO
Mäkiselkä Erkki Eero 76 v.
Porotähti Valentina 81 v.
Vottonen Matti Juhani 64 v.
Vuorinen Kerttu 77 v.
Miehiä 2, naisia 2, yhteensä 4

TERVETULOA SEURAKUNTAAN
Ihatsu Maiju Irene
Isoaho Minttu Maaria

Jarova Marina
Koivunen Tuomo Arto Oskari
Larjosalo Mikko Tapani
Liimola Sami Markus
Loimo Hannu Johannes
Niskanen Petri Juhani
Onishko Natalja
Palviainen Jere Mikael
Puharinen Kirsti Liisa
Pääkkö Marja Kristiina Elisabet
Sauramo Salla Helinä Julia
Savolainen Jorma Juhani
Sidoroff Inka Ilona
Surakka Piiia Maria
Toivonen Hugo Johannes
Miehiä 7, naisia 7, yhteensä 14

Haluatko OHJAAJAKSI ensi kesän kriparille?

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakunnat järjestävät perinteisen kristinoppileirin Julkujärvellä 12.–20.7.2008. Leirille otetaan 10 ohjaajaa muun henkilökunnan avuksi. Edellytyksenä ohjaajaksi tulemiselle on, että on itse suorittanut kristinoppileirin Julkujärvellä tai muualla. Lähetä vapaamuotoinen hakemus isä Heikki Honkamäelle osoitteeseen heikki.honkamaki@ort.fi tai Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, 31.3.2008 mennessä. Valinnasta tiedotetaan huhtikuun lopulla.

Seurakunnan nuorisotyön kysymyksiä Tampereella

Isä **Heikki Honkamäki** antaa vastauksia Tampereen nuorisotyön kysymyksiin.

1. Miksi kristinoppileiristä pitää maksaa? Eikö sen pitäisi kuulua palveluun, kun kerran vanhemmat ovat maksaneet vuosikymmeniä kirkollisveroa?

Kristinoppileirimaksu on ns. omavastuuosuus. Se kattaa vain pienen osan seurakunnalle koituvista kustannuksista. Leirimaksu on viimeisten viiden vuoden aikana ollut 100 euroa. Maksua ei ole korotettu, vaikka yleinen kustannustaso onkin noussut. Tällä on haluttu korostaa maksun omavastuullista luonnetta.

Omavastuumaksut ovat arkipäivää yhteiskunnan eri alueilla, esimerkiksi terveyskeskusten käyntimaksut ja oppilaitosten lukukausimaksut, vaikka palveluina ne ovatkin ilmaisia. Sama pätee seurakuntien järjestämiin leireihin. – Myös luterilaiset rippileirit ovat maksullisia.

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakunnat ovat viime vuosina hankkineet leirien majoituksen ja ruokailut ostopalveluina Tampereen ev.lut.seurakunnilta. Niistä koituvien kustannusten lisäksi seurakunnille aiheutuu kuluja mm. ohjaajien palkoista, matkakustannuksista ja oheismateriaalista.

Kyselykierros muihin seurakuntiin osoitti, että leirit maksavat muualla noin 150–220 euroa. Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan kriparin leirimaksu on siis halvimpasta päästä. Kohtuullista leirimaksua voi pitää eräänlaisena jäsenetuna ja vastineena maksamilleen kirkollisveroilta.

2. Miksi ylioppilaille Tampereella ei enää anneta stipendiä?

Tampereen seurakunta haluaa edelleen muistaa ylioppilas- tai ammattitutkinnon suorittaneita jäseniään.

Ongelmaksi on muodostunut se tosiasia, että seurakunta ei nykyään saa tietoonsa läheskään kaikki-

en tutkinnon suorittaneiden nimiä. Vain osa on lukiossa ortodoksisen uskonnonopetuksen piirissä, ja toisaalta osa opiskelee eri paikkakunnalla. Lisäksi jotkut ortodoksiabiturientit eivät ole seurakunnan jäseniä, vaikka ovatkin ortodoksisessa opetuksessa (esimerkiksi osa maahanmuuttajista).

Muistamiskäytäntö on siis hakenut viime vuosina uusia muotoja. Tulevaisuudessa tutkinnon suorittaneita pyydetään ottamaan yhteyttä seurakuntaan, jotta tiedettäisiin, kuinka monelle lahja varataan. Asiasta tiedotetaan Analogi-lehdessä. Lahjan voi käydä noutamassa seurakunnan kansliasta tai se toimitetaan perille sopimuksen mukaan.

Jos siis haluaa seurakunnan muistavan uutta ylioppilasta tai ammattiin valmistunutta, kannattaa olla rohkeasti ja hyvissä ajoin yhteydessä seurakunnan pappeihin.

3. Miksi ortodoksisilla seurakunnilla ei ole lastenkerhoja ja muuta lastentoimintaa luterilaisten seurakuntien tapaan? Miksi meidän seurakunta tekee niin vähän lapsi- ja nuorisotyötä?

Ortodoksisien seurakuntien on joskus toivottu järjestävän samanlaista lapsi- ja nuorisotyötä kuin mitä luterilaiset seurakunnat tekevät. Suurissa luterilaisissa seurakunnissa, joissa veronmaksajia on satakertaisesti enemmän, mahtuu luonnollisesti olemaan laajaakin toimintaa.

Ortodoksiset seurakunnat toimivat kuitenkin huomattavasti pienemmin talous- ja henkilöstöresurssein. Emme pysty millään järjestämään rinnakkaisia toimintamuotoja luterilaisten seurakuntien kanssa. Lapsille on tarjolla nykyään monenlaisia virikkeitä muidenkin järjestäjien taholta. Seurakunnat eivät ole enää ai-

noita toimijoita lasten ja nuorten parissa.

Seurakuntaväki ei myöskään asu enää seurakuntakeskuksen välittömässä läheisyydessä. Matka kaupungin toiselta laidalta kerhoon ja takaisin saattaa viedä pidemmän ajan kuin mitä kerhoilta itsessään kestää. Tämä saattaa vaikuttaa niin osallistumiseen kuin kerhotarjontaan.

Ortodoksisista nuorisotyötä suunniteltaessa voisi pitää mielessä seuraavan ydinajatuksen:

Ortodoksisien seurakuntien kannattaa erikoistua siihen, mitä ei muualta saa: ortodoksisiin lastenleireihin, kripareihin, jatkokripareihin, leirinohjaajatyöhön sekä mahdollisuuksien ja kysynnän mukaan lastenkerhoihin. Niiden suhteen meiltä löytyy kokemusta.

On myös hyvä muistaa, että suuri osa ortodoksilapsista ja -nuorista on viikoittain säännöllisessä yhteydessä omaan kirkkoonsa koulun uskonnonopetuksen myötä. Meillä on hyvät, ansiansa osaavat uskonnonopettajat, joiden kautta yhteys omaan seurakuntaan toimii joustavasti. Kolme kertaa lukukaudessa pidettävät koululaisliturgiat ja sen jälkeiset ruokailut Nikolainsalissa ovat todellisia nuorisotapahtumia. Mikä onkaan mukavampaa kuin nähdä kirkko ja seurakuntasali täynnä oman seurakunnan lapsia ja nuoria!

4. Lapsemme osallistuu ensi kesän kristinoppileirille. Haluaisimme tietää, mitä kristinoppileirillä tehdään?

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksisien seurakuntien leirit pidetään Ylöjärven Julkujärvellä ev.lut.seurakunnan leirikeskuksessa. Vuoden 2008 leirin ajankohta on 12.-20. heinäkuuta.

Ilmoittautumiset käynnistyivät jo syksyllä. Keväällä on vuorossa tutustumispäivä. Leirille tuleva saa tässä yhteydessä leiripassin, johon kerätään merkinnät tutustumispäivään osallistumisesta, yhdestä kirkkokäynnistä ennen leiriä sekä opintosuorituksista leirillä.

Leirin ohjelmaa rakentuu aamu- ja iltarukousten, ruo-

kailuiden (5 kertaa päivässä!), oppituntien ja opetusdemonstraatioiden ympärille. Demonstraatioissa käydään läpi kirkollisia toimituksia. Leiriläiset käyvät myös ripillä eli osallistuvat katumuksen sakramenttiin. Leirin perinteeseen kuuluu myös, että jokainen osaa leiriltä lähtiessään ulkoa uskontunnustuksen.

Leiriläiset harjoittelevat myös lukijan tehtäviä jumalanpalveluksissa. Lisäksi on vapaa-aikaa sekä ohjaajien ohjaamaa ohjelmaa, pelejä ja leikkejä. Myös retkipäivä kuuluu ohjelmaan, samoin vierailupäivä leiriviikon puolivälissä, jolloin perheenjäsenet voivat tulla käymään.

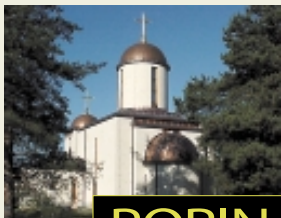
Leirin johtajana toimii isä Heikki Honkamäki, opettajana on myös seurakuntien pappeja, leirikanttori sekä noin 10 ohjaajaa. Ohjaajat ovat edellisten vuosien leiriläisiä. Tytöt ja pojat asuvat eri rakennuksissa, muutamien hengen huoneissa.

Leiriviikko päättyy lauantaina iltapäivällä. Sunnuntain päätösliturgiaan kukin osallistuu oman seurakuntansa kirkossa. Liturgian jälkeen on ryhmäkuvaus kirkossa sekä (Tampereella ja Turussa) lyhyt kahvittelaisuus seurakuntasalissa. Tilaisuuden lopuksi jaetaan kristinoppileirin päästötodistus ja pieni leirimuisto.

Leirin jälkeen jatkokriparit ovat olleet suosittuja. Kyseessä on viikonloppu yleensä Turun tai Hämeenlinnan seurakunnan alueella paikallisessa leirikeskuksessa. Vaikka jatkokriparit ovat täysin vapaaehtoisia, niihin on aina osallistuttu sankoin joukoin. Monet haluavat myös tulla ohjaajiksi seuraavien vuosien kripareille.

Joskus leirille tulevat saattavat hieman jännittää kriparia. Voi tuntua erikoiselta, kun tullessaan leirille ei ehkä tunne ketään entuudestaan. Voin vakuuttaa, että ortodoksiselle kristinoppileirille osallistuneet ovat leirikäsen jälkeen monta kokemusta rikkaampia kuin luokkakaverit 9. luokalle tultaessa. Leiriltä lähdetessä on nimittäin henkisenä pääomana melkein 50 uutta tuttavuutta. Ja niitä kaikkia yhdistää juuri ortodoksisuus!

■ Isä Heikki Honkamäki

PORIN kuulumisia

PORIN SEUDUN TIISTAI-SEURA RY

Pj.isä Jorma Kudjoi, puh.040 571 9137, vpj. Anita Luonila, puh.050 569 3671

Tiistaiseura kokoontuu pääsääntöisesti joka toinen tiistai klo 18

- Ti 12.2. klo 18 tiistaiseurailta
 - Ti 26.2. klo 18 vuosikokous
 - Ti 11.3. klo 18 tiistaiseurailta
 - La 15.3. klo 18 piirakkatalkoot
 - Su 16.3. klo 12–14 myyjäiset
 - Ti 25.3. klo 18 tiistaiseurailta
 - Ti 8.4. klo 18 tiistaiseurailta
 - Ti 22.4. klo 18 tiistaiseurailta
- Liturgioitten jälkeen kirkkokah-

vit seurakuntasalin puolella.

Kirjallisuuserkron tapahtumat

Kerhon vetäjänä toimii Leena Ranta.

- Su 3.2. klo 16 Thomas Mann, JOOSEF EGYPTISSÄ tai jokin muu kirja Joosef-sarjasta
- Su 2.3. klo 16 Jorma Pakkanen, VAELLUS ja Raamattu, EXODUS eli II Mooseksen kirja
- Su 6.4. klo 16 Tuula Saarto, MARIA EGYPTILÄINEN
- Su 4.5. klo 16 Mika Waltari, SINUHE EGYPTILÄINEN

Askartelukerho Pyöröset

Kerho kokoontuu kaksi kertaa kuukaudessa. Kerhon ”pyörittäjänä” toimii Eira Vepsä. Kerhossa valmistetaan sekä yhteisiä että omia töitä, vaalitaan perinteitä ja opetellaan uusia tuulia. Toiminta on monipuolista; siellä syntyy tuotteita kirkon käyttöön, myytävää myyjäisiin, lahjoiksi ”sankareille” sekä herkkuja suussa sulamaan. Pyöröset ahertavat klo 15 joka toinen torstai: 7.2., 21.2. ja 6.3.

Pipareita ja enkeleitä syntyi Porin kirkossa

TEKSTI JA KUVAT: SIMO OJANEN

Omaperäisiä ja värikkäitä pipareita näöltään ja taatusti herkullisia myös maultaan kokattiin lasten joulunajan askartelu- ja leivontapäivänä Porin kirkossa. Pitkälti toistakymmentä 3–12-vuotiasta tyttöä ja poikaa muotoili huolella myös paperisia enkeleitä. Pieniä mutta ylen innokkaita joulupuuhastelijoita ohjasivat **Marianne Keto-** **la, Sirkka Grönlund, Anita Luonila ja Riikka Joki.**

Nuorin piparimestari oli 3-vuotias Akseli Vuontio.

Herkkuhetki. On jo aika maistella omien käten töitä.

Kaksitoistavuotiaan Anna Salosen enkeliluumus.

Luovaa ja iloista piparitaidetta parhaimmillaan.

SC Sergius Coliander, **DD** Daniela Durac, **ID** Ion Durac, **JH** Juhani Härkin, **ML** Marianna Länne, **VM** Viktor Maksimovski, **JM** Jouni Mäkelä, **AN** Antti Narmala, **JP** Joonas Pyöli, **PT** Pasi Torhamo, **MY** Mikko Ylinen

TURUN KIRKKO

TAMMIKUU

La 26.1.	klo 18	vigilia	ID PT
Su 27.1.	klo 10	liturgia	ID PT
Ke 30.1.	klo 18	iltarukous	

HELMIKUU

Pe 1.2.	klo 18	vigilia	ID PT
La 2.2.	klo 10	liturgia, Herran temppeliin tuominen	ID PT
La 2.2.	klo 18	vigilia	PT
Su 3.2.	klo 10	liturgia	PT
Su 3.2.	klo 18	ehtoopalvelus	ID PT
Ma 4.2.	klo 18	katumuskanoni	ID JM
Ti 5.2.	klo 18	katumuskanoni	MY PT
Ke 6.2.	klo 10	paastoliturgia	ID PT
Ke 6.2.	klo 18	katumuskanoni	MY JM
To 7.2.	klo 18	katumuskanoni	ID PT
La 9.2.	klo 18	vigilia	ID PT
Su 10.2.	klo 10	liturgia	ID PT
Ke 13.2.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
La 16.2.	klo 18	vigilia	ML
Su 17.2.	klo 10	liturgia, slaaviksi	ML
Ke 20.2.	klo 18	paastoliturgia	ID JM
La 23.2.	klo 18	vigilia	ID ML
Su 24.2.	klo 10	liturgia	ID ML
Ke 27.2.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
La 1.3.	klo 18	vigilia	JM
Su 2.3.	klo 10	liturgia	JM
Ke 5.3.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
La 8.3.	klo 18	vigilia	ID PT
Su 9.3.	klo 10	liturgia	ID PT
Ke 12.3.	klo 18	sairaanvoitelu	ID PT
La 15.3.	klo 18	vigilia	ID PT
Su 16.3.	klo 10	liturgia, palmusunnuntai	ID PT
Ma 17.3.	klo 18	aamupalvelus	ID JM
Ti 18.3.	klo 18	aamupalvelus	MY PT
Ke 19.3.	klo 10	paastoliturgia	ID PT
Ke 19.3.	klo 18	aamupalvelus	MY PT
To 20.3.	klo 10	ep+liturgia	ID PT
To 20.3.	klo 18	aamupalvelus, 12 kärsimysevangeliumia	ID PT
Pe 21.3.	klo 10	kuninkaalliset hetket	ID PT
Pe 21.3.	klo 14	ehtoopalvelus	ID PT
Pe 21.3.	klo 18	aamupalvelus	ID PT
La 22.3.	klo 10	ep+liturgia, slaaviksi	ID PT
La 22.3.	klo 23.30	pääsiäisyönpalvelus	ID PT

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

Ke 6.2.	klo 18	katumuskanoni	ID PT
La 16.2.	klo 18	vigilia	ID JM
Su 17.2.	klo 10	liturgia	ID JM
Pe 7.3.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
La 15.3.	klo 18	vigilia	JM
Su 16.3.	klo 10	liturgia, palmusunnuntai	JM
Ti 18.3.	klo 18	aamupalvelus	ID JM

SALON RUKOUSHUONE, Uskelankirkkotie 23

La 2.2.	klo 18	vigilia	ID JM
Su 3.2.	klo 10	liturgia	ID JM
Ti 5.2.	klo 18	katumuskanoni	ID JM
La 1.3.	klo 18	vigilia	ID PT
Su 2.3.	klo 10	liturgia	ID PT
Pe 14.3.	klo 18	paastoliturgia	ID JM
Ke 19.3.	klo 18	aamupalvelus	ID JM

EURA, Kauttuan ev.lut. kirkko

La 26.1.	klo 10	liturgia	ID JM
----------	--------	----------	-------

LOIMAA, ev.lut. kirkon kappeli

Pe 8.2.	klo 18	paastoliturgia	ID JM
---------	--------	----------------	-------

UUSIKAUPUNKI, Vanha seurakuntatalo

Pe 15.2.	klo 18	paastoliturgia	ID JM
----------	--------	----------------	-------

HARJAVALTA, ev.lut. seurakuntatalo

La 23.2.	klo 10	liturgia	ID JM
----------	--------	----------	-------

PYHÄKÖT:

Turun kirkko,

pyhän marttyrikeisarinna Aleksandran muistolle

Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443

Isännöitsijä Harri Lahtinen, puh. 050 397 7811

Rauman rukoushuone,

pyhän Nikolaoksen muistolle, Länsikatu 10

Vahtimestari Antti Rosvall, puh. (02) 822 5007

Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124

Salon rukoushuone,

pyhän ristin muistolle

Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727

Isännöitsijä Arvo Hoppo, puh. (02) 731 1442

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto

puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441, sähköposti: turku@ort.fi,

avoinna ma, ti, to klo 10–13, ke klo 14–18, perjantaisin suljettu

Kirkkoherra **Ion Durac**, puh. 040 516 6741,

sähköposti: ioandurac@yahoo.com

Seurakuntasihiteeri **Leena Petriotis**

Kanttori **Pasi Torhamo**, puh. 040 835 8360,

sähköposti: pasi.torhamo@ort.fi

Seurakuntalehtori **Paula Rannikko**, puh. 050 596 0514

Kanttori **Jouni Mäkelä**, kotipuh. (02) 250 0137

Paasto ja rukous

Tämä vuosi on erilainen vuosi, koska Herran ylösnousemista, kristittyjen suurinta juhlaa juhlietaan 23. maaliskuuta. Paasto alkaa siis 4. helmikuuta, eikä paasto voi alkaa tätä päivää aikaisemmin. Tämän takia meillä on tänä vuonna muutama mielenkiintoinen seikka koskien suurta paastoa. Valmistavat paastoa edeltävät sunnuntait osuvat samalle päivälle muiden juhlien kanssa. Esimerkiksi Sakkeuksen sunnuntai on 6. tammiukuuta, jolloin myös juhlietaan Herran kasteen juh-

laa. Herran kasteen jälkeinen sunnuntai on samaan aikaan myös publikaanin ja fariseuksen sunnuntai.

Tämä näyttää meille, että kristityn hengellisellä elämällä pitää olla jatkuvuutta, vaikka eläisimme paaston aikaa tai sen ulkopuolella tai vaikka olisi jokin juhlapäivä tai vain tavallinen arkipäivä.

Tänä vuonna *ekumeeninen rukousviikko* oli niin kuin aiemminkin 18.-25. tammikuuta. Rukousviikon teema oli ”Rukoilkaa lakkaamatta” (1. Tess. 5:17). Vaikka pyhä apostoli Paavali kirjoitti nämä sanat

melkein 2000 vuotta sitten, huomaamme, kuinka tärkeitä ne ovat tänäkin päivänä.

Kun luemme pyhää Raamattua, varmastikin teksti, jonka yritämme muistaa, on todella tärkeä. Mutta ymmärtääksemme hyvin tekstin, meidän pitää käyttää kontekstin sääntöä eli tekstiyhteyttä, ja silloin voimme paremmin ohjata hengellistä elämäämme. Teksti pyhän apostolin Paavalin ensimmäisestä kirjeestä Tessalonikalaisille on kristityille erittäin tärkeä: ”Rukoilkaa lakkaamatta.” Mutta teksti sekä konteksti kuuluvat tähän yhteyteen: ”Eläkää rauhassa keskenämme. Kehotamme teitä, veljet: ojentakaa kurittomia, rohkaikaa arkoja, tukekaa heikkoja ja olkaa kaikkia kohtaan kärsivällisiä. Katsokaa, ettei kukaan maksa pahaa pahalla. Pyrkikää aina tekemään hyvää toisillenne ja kaikille ihmisille. Iloitkaa aina. Rukoilkaa

lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta. Tätä Jumala tahtoo teiltä, Kristuksen Jeesuksen omilta.” (1. Tess. 5:12a,13b-18)

Jos aloittaisimme suuren paaston ajattelemalla näitä sanoja, olisi siinä riittävästi hengellistä nousua varten. Tästä tekstistä ymmärrämme rukouksen tärkeyden, mutta myös samaan aikaan näemme, kuinka monta näkymätöntä lankaa yhdistää meidät. Rukouksen ei pidä olla yksittäinen, vaan se pitää yhdistää kaikkiin jumalallisiin käskyihin, lähimmäisiin sekä hengellisen elämän jokaiseen laitaan.

Seurakunnan tärkein tavoite on rukous. Rukoilemme yhdessä, rukoilemme toistemme puolesta, ja rukouksien sadon pitää näkyä teoissamme. Jos näillä mielin aloitamme suuren paaston, se tarkoittaa, että nostamme sielumme hengelliseen elämään. Hyvää paaston alkua!

■ Isä Ion Durac

TURKU

Toimintaa ja tapahtumia

VALAMON YSTÄVÄT Turun paikallisosasto

Pj. Petri Ratilainen, puh. 044 330 1311, vpj. Anne Hokkinen, puh. 044 517 8764, siht. Maritta Koskinen, puh. 040 550 6348, maritta@tkukoulu.fi

● Ma 25.2. klo 17.30 vuosikokous Turun seurakuntatalissa, Yliopistonkatu 19 B.

● Pyhiinvaellus Heinävedelle Uuden-Valamon luostariin 29.2.-2.3. Lisätietoja sekä ilmoittautumiset 14.2. mennessä: siht.

teeri maritta@tkukoulu.fi tai puh. 040 550 6348.

● Pääsiäismyyjäiset lauantaina 15.3. klo 10-13 Turun seurakuntatalissa, Yliopistonkatu 19 B.

Ajankohtaista tietoa Valamon Ystävien toiminnasta löytyy kirkon ja seurakuntatalin ilmoitustauluilta. Tilaisuudet ovat avoimia kaikille. Tervetuloa mukaan!

”NOUSKOON MINUN RUKOUKSENI!”

Kamarikuoro **Krysostomos** esittää suuren paaston säveliä Turun Betel-kirkossa (Yliopistonkatu 29 A) sunnuntaina 17. helmikuuta klo 14.00. Kuoroa johtaa **Mikko Sidoroff**.

Vapaa pääsy, ohjelma 5 / 10 €. Lisätietoja: www.kamarikuorokrysostomos.fi

Tervetuloa!

TURUN TIISTASEURA

Pj. isä Ion Durac, puh. 040 516 6741, ioandurac@yahoo.com, vpj. Aila Lahtinen, puh. (02) 250 1291, siht. Birgitta Söderman, puh. 040 701 0270.

● Tiistaiseuraillat jatkuvat kevätkaudella 15.1. alkaen klo 17.30 joka toinen tiistai.

● Vuosikokous ti 26.2. klo 17.30.

● Ke 12.3. virpovitsatalkoot (kellonaika ilm. myöh.).

● La 15.3. osallistutaan myyjäisiin.

Tiistaiseura kokoontuu Turun seurakuntatalissa, Yliopistonkatu 19. *Tervetuloa!*

Turun seurakunnan perheutisia 1.9.–31.12.2007

TERVETULOJA SEURAKUNTAAN

Badarau-Heikkilä, Gloria Ligia
Roxana
Baranov Nikolai
Grotenfelt Janne Olavi
Harjunen Kirsi Maria
Hartola Eero Ilmari
Hokkinen Katja Maria
Kalinkin, Aleksandr
Kalinkin, Julia
Kalinkin Roman
Kalinkin, Victoria
Laaksonen Alla
Lipaneva Agnessa
Myhkyrä Irina
Myhkyrä Konstanin Kosti

Papandreu Vassilios

Podleski Pavel
Strelets Svitlana
Strelets Yevheniya
Toivonen Mikhail
Turkkila Orvo Kalevi
Walkonen-Baranova, Tatiana
Miehiä 10, naisia 11
Kaikki yhteensä 21

KASTETUT

Kaipiainen Mitro Matias
Kalinkin Victoria
Kalinkin Roman
Kolje Sofia-Kristiina
Kyriakou Alexandr Kyriakos

Lehtonen Senni Aurora

Oivanen Jenna Olivia
Volkov Dimitri
Tyttöjä 4, poikia 4
Kaikki yhteensä 8

IKUINEN MUISTO

Hotia Sergei 84 v
Jäske Viivi 90 v
Laakko Helena 75 v
Liimatainen Niina 81 v
Rasinkallio Niina 43 v
Scharin Oleg 81 v
Soininen Olga 89 v

Pääkadun katukäytävällä toimitettiin hautauspalvelus.

teimme kaikille hyvän mielen! Aineelliseksi kiitokseksi US dollari oli verrattavissa paikallisen ravintolan lounaaseen.

Pääkadulla Pyhän Stefanin katukäytävällä, lii-

Munkkivanhus pyhitti ristit.

Moldovalaisittain kehdosta hautaan

Tarun mukaan silloin, kun Luoja jakoi maita, moldovalaiset nukkuivat. Lepopäivänä he sitten saapuivat taivaan portille, ja heidän hartaiden rukoustensa vuoksi Jumala käski Pietaria päästämään heidät sisään. Mustan Meren luoteiskulmassa sijaitseva Moldova vaikuttaakin paratiisilta, vaikka se aineellisesti lienee Euroopan köyhin.

Rajanylitys junalla on nostalginen kokemus. Parin tunnin telinvaihto sekä viisi byrokraatiatarkastusta käyvät jo ekstremestä. Mutta ortodoksille on varsinkin pääkaupungissa Chisinaussa kosolti hengellisiä elämyksiä. Niihin meitä valmisti Bukarestissa vaimoni Onen kanssa Romanian patriarkaatin sihteeri **Alexandru Petre**.

Kaupunki on avara ja kaunis. Ortodoksinen uskonto on arkenakin läsnä. Pyhän Panteleimonin katedraalissa todistimme kasteen sakramenttia. Ciuflean luostarikirkossa, keskellä tiistapäivää, jono ihmi-

siä odotti vuoroaan munkkipapin synninkatumukseen. Pyysin kuuluvasti kaikilta anteeksi ja lupaa kiireisinä suomalaisina etuilla saadaksemme siunauksen. Kun iäkäs lempeäkatseinen isä katseli kaularistiäni, pyysin häntä siunaamaan myös sen. Jopa tuli liikettä! Munkkivanhus kiikutti alttarista siunausastiat, ja samalla kaikki kirkossa olleet toivat ristinsä pyhitettäväksi. Tapa lienee ollut maassa ainutlaatuinen, sillä koko läjä kertyi pyhitettävää.

Pyhän Panteleimonin katedraalissa toimitettiin kaste.

Eikä vanhus säästännyt pyhitettyä vettä, kun hän meitä sillä hymyillen pirs-kotti. Ja vilvoittavalta se tuntui, kun ulkona posotti 36 asteen helle. Totisesti

kenteen vilinässä, oli menossa teatteripampun hautaustoimitus. Arkku oli auki. Torviorkesteri soitti surumarssia. Oli siinä Miikkoloilla ihmettelemistä. Ei muuta kuin joukkoon!

Kansallismuseossa oli ortodoksisten sakraaliesi-
neiden ja muinaisten ikonien näyttely. Tuntui siltä, että moldovalaisten kolmen päivän elinkaari on eletty uudelleen. Ja mikäpä olisi kokea sikäläinen luostarikierros, koska Ciuflean konventista järjestetään valmismatkoja Moldovan uskottoman kauliisiin pyhiin paikkoihin.

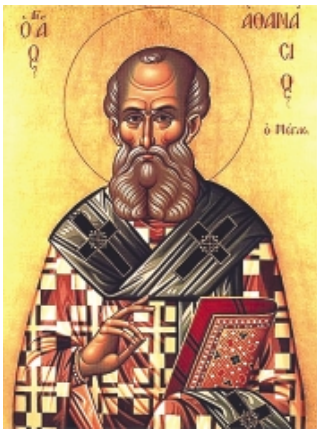
■ Mikael Miikkola

Kirjoittaja kansallismuseossa patriarkanstuimen vieressä.

Pyhä Athanasios ja Psalttarin rikkaudet

Pyhä **Athanasios**, Aleksandrian kuuluisa piispa (n. 295–373) on tunnettu ennen kaikkea kirkon uskonoppiin liittyvistä kirjoituksistaan, kuten myös varhaisesta erämaaisä **Antonios Suuresta** kertovasta kirjastaan. Myös hänen osuutensa ensimmäisessä eku-

meenisessä synodissa Nikeassa 325 ja ratkaiseva panoksensa taistelussa sen ajan suurta harhaoppia, areiolaisuutta, vastaan, ovat usein esillä.

Athanasiosuksen kirjalliseen tuotantoon sisältyy myös teos Psalttarin tulkinnasta. Tässä tekstissä Athanasios lähestyy Psalttaria eri näkökulmista. Kirjeen vastaanottajasta, Markellinoksesta, emme tiedä mitään muuta kuin että tämä oli innokas Psalttarin lukija. Hän yritti ymmärtää, mitä jokainen psalmi tarkoittaa. Athanasios tulee kirjeessään apuun kertomalla Markellinokselle sen, mitä hän itse on oppinut psalmien tulkinnasta.

Pelastushistoria

Kanonin tulevalle piispalle antama neuvo käy ymmärrettäväksi, kun Athanasios tuo esille näkemyksen, että Psalttari sisällyttää itseensä Raamatun kokonaisuudes-

Kirkon kanonit edellyttävät, että piispaksi vihittävän tulee osata Raamattunsa hyvin. Vaatimus tuntuu asialliselta. Mutta sen kiteyttäminen seuraavaan lauseeseen yllättää: ”Jokaisen, joka aikoo tulla korotetuksi piispanviran asteeseen, tulee ehdottomasti tuntea psalttari, jotta hän siten neuvoisi koko alaistansa klerustakin siitä ottamaan oppia.” Mutta miksi juuri Psalttari? Kun luemme pyhän Athanasios Aleksandrialaisen teosta *Kirje Markellinokselle Psalmien tulkinnasta*, alkaa meillekin isä **Mikael Sundkvistin** mukaan hahmottua kanonin syy valita kyseinen raamatunosa.

saan. Maailman luomisesta kerrotaan esimerkiksi psalmissa 19, kun taas psalmi 78 kertoo Israelin kansan lähdöstä Egyptistä, sen autiovaelluksesta ja Luvatummaan haltuun ottamisesta sekä Daavidin valitsemisesta kuninkaaksi. Mutta Psalttari ei jää Vanhan liiton puolelle. Athanasios ilmaisee perinteistä kristillistä tapaa lukea Psalttaria, kun hän toteaa: ”Mitä taas tulee profeettojen sanomaan, siihen Psalttari viittaa melkein jokaisessa psalmissa.” (*Ep. Marcell. 27.13. 44-45*). Toisin sanoen, Psalttari ennustaa tulevasta Messiaasta, Kristuksesta, pakanakansojen kutsusta, jne.: ”Kun haluat erikseen veisata Vapahtajaan liittyvistä seikoista, tulet löytämään nämä melkein jokaisesta psalmista. Sinulla on ennen kaikkea psalmit 45 ja 110 kertomassa hänen todellisesta syntymästään Isästä ja hänen tulemisestaan ihmiseksi. Psalmit 22 ja 69 ennustavat jumalallisesta rististä, kaikesta siitä juonittelusta, jonka hän meidän tähtemme kesti ja

kuinka paljon hän kärsi; psalmit 2 ja 109 viittaamassa juutalaisten juonitteluun ja pahuuteen sekä Juudas Iskariotin kavallustekoon. Psalmit 21, 50 ja 72 osoittavat hänen herruutensa ja tuomiovaltansa, hänen tulemisensa meille ihmisenä sekä kansojen kutsun. Psalmi 16 näyttää hänen ylönousemisensa kuolleista; psalmit 24 ja 47 julistavat hänen taivaisiin astumistaan. Lukemalla taas psalmit 93, 96, 98 ja 99 kykenet ymmärtämään Vapahtajalta hänen kärsimystensä kautta meille tulleet hyvät teot.” (*Ep. Marcell. 27.37. 26-43*)

Silti Psalttari säilyttää omalaatuisuutensa: ”Mitä muissa [Raamatun] kirjoissa seikkaperäisesti kerrotaan, sen Psalmien kirja laulujen tunnusomaisella tavalla, suurella äänellä, laulaa sävelin.” (*Ep. Marcell. 20.16-19*). Psalttari siis laulaa Jumalan koko pelastussuunnitelmasta. Kun Psalttaria osaa lukea oikein, on koko Raamattu hallussa. Piispa pääseekin helpolla!

Sielun parantaja

Itse asiassa ohjeissaan Markellinokselle Athanasios ei keskity yllä olevaan aiheeseen. Suurin osa kirjeestä on omistettu ajatukselle, että Psalttari toimii ihmisielun parantajana. Erotuksena Raamatun muihin kirjoihin Psalttari näet toimii niin, että sen sanat tuntuvat lukijan omilta sanoilta. Lukija samaistuu psalmien sanoihin, hän pystyy lausumaan ne Jumalalle aivan kuin suoraan omasta sielustaan. Tämä ei ole mikään sattuma. Jumala on inspiroinut psalmien kirjoittajat ilmaisemaan ihmisielun erilaisia taipumuksia, jotta lukija voi oppia tuntemaan sielunsa liikkeet. Edelleen, psalmit opettavat lukijaa, kuinka hänen tulee asennoitua sielunliikkeisiinsä suhteessa Jumalaan.

Jos ihminen on langennut syntiin, psalmi 51 tarjoaa Jumalalle otolliset sanat. Jos haluaa oppia, minkälainen on taivaan valtakunnan kansalainen, psalmi 15 tulee apuun. Kun tuntee kaipuuta Jumalan luo, psalmi 42 antaa sanat. Psalmi 145 auttaa lukijaa kiittämään Jumalan hyvyydestä. Ja niin edelleen. Athanasiosuksen esimerkit täyttävät useita sivuja. Hän näkee, että Psalttari tarjoaa sielulle hyödyllisiä sanoja elämän jokaiseen tilanteeseen. Psalmeja lukemalla jokainen tilanne voi kääntyä lukijan eduksi. Ihminen ei jää yksin huoltensa tai ilojensa kanssa, vaan oppii kantamaan ne rukouksessa Jumalalle.

Psalmit liittyvät Athanasiosuksen mielestä Kristukseen myös näissä puitteissa. Jumalan ikuinen Sana opettaa Psalmien kautta ihmisen tunnistamaan hyvän. Näin Kristuksen maanpäällinen vaellus tu-

lee ymmärrettäväksi. Luke-
malla psalmeja ihminen voi
valmistautua kohtamaan
Kristuksen opittuaan ensin
lukemastaan, mikä on hänelle
otollista. Tällä tavoin psalmeilla
on tervehdyttävä vaikutus
sielulle.

Melodian merkitys

Athanasios olettaa, että psalmit lauletaan. Hän torjuu kuitenkin "joidenkin yksinkertaisten" näkemyksen, jonka mukaan melodioiden merkitys on vain niiden sulaisuudessa. Sen sijaan psalmien sanoista nouseva melodinen lukeminen on merkki sielun harmoniasta, samalla kun se itse edistää tällaista harmoniaa. Jumala Sana – luomakunnan hyvän järjestyksen takaaja – johtaa ihmis-sielua kohti terveyttä ja järjestystä:

"Jotta – – epäjärjestys ei vallitsisi meissä, Sana haluaa, että sielu omaksuisi Kristuksen mielen, kuten apostoli sanoo. Käyttäessään tätä sisäisenä johdattajana sielu voi tulla sekä himojen herraksi että ruumiin jäsenten hallitsijaksi, ja näin totella Sanaa. Silloin ihmisestä itsestään voi tulla psalttari – – kaikin tavoin tarkkaavainen Hengen suhteen, niin että hän kaikilla [ruumin] jäsenillä ja [sielun] liikkeillä tottelee ja palvelee Jumalaa. Psalmien melodinen lukeminen kuvaa ja ilmaisee tällaista ajatusten hyvää järjestystä ja tyyneyden tilaa." (Ep. Marcell. 27.40.22-31)

Musikaalinen harmonisuus edistää sielun eheytymistä, Kristuksen mielen omaksumista. Pelastettu ihminen on kuin harmonisesti soiva soitin!

Tuttuja psalmeja

Kun lukee Athanasiosen 300-luvun puolivälissä kirjoittamaa kirjettä, kohtaa usein omasta perinteestämme tutuksi tulleita tapoja käyttää psalmeja. Athanasios neuvoa laulamaan psalmeja 32, kun näkee kasteen kautta turmeluksesta lunastettuja – niin teemmekin,

PUHINAPALSTAN MIELIPITEET JULKAISTAAN TOIMITETTUINA JA LÄHETTÄJÄN OMALLA NIMELLÄ.

Puhina- palsta

Analogin Puhinapalstan viime numeron mielipiteet kirvoittivat seuraavan lisäkommentin.

■ Rovasti **Veikko Lisitsin** vastaa edellisen Puhinapalstalla olleeseen Mikko Väisäsen "kiittelyyn vähemmistöseksistien puolesta allekirjoittaneen mielipiteenä." Isä Veikko korostaa, ettei hänen kirjoituksensa (4/07, *Hengellistä sokeutumista vastaan*) tuo esille sitä, että seksuaalivähemmistöt olisi jotenkin hyväksyttävä esimerkiksi kihlautumis- tai avioliittoprosessissa.

"Kirkkolaki tai kirkkojärjestys tai maallinen avioliittolakikaan eivät kiellä monikihlautumista eivätkä samaa sukupuolta olevien kihlautumista. Kyse ei siis ole allekirjoittaneen mielipiteestä vaan lähteiden antamasta vastauksesta. Maallisen kihlautumisen kohdalla mikä tahansa kihlautuminen on mahdollista, koska sitä ei mikään kiellä. Vain yleinen moraalikäsitelmä." Isä Veikon mukaan "kirkossamme on ollut käytössä samaa sukupuolta olevien jonkinlainen kihlautuminen, mutta se kaiketi on luettava ys-

tävien liitoksi, ei jotenkin seksuaalisuuteen liittyväksi."

Isä Veikko jatkaa, että niin kirkko kuin yhteiskuntakin tarvitsevat paljon sympatian osoittamista. "Ystävyyden lupauksia tarvittaisiin varmaan paljon enemmän, jotta olisimme 'ihmisiksi', niin miehet kuin naisetkin, yhdessä ja erikseen! Kun seurakuntayhteisönä nautimme ehtoollista, olemme hyvin 'sympiksiä', ei vain Kristuksen kanssa vaan kaikkien osallistujien kesken. Kuinka on kirkon ulkopuolella?" Isä Veikko suosittaa, että voisimme solmia tällaisia ystävyysliittoja ystäviemme kesken, niin kuin joskus lapsina vannoimme toisillemme verivaloin ikuista ystävyyttä. "Kaikillahan meillä on tosi hyviä ystäviä. Jos jotenkin neuvoa antaisi, niin siitä vaan sormusten ostoon ja ystävyysliittoja rakentamaan (siis ei-seksuaalisia!). Palaamme vain varhaiskirkon perintöön," isä Veikko kirjoittaa.

Hänen mukaansa homoseksuaaleille sakramentaalinen pappuus ei ole kanonien eikä Raamatun eikä kirkon opetuksen mukaan mahdollista. Kirkon pappina se on myös hänen oma näkemyksensä. "Joku sanoo, että no, onhan se homoseksuaalille mahdollista, jos ei toteuta tällaisia seksuaalisia halujaan. Oma mielipiteeni on, että tästä ei ole kyse ja että kirkon kanoninen perinne ei tällaista näkemystä tunne." Kuitenkin homoseksuaalin vihkiminen papiksi on aina piispan päätäntävällässä ja vastuulla. Lopuksi isä Veikko toteaa: "Olisi perin hyvä asia, jos kirkossamme kasvaisi kanonisen oikeuden, nyky-yhteiskunnan ja kirkon tuntijoita, jotka voisivat kirjoittaa pätevästi siitä, missä ja kuinka oikein mennään."

sillä tämä psalmi kuuluu kirkkomme kastetoimitukseen. Psalmista 93, jonka kirkkomme veisaa aina lauantai-iltana ehtoopalveluksessa pääsiäiseen liittyvänä psalmi, Athanasios sanoo: "Ristin päivänä perustettiin Jumalan huone, vaikka viholliset yrittivät sitä estää. Tämän takia so-pii – – veisata voittoveisuna

Jumalalle se, mikä on psalmissa 93 sanottu." (Ep. Marcell. 27.36.18-22). Joskus on vaikeampi seurata Athanasiosen ajatuksen-kulkua. Hän painottaa, että psalmi 66 viittaa ylön-nousemukseen. Tulkinta ei avaudu heti psalmia lukies-samme. Mutta ken tutkii kirkkomme nuottiliturgia-kirjaa, saa oppia, että juuri

tätä psalmia lauletaan pää-siäisyön liturgiassa sen ensimmäisenä antifonina. Veisamme harmoniassa pyhän Athanasiosen kanssa!

■ Isä Mikael Sundkvist

Lappeenrannan ortodoksiapiiri syventyi syksyn 2007 kokoontumisessaan pyhän Athanasiosen teokseen *Kirje Markellinokselle Psalmien tulkinnasta* (J.-P. Migne, *Patrologia Graeca* 27).

Ristin suuteleminen

MIKAEL TYNKKYINEN

Lappeenrannan uuden kirkkoherran Timo Tynkkysen tehtävään siunaamisen ja liturgian jälkeen seurakuntalaiset tulivat suutelemaan ristiä.